

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE
articole, resurse, materiale online

nr. 9 / 2023

București
2023

Redactor: Ilescu Aurelia

Coperta: Ilescu Aurelia

DTP: Ilescu Aurelia

Coordonator: Dobrica Mihaela

Editura: Smart Edu Publishing

Adresa: Hrisovului 2-4,

Bucuresti, 013162

Email: office@academiajunior.eu

Adresa online: http://academiajunior.eu/wps/?page_id=838

Bucuresti, 2023

ISSN 2784 – 1952

ISSN – L 2784 – 1952

Contents

OBIECTIVELE OPERAȚIONALE - REFLECTARE A REZULTATULUI ÎNVĂȚĂRII, PROGRESULUI ÎN CUNOAȘTERE ȘI ACȚIUNE ÎNREGISTRAT DE ELEV	6
MANEA ANGELICA MIHAELA	6
Elemente specifice ale jocului didactic	9
Bîndac Marlina	9
GRĂDINIȚĂ - ȘCOALĂ – FAMILIE – SOCIETATE ~ PARTENERI ÎN EDUCAȚIE	10
Bîrsan Mariana	10
La grădiniță	13
Mihai Diana – Elena	13
” TALENTE BREZOIENE – proiect de dezvoltare personală a elevilor prin teatru și dans”	13
STANCU ELENA	13
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU FAMILIA	16
RAMONA SOROCEANU	16
JOCUL DIDACTIC CONCEPT, OBIECTIVE, PREZENTARE, EXEMPLE	18
IVAN MIHAELA	18
Cauzele comportamentelor problematice ale copiilor	20
Teodora Papuc	20
Învățarea prin descoperire în cadrul grupului de elevi	23
Milea Mădălina	23
Modalități de cunoaștere a creațiilor folclorice la elevii din învățământul primar	25
Tușulescu Raluca-Ioana	25
EDUCAȚIA LA ȘCOALĂ	31
CIUBOTARU ELENA	31
POEZII	32
APETREI ANA	32
SITUAȚII, CONTEXTE, RELAȚII CARE SUSȚIN COMUNICAREA ȘI CARE O INHIBĂ	34
Bazarciuc Monica Magdalena	34
METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE	35
DIACONU CRISTINA	35
INTERVENȚIA LOGOPEDICĂ PROPRIU-ZISĂ ÎN ROTACISM ȘI PARAROTACISM	40
Coș Adriana Alina	40
METODE DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL „TRADIȚIONAL”	48
Silaghi Alexandra-Gabriela	48

Cearța fructelor	55
GINGAȘU REBECA- MARIA	55
REFERAT – Funcțiile profesorului în școală	56
ROȘU MIHAELA	56
COMUNICAREA DIDACTICĂ	56
Buda Mădălina-Ioana.....	56
Rolul cărții în formarea unui cititor pasionat.....	61
Stîrcea Denisa	61
ÎNVĂȚAREA ȘI EVALUAREA PRIN INTERMEDIUL REȚELELOR DE SOCIALIZARE	65
CEPOIU IONELA.....	65
Importanța educației religioase în formarea viitorului.....	66
Godea Ecaterina.....	66
Modalități de evaluare a randamentului școlar	69
BOROACA DANIELA.....	69
Comportamentul prosocial	70
Todea Elena Magdalena	70
Importanța cunoașterii trecutului de către școlarul mic	72
Drumeși Adriana Elena	72
Bune practici pentru un climat educativ armonios la clasa pregătitoare.....	73
Cozma Aurica	73
Bucuria copiilor	74
Maftei Raluca.....	74
Familia și școala, parteneri în educația copilului.....	74
Iancu Adela Roxana -Gabriela	74
AMENAJAREA SĂLII DE CLASĂ- CONTRIBUȚIE LA DEZVOLTAREA PSIHOINDIVIDUALĂ A COPILULUI PREȘCOLAR	77
BENEDIC CRISTINA și ARDELEANU GENOVIA	77
Educația în primii ani de școală.....	82
Smădu Loredana Mihaela.....	82
”CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE INCLUZIV - MODALITĂȚI PRIN CARE SE POATE RĂSPUNDE NEVOILOR DE SPRIJIN ÎN CAZUL COPIILOR CU DIZABILITĂȚI”	84
CONSTANTIN DORINA.....	84
MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR.....	89
Bursea Angela	89

Integrarea experiențelor de învățare prin modele ale predării prin parteneriate	91
Blăjan Mihaela	91
Gândirea critică la vârsta preșcolară Metoda "Mica publicitate"	94
Năznean Irina	94
SCOALA INCLUZIVA –CUM PUTEM AJUTA ELEVII SA DEPASEASCA BARIERELE IN INVATARE.....	96
Busu Ileana Nadia	96
METODE INTERACTIVE UTILIZATE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ.....	99
Balaban Maria Cristina	99
Prima zi de grădiniță	106
BOTIZATU DANIELA.....	106
ARTA POVESTIRII - STORY TELLING	107
Stan Daniela	107
CHEIA SUCCESULUI ÎN ÎNVĂȚARE	109
BANEANGELICA.....	109
Importanța creativității la orele de limba română	112
Ștefan Andreea.....	112
Se apropie Crăciunul.....	112
Mădălina Andreescu	112
„Iubim natura” - Creez ECO.....	115
Asaftei Ionela Loredana.....	115
ADAPTAREA ȘCOLARĂ A COPILULUI LĂSAT ÎN GRIJA BUNICILOR STUDIU DE CAZ.....	116
Pescaru Georgeta-Gabriela	117
BLENDED LEARNING SAU ÎNVĂȚAREA MIXTĂ	118
PALADE SIMONA MIHAELA	118
STUDIU DE SPECIALITATE MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI - “ELEV DE CLASA ÎNTÂI” DE M. DURICKOVA.....	122
Barbu Adriana.....	122
TRADIȚII ȘI OBICEIURI POPULARE ÎN CADRUL SERBĂRILOR ȘCOLARE	124
Ilie Tincuța	124
CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE LA CLASA PREGĂTITOARE.....	128
Camelia Bălănescu.....	128
DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ȘI EFECTELE LUI ASUPRA ELEVULUI	131
Codilă Monica.....	131

LECTURA ELEVILOR DE CLASA I	135
Eufemia Jurca.....	135
LECTURA, ESENȚĂ A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII	137
Mregea Mihaela Georgeta	137
Florile dalbe	141
Tudose Roxana Florina.....	141
Brav soldat.....	142
Neacșu Andreea Elena	142
POEZII	142
BIRCĂ ADRIANA-VERONICA	142
ASIGURAREA CONDIȚIILOR DE EDUCARE ȘI INSTRUIRE A COPIILOR CU	144
TUDOSIE ROXANA MIHAELA	144
Rolul proiectelor și a cadrului didactic în formarea personalității copilului	146
DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO – EMOȚIONALE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ	147
Ciutoreanu Iustina Fevronia.....	148
ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ	159
PĂDUREAN MIHAELA	159

OBIECTIVELE OPERAȚIONALE - REFLECTARE A REZULTATULUI ÎNVĂȚĂRII, PROGRESULUI ÎN CUNOAȘTERE ȘI ACȚIUNE ÎNREGISTRAT DE ELEV

MANEA ANGELICA MIHAELA

Proiectarea didactica este o activitate de anticipare a pașilor ce urmează a fi parcurși pentru realizarea instrucției și educației. Experiența a demonstrat că activitatea didactica devine cu atât mai rodnică, cu cât este mai temeinic și mai minuțios pregătită. Nu trebuie să cădem însă în capcana fetișizării rolului acțiunilor anticipative, pentru că, oricât de bine ar fi făcută, proiectarea pedagogică nu asigură, prin ea însăși, realizarea unei activități didactice eficiente.

Transpunerea în practica a unui proiect depinde de măiestria, de "harul didactic" al profesorului. Proiectul rămâne un ghid de acțiune care oferă profesorului mijloace de adaptare subtilă la particularitățile fiecărei situații pedagogice în parte, precum și modalitățile de individualizare a instruirii.

Un prim pas în proiectarea didactică este identificarea obiectivelor operaționale ale lecției.

Obiectivul este expresia anticipării unui rezultat așteptat într-un context concret al instruirii. Obiectivul ne arată "ce se urmărește în fiecare secvență a procesului educațional și cum se evaluează performanțele obținute", descriind cât mai corect posibil, concret și clar starea finală a elevului.

Obiectivele operaționale (sau performative)

-sunt înfăptuite pe termen scurt;

-trebuie să se regăsească în sarcini de lucru, în acțiuni ale elevilor efectuate simultan sau succesiv cu ale cadrului didactic,

-proiectează, la nivel operațional, un singur comportament de răspuns al elevilor, la sarcinile didactice comunicate la începutul lecției sau a altor activități instructiv-educative. Acest comportament de răspuns trebuie să fie observabil și evaluabil, din punct de vedere pedagogic, la diferite intervale de timp care acoperă una sau mai multe secvențe de instruire proiectate și realizate pe parcursul activității didactice respective.

La nivelul practicii școlare este necesară cunoașterea modului în care se poate ajunge la obiectivele operaționale, adică la obiective ce exprimă comportamente observabile și măsurabile.

Pentru a fi mereu corecți în formulare este necesar să cunoaște și mânuie bine tehnica lui Mager care presupune respectarea a trei condiții: Pentru a descrie comportamentul final (ceea ce va face elevul):

1. Identificați și numiți comportamentul.

2. Definiți condițiile în care trebuie să se producă comportamentul (ce este dat; care sunt restricțiile sau, totodată, și datele și restricțiile).

3. Definiți criteriile performanței acceptabile.

Concret, obiectivul operaționalizat trebuie să răspundă la următoarele întrebări :

•cine?(elevul, grupul de elevi, clasa),

•ce să facă? (va da exemple, va indica formele, va aplica formula, va rezolva, va propune, va explica)

•în ce condiții? unde și când? (la sfârșitul activității / temei / capitolului / toți elevii vor putea să ... va căuta singur informații),

•cât de bine? în ce cantitate? în cât timp?(va rezolva corect trei exerciții din patru, după câte ore...).

Definirea comportamentului observabil începe printr-un verb, ce expune acțiunea în cele 6 domenii în taxonomia lui Bloom: la nivel de cunoaștere(să definească...), înțelegere (să transforme...), aplicare(să calculeze...), analiză(să identifice...), sinteză(să elaboreze...), evaluare(să compare...).

•Condițiile în care se realizează comportamentul observat pot fi exprimate prin propoziții de genul: dintr-o listă dată, dintr-un text, în scris, oral, pe baza legii, cu cărțile deschise, utilizând tabelul etc...

Criteriul de reușită poate fi:

- cantitativ, exprimat prin cifre(incluzând limite de timp, cifre, procente);
- calitativ, exprimat prin cuvinte și propoziții de genul: corect, teoretic și practic, concis, în ordine cronologică, într-un limbaj științific, enumerând ideile principale etc.

Evaluarea obiectivelor

- O etapă importantă din lecție este evaluarea obiectivelor.
- Datoria cadrului didactic este ca fiecare obiectiv la sfârșit de lecție să fi evaluat, să se transpună în sarcină.

Obiectivul operațional implică o schimbare calitativă, și nu doar cantitativă a capacităților elevilor, adică elevul va dovedi că a învățat o nouă operație logică, un nou concept, un nou algoritm al învățării.

Pentru a exemplifica cele prezentate mai sus am ales:

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Călător pe aripile imaginației

SUBIECTUL: Elemente de construcție a comunicării

Text suport: *Aventurile lui Habarnam*

Unul dintre cele patru obiective operaționale ale lecției a fost: La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să formuleze câte o idee proprie despre personajele textului, având harta textului și axa timpului cu acțiunile în care au fost implicate acestea. Obiectivul este considerat atins dacă toți elevii vor formula enunțuri despre două dintre cele patru personaje(Habarnam, Lentilă, Știetot și piticii din orașul de basm).

Pe parcursul lecției, pentru a atinge acest obiectiv, elevii au rezolvat următoarele sarcini:

-au citit textul în lanț, au citit selectiv, au citit pe roluri, am completat împreună harta textului, am plasat pe axa timpului acțiunile lui Habarnam și am realizat la tablă o diagramă cu argumente pro și contra pentru afirmația din ultimul enunț al textului(* Pentru poezia sa, Habarnam a fost privit ca un caraghios*). Aceste sarcini rezolvate individual sau împreună cu mine, au dus la realizarea celorlalte obiective operaționale ale lecției, dar au fost acțiuni ce au susținut comportamentul vizat de obiectivul prezentat mai sus.

În urma evaluării obiectivului, am constatat că din cei 30 de elevi, 24 au formulat idei proprii despre toate personajele, 3 despre trei din cele patru personaje și 3 au atins nivelul minimal al obiectivului operațional.

În concluzie, o proiectare realistă, eficientă, duce la obținerea performanței.

Elemente specifice ale jocului didactic

Bîndac Marlana

În activitatea preșcolară, jocurile didactice se desfășoară de obicei în activități comune sau cu întreaga grupă. Fac parte din jocurile cu reguli și contribuie în mod deosebit la formarea profilului intelectual și moral al preșcolarului.

Deosebirea dintre jocul didactic și celelalte tipuri de jocuri se face prin elementele sale caracteristice. Elementele specifice jocului didactic (apud Măță, L. și Cojocariu, V.-M. 2011) sunt: tema/subiectul jocului; scopul didactic; obiectivele operaționale; conținutul; sarcina didactică (consemnul jocului); regulile jocului; elementele de joc; materialul didactic.

Tema/subiectul jocului este elementul principal și este formulată în funcție de conținut și de vârsta copiilor participanți. Se bazează pe corelația dintre acțiunea de joc și situația concretă unde se desfășoară acesta. Subiectul jocului este construit de organizatorul și propunătorul jocului, educatoarea.

Scopul didactic reprezintă finalitatea educativă a jocului didactic și se formulează pe baza obiectivelor, clar, în funcție de specificul jocului. Scopurile jocurilor didactice pot fi diverse: fixarea și consolidarea cunoștințelor, deprinderilor; educarea sensibilității olfactive, tactile, vizuale, prin antrenarea analizatorilor corespunzători; diferențierea formelor, mărimilor, culorilor; activizarea vocabularului; dezvoltarea capacității de exprimare; dezvoltarea capacității de orientare în timp și spațiu; dezvoltarea spiritului de observație și a capacității de analiză, sinteză, comparație; dezvoltarea atenției, memoriei, perspicacității; dezvoltarea capacității de a face clasificări după diferite criterii; formarea unor trăsături morale; stimularea independenței, a încrederii în forțele proprii.

Obiectivele operaționale sunt finalități specifice, direct observabile, măsurabile, concrete. Acestea trebuie bine precizate, fiind forma ideală prin care jocul sprijină învățarea în mod deghizat. Obiectivele trebuie urmărite pe tot parcursul desfășurării jocului.

Conținutul este format din totalitatea cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor, cu care operează copiii în timpul jocului. Acestea sunt activate pe tot parcursul jocului în funcție de sarcina didactică. Conținutul trebuie să fie accesibil, atractiv și dozat în funcție de particularitățile de vârstă ale copilului. Conținutul poate fi divers: despre viețuitoare, plante, anotimpuri, viața și activitățile oamenilor, cunoștințe matematice, conținutul unor basme și povești.

Sarcina didactică (consemnul jocului) „indică filonul acțiunii obiectuale și mintale pe care-l desfășoară copiii” (C. Pâslaru, O. Cazacu, 2005, p. 127). Reprezintă problema pe care trebuie să o rezolve copiii în mod concret în timpul jocului (recunoaștere, identificare, denumire, descriere, comparare, grupare, reconstituire, formulare, despărțire, ordonare).

Consemnul reprezintă elementul de instruire în jurul căruia sunt antrenate operațiile gândirii. Pentru copii, consemnul apare ca o problemă de gândire, fiind prezentat sub forma unui obiectiv

operational, ce cuprinde un singur aspect al conținutului și precizează ce vor face copiii în mod conștient și concret în desfășurarea jocului pentru a realiza scopul propus.

Sarcina didactică trebuie formulată pentru a antrena întreaga personalitate a copilului (intelectual, motivațional, afectiv, volitiv), educatoarea având rolul de a menține și crește caracterul ludic al activității. În general, un joc didactic are o singură sarcină didactică. Gradul de realizare al acesteia și calitatea ei se constituie în forma de evaluare.

Regulile jocului concretizează sarcina didactică și realizează sudura dintre aceasta și acțiunea jocului. Acestea sunt prestabilite și obligatorii pentru toți participanții. Ele reglementează conduita și acțiunile copiilor, arătând ce este permis și ce nu este permis în timpul desfășurării jocului. Regulile de joc transformă de fapt exercițiul sau problema în joc, întregul colectiv fiind antrenat în rezolvarea sarcinilor primite.

Elementele de joc se constituie în elemente de susținere ale situației de învățare. Acestea trebuie să se îndeplinească strâns cu sarcina didactică și să mijlocească realizarea ei în cele mai bune condiții. Elementele de joc pot fi variate: întrecerea individuală sau pe echipe, cooperarea între participanți, recompensarea rezultatelor bune, penalizarea greșelilor comise, surpriza, așteptarea, stări de tensiune, încurajarea, aplauzele.

Materialul didactic contribuie în mare măsură la reușita jocului didactic. Acesta trebuie să fie variat, în concordanță cu obiectivele și sarcina didactică, să dispună de calități și valențe pedagogice (să fie purtător de informații și să-l stimuleze pe copil în activități), estetice (să fie bine realizat, frumos colorat, atractiv), igienice (să nu fie periculos pentru copii, ușor de mânuit, să poată fi dezinfectat atunci când este cazul). Se pot folosi: planșe, jucării, cartonașe, jetoane.

Jocul didactic facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor. Datorită caracterului său formativ, influențează dezvoltarea personalității preșcolarului, dezvoltă spiritul de echipă, de înțajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată.

Bibliografie:

1. Măț, L., Cojocariu, V.-M., (2011), Ghid de elaborare a jocului didactic, Bacău: Editura Alma Mater.
2. Pâslaru, C., Cazacu, O., (2005), Instruire și educație modernă în învățământul preșcolar contemporan, Bacău: Editura Grafic.

GRĂDINIȚĂ - ȘCOALĂ – FAMILIE – SOCIETATE ~ PARTENERI ÎN EDUCAȚIE

Bîrsan Mariana

Parteneriatul dintre grădiniță, mai târziu școală și familie reprezintă relația de colaborare a părinților cu persoanele profesioniste în domeniul educației. Cei mai mulți părinți manifestă deschidere, dorință de a colabora cu personalul grădiniței-școlii. Termenul de parteneriat presupune realizarea unei alianțe pentru atingerea unor obiective comune. Pentru ca parteneriatul

să funcționeze este nevoie de respect, încredere reciprocă, consens cu privire la scopurile acțiunii și strategiilor de atingere a acestora și de asumarea în comun a drepturilor și responsabilităților.

În crearea parteneriatului grădiniță - școală - familie – societate este bine să ne amintim că în viața copilului și a familiei orice angajat al instituției este important, fiecare prin specificul muncii sale, prin felul său îndeplinindu-și atribuțiile influențează dezvoltarea copilului.

În cadrul proiectului „Cu copilul și alături de el” pe care l-am desfășurat la clasă s-a demonstrat că relația dintre toți acești factori externi poate influența pozitiv sau negativ educația copilului care trebuie să fie o acțiune ce presupune schimb de experiențe, de competențe și de valori între toți adulții ce îl susțin în dezvoltare și cu care acesta intră în contact. Acest lucru presupune ca parteneriatul educațional dintre familie și instituție să se extindă și către comunitatea care le include.

Organizarea activităților educative în grădinița noastră: "Este bine împreună", "Să ne cunoaștem școala", "Ne întrebați noi vă răspundem", "Jucării pentru prieteni" au dat posibilitatea inițierii unor relații corecte de bază în cadrul parteneriatului grădiniță-școală-familie- comunitate, astfel stabilindu-se un mediu de dezvoltare mai bogat, relații pozitive ce fac posibilă dezvoltarea sentimentului de coeziune socială.

Toți partenerii, dar îndeosebi părinții, au fost alături de copii: la plimbare, în excursie, în mijlocul naturii, la colectarea unor materiale, la acțiuni de ecologizare a curții grădiniței, astfel implicarea lor a condus la conștientizarea rolului ce-l avem cu toții în ocrotirea mediului, la importanța implicării noastre, a tuturor factorilor responsabili în educația ecologică a copiilor, în educația intra- și extracurriculară la nivelul preșcolar.

Comportamentele cadrelor didactice au un mare rol în crearea acestor punți între instituții și familia copilului, atitudinea acestora și poziția adoptată reprezentând cheia succesului.

Procesul de integrare în societate începe în familie din timpul copilăriei mici, când intervin primele contacte sociale și experiențe de viață.

În familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, ordinea, răbdarea. În realizarea acestor sarcini, modelul parental ajută cel mai mult, părinții oferind copilului exemple de comportamente în diferite contexte.

Se prevede că în țările europene să se treacă la o nouă etapă a colaborării școlii cu familia, în care accentul să se pună pe un angajament mutual, clar stabilit între părinți și profesori, pe un „contract parental” privind copilul individual, contractul între familie și școală să nu se considere doar un „drept opțional” ci un sistem de obligații reciproce în cooperarea părinților cu profesorii.

În relația școală-familie pot apărea dificultăți de ordin comportamental, întâlnite atât la părinți, cât și la profesori și la conducerea școlii, sau de ordin material; relația respectivă cere un surplus de efort din punct de vedere material și de timp. Aceste dificultăți pot apărea din păreri divergente privind responsabilitatea statului și a familiei cu referire la educația copiilor, libertatea de alegere a școlii, de către părinți, impactul familial asupra rezultatelor școlare ale copilului, randamentul pedagogic și datoria parentală, participarea la gestionarea și procesul decizional din școală.

Iată câteva principii ale colaborării familie școală:

- Copiii să se implice ca participanți activi în interacțiunile familie școală, centrată pe învățare;
- Să ofere tuturor părinților oportunități de a participa activ la experiențele educaționale ale copiilor lor, chiar dacă vin sau nu la școală,
- Colaborarea familie - școală să fie folosită pentru rezolvarea problemelor dificile și, drept cadru de sărbătorire a realizărilor, a performanțelor deosebite,
- Relația dintre cele două instituții atât de importante să constituie fundamentul restructurării educaționale și al reinnoirii comunității;
- Eficiența profesională a cadrelor didactice, a administratorilor și a întregului personal al școlii să fie maximizată prin dezvoltarea unor abilități concrete, esențiale, conexiuni cu părinții și comunitatea.

Dacă cele două medii educaționale – școală și familie – se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură bună integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor și continuând cu identificarea intereselor comune în beneficiul copiilor. Cercetările confirmă că indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinții sunt parteneri cu școală în educația copiilor lor, rezultatele determină performanța elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea fenomenului delincvenței.

Educația răspunde atât cererii sociale cât și nevoilor și aspirațiilor individuale. Presupune eliberare de energiilor lăuntrice, prin împlinirea armonioasă și creatoare, a insecurității, inferiorității și dependenței pe care le poate simți ființa umană într-o societate aflată într-o schimbare rapidă.

Bibliografie:

1. Robu, Maria, „Empatia în educație”, Didactica Publishing House, București, 2008
2. Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan, Negreț Dobridor Ioan, „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004
4. Nicola, Ioan, „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000

La grădiniță

Mihai Diana – Elena

Astăzi merg la grădiniță
Port rochiță, am fundiță.
Sunt veselă, nerăbdătoare,
Merg deja în grupa mare.
Pe rafturi, în sala mare,
Cărți sunt, jucării....., o încântare!
Și doamna educatoare,
E bucuroasă și primitoare. Iubesc
să merg la grădiniță
Deși sunt doar o copilă.
Dar știu, când o să cresc mai mare,
Îmi voi aminti, cu drag, de grupa mare.

” TALENTE BREZOIENE – proiect de dezvoltare personală a elevilor prin
teatru și dans”

STANCU ELENA

ARGUMENT

Proiectul ” Talente Brezoiene” este un proiect ce vizează elevii din localitatea Brezoarele ce se pot exprima prin teatru și dans.

Arta teatrală, cât și dansul sunt unele dintre cele mai complexe arte, aducând în sufletul copiilor bucurie, emoție, plăcere, încredere în sine. De-alungul carierei am întâlnit elevi talentați cu deosebite capacități și aptitudini, dar și elevi cărora le era teamă de a-și depăși propriile emoții, de a-și descoperi și dezvolta talentul și abilitățile.

Prin dans ne putem exprima liber, ne putem elibera, descărca de tensiuni, reducând stresul, oboseala, redescoperindu-ne propria persoană și eliberând cele mai profunde emoții. Totodată, dansul modelează caracterul, stimulând disciplina și răbdarea, precum și ambiția și capacitatea de a depune efort pentru obținerea rezultatelor dorite. Dansul stimulează creativitatea, competitivitatea, solicită atenția, voința, însemnând ritm, muzică, armonie.

Pe de altă parte, mișcarea este benefică, recomandându-se de specialiști, zilnic, o oră de activitate fizică. Astfel, îmbinăm plăcerea de a ne petrece timpul liber, cu dezvoltarea personală armonioasă.

Exprimarea prin teatru îi ajută pe copii să depășească porțile școlii și să descopere o altă lume, în care vor găsi posibilități de a-și consolida educația, dezvoltându-și personalitatea prin stimularea abilităților de exprimare, fiind capabili să socializeze și să se adapteze în comunicarea cu alte persoane.

Scopul prioritar al acestui proiect este stimularea elevilor cu înclinații artistice, lansarea și promovarea lor în comunitatea locală și nu numai, evidențierea talentului și a muncii copiilor și a cadrelor didactice ce-i îndrumă și doresc să îi facă cunoscuți, promovând aceste arte.

DESCRIEREA GRUPULUI/GRUPURILOR ȚINTĂ

* Beneficiarii direcți - Grupul țintă al proiectului îl constituie preșcolarii și elevii din ciclurile preșcolar, primar și gimnazial din unitățile de învățământ din localitatea Brezoele;

* Beneficiarii indirecti - cadrele didactice, părinții și comunitatea.

OBIECTIVE

- Valorificarea talentului și a aptitudinilor artistice ale elevilor;
- Stimularea motivației și interesului pentru teatru și dans;
- Dezvoltarea capacității de a comunica prin intermediul artei;
- Dezvoltarea sentimentului de cooperare cu membrii grupului și de autoafirmare într-o competiție;
- Stimularea și promovarea capacităților creatoare ale elevilor;
- Popularizarea activităților copiilor;
- Dezvoltarea instituției școlare de a desfășura activități interdisciplinare;
- Stimularea implicării părinților și a comunității locale în susținerea și derularea activităților.

REZULTATE AȘTEPTATE

- Realizarea unor spectacole deosebite;
 - Descoperirea și promovarea unor talente inedite;
- Implicarea activă a cadrelor didactice și a elevilor în activitățile desfășurate în cadrul proiectului;
- Dezvoltarea relațiilor de colaborare între cadrele didactice și elevii pe care-i îndrumă.
- Participarea și obținerea de premii/distincții la concursuri/competiții de teatru și dans.

RESURSE

Umane : elevi, cadre didactice, părinți

Materiale :

- Tehnică audio-video (laptop, videoproiector, boxe, etc);
- Costume, decor;
- Materiale pentru popularizarea proiectului;
- Aparate foto, camere video.

Financiare :

- părinți ai elevilor;
- donații ale persoanelor implicate;
- alte resurse.

Temporale :

Proiectul " Talente Brezoiene" s-a desfășurat în perioada 10.05.2023 – 07.12.2023 în unitățile de învățământ din localitatea Brezoele, jud. Dâmbovița, în sălile de clasă, în afara orelor de curs.

MONITORIZARE ȘI EVALUARE

- Se monitorizează situația în diferite momente, urmărind etapele proiectului;
- Fotografii ;
- Concursuri cu diplome/premii ;
- Schimburi de impresii postate pe blog ;
- Realizarea unor prezenter Power Point cu fotografii din programele artistice și popularizarea acestora;
- Rezultatele vor fi transmise către inspectoratul școlar și postate pe site-ul școlii, promovând valoarea evenimentelor;
- Prezența într-un număr mare a spectatorilor;
- Concluzii.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU FAMILIA

RAMONA SOROCEANU

Familia și școala au un rol important în educarea copiilor, acțiunile celor doi agenți educativi aflându-se într-un raport de complementaritate. Este necesară o permanentă cooperare, care se poate realiza printr-o multitudine de forme și modalități.

Termenul parteneriat este „definit ca asocierea a doi sau mai mulți parteneri, iar în literatura de specialitate, parteneriatul reprezintă modalitatea, formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun.”

Prin încheierea parteneriatelor cu părinții, aceștia sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copii, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ. Printre obiectivele principale ale colaborării dintre instituțiile educative și familie putem aminti: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării școală – familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi – părinți – cadre didactice. Majoritatea părinților au nevoie de informații de bază referitoare la copiii lor.

După părerea mea, cultivarea unor relații de parteneriat efectiv între școala și familie, în sprijinul educației și creșterii copilului, constituie cheia succesului viitor în adaptarea și integrarea școlară. Relațiile de colaborare dintre părinți și unitatea de învățământ pe care o frecventează copilul lor constituie primul pas către o educație deschisă, flexibilă și dinamică a personalității copilului. Procesul de colaborare cu părinții asigură atingerea scopului educațional, și anume de a obține dezvoltarea globală a copilului. Prin colaborarea părinților cu școala, aceștia pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului.

Am considerat că, implicând părinții în activități școlare și extrașcolare, acestea vor fi mai atractive pentru școlari, iar părinții vor fi mai implicați și mai conștienți de actul didactic, de importanța școlii în viața copilului, realizând, astfel progres în activitatea didactică. De multe ori familia este surprinsă de potențialul propriului copil.

Cântecul, dansul, recitarea de poezii sau interpretarea unor piese de teatru reprezintă câteva dintre formele de manifestare prin care copilul își satisface nevoia de afirmare de joc, câpătând încredere în propriul potențial artistic și cognitiv. De aceea o sărbătoare școlară reprezintă un mijloc eficient de educare, de influențare formativă a copiilor, de sudare a colectivului, de asigurare a unor contexte educaționale în care relaționările se produc în condiții inedite, de încurajare a talentului, de dezvoltare a aptitudinilor și de stimulare a copiilor timizi sau mai puțin talentați. Este foarte indicat ca pe parcursul serbării să inițiem momente interactive părinți-copii :jocuri, scenete, recitare, dansuri populare, cântece pe care părinții fie le cunosc, fie le învață

împreună cu copiii. Toate acestea contribuie la sudarea relațiilor dintre copii și părinți, atmosfera să fie mai caldă, de sărbătoare a tuturor vârstelor.

JOCUL DIDACTIC CONCEPT, OBIECTIVE, PREZENTARE, EXEMPLE

IVAN MIHAELA

Pedagogia ne învață că jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitate a copilului, generată de trebuințe, dorințe, tendințe specifice copilului.

De aceea, jocul constituie o formă de manifestare întâlnită la copiii tuturor popoarelor; din cele mai vechi timpuri, a fost, este și va rămâne tovarășul nedespărțit al copilăriei.

Îmbrăcând forma jocului, activitatea este tot atât de necesară dezvoltării psihice și fizice a copilului, ca și lumina soarelui.

Jocul este una dintre activitățile prin care copilul învață să cunoască lumea reală. El influențează toate aspectele dezvoltării școlarului : percepția, memoria, gândirea, imaginația, sentimentele, interesele, voința. La vârsta micii școlarități se observă o trecere foarte complicată de la dominația jocului de manipulare, mișcare, construcție simplă, individuală la jocurile colective, cu roluri, jocuri în care apar conducători, conduși, jocuri în care se respectă reguli, norme de comportament.

Deci, la această vârstă este practicat jocul simbolic.

Jean Piaget arată că jocul simbolic poate servi la lichidarea conflictelor și la compensarea trebuințelor nesatisfăcute.

Jocul nu constituie o simplă joacă pentru copil, ci, prin joc, copilul cunoaște și descoperă lumea și viața.

Perioada micii școlarități se caracterizează prin dilatarea vieții interioare ce are o independență relativă ca și jocul care este dominat de „ proiecții „ mai ample decât la vârsta anterioară.

Trebuie ținut cont de faptul că priceperile, deprinderile, cunoștințele copilului sun limitate, iar jocul este cel care rezolvă contradicțiile între dorința copilului pe de o parte, și posibilitățile lui reale, pe de altă parte.

Gândirea micului școlar se dezvoltă în strânsă legătură cu limbajul și activitatea pe care o desfășoară. Formele de joc îl pun în situația de a stabili legături între fenomene concrete .

Prin joc copilul își dezvoltă imaginația, sensibilitatea, afectivitatea; jocul în echipă contribuie la socializarea copilului .

În cadrul procesului de învățământ, jocul este conceput ca mijloc de instruire și educare a copiilor și ca procedeu didactic de realizare a obiectivelor operaționale specifice anumitor conținuturi.

Jocul ca mijloc de instruire și educare este jocul didactic, care reprezintă forma ideală de rezolvare a problemelor de învățare și de instruire, adecvată, în special, vârstei preșcolare.

Orice joc are :

- o structură (conținutul);

- reguli sub forma unor succesiuni ordonate .

Rolul regulii este acela de a păstra structura și desfășurarea jocului. În cadrul activității de învățare a citit – scrisului, jocul didactic este utilizat într-o mare măsură.

În primul rând, materialul lingvistic se caracterizează printr-un mare grad de abstractizare, în contradicție cu gândirea concret-intuitivă a copilului de 6-7 ani, elev în clasa I. Armonizarea acestor aspecte contradictorii se poate realiza prin intermediul jocului didactic.

În continuare, voi prezenta câteva exemple de jocuri didactice utilizate în vederea realizării pronunției corecte, element de bază în învățarea citit-scrisului.

Jocul silabelor

Scop: formarea de cuvinte bisilabice și trisilabice, pornind de la o silabă dată.

Desfășurare : Educatoarea angajează în joc copiii pe rânduri de bănci

Vizează copii (în final pe toți) propunându-le o silabă, de la care vor forma cuvinte bisilabice sau tri-silabice; bu - nic - ni-ca.

Ritmul voci va fi accentuat de rostirea sacadată a versurilor:

„ Noi si-la-be am gă-sit

Și co-rect le-am po-tri-vit. „

Scara imaginilor

Scop: consolidarea despărțirii cuvintelor în silabe.

Desfășurare : conducătorul jocului scrie o silabă de început. Ea trebuie să fie completată cu alte silabe, astfel încât să obțină cuvinte care cuprind 3-4 silabe.

Eu spun una, tu spui multe!

Scop: familiarizarea elevilor cu forme flexionare ale substantivelor după număr.

Desfășurare: educatoarea rostește un substantiv la numărul singular elevii trebuie să găsească și să rostească (sau să scrie) forma de plural corespunzătoare: școală - școli
Variantă : „ Eu spun multe, tu spui una!”

Caută greșeala!

Scop: dezvoltarea capacității de a găsi greșeala într-un text rostit și de a o corecta.

Material lingvistic selectat :

Pe o sârmă de telegraf este 10 vrăbii,

Una din ei ciripesc mai tare.

Fă din una două!

Scop: transformarea cuvintelor monosilabice în cuvinte bisilabice.

Material : fișe de lucru care conțin cuvinte monosilabice.

Desfășurare: educatoarea cere copiilor să spună aceleași cuvinte din coloana 1 în așa fel încât să aibă două silabe :

măr - mărul - mere

rac - ra-cul - ra-cii

Variantă : Fă din două,

una !

seară - seri;

moară - mori

școală - școli.

Atât exercițiul cât și jocul didactic cunosc o multitudine de variante, unele identificate în culegeri de exerciții și jocuri, altele fiind create de educatoare.

Valențele acestor metode se înscriu în aria formativ- educativului, fiind acceptate și preferate de copii.

În vederea măririi eficienței acestora, educatoarea trebuie să respecte unele condiții și anume:

- să fie efectuate în mod conștient, să antreneze copilul în găsirea soluțiilor corecte;
- să se evite folosirea acelorași exerciții sau jocuri didactice, deoarece aceasta duce la instalarea monotoniei și a lipsei de interes ;
- să se asigure gradarea acestora, privind dificultățile de înțelegere și rezolvare pentru a contribui la dezvoltarea gândirii, imaginației și creativității copiilor; - exercițiile și jocurile didactice să asigure elemente de noutate și de diversitate, pentru a stârni interesul și curiozitatea copiilor;
- să îmbine armonios activitatea individuală cu cea în grup, activitatea independentă cu cea frontală, mărindu-se astfel, caracterul activ – participativ al acestor metode didactice.

„ Prin solicitare și exersare, procesul de învățământ oferă un prilej de afirmare și valorificare maximă și pe multiple planuri a potențialului de cunoaștere și de creație a elevilor. Participarea poate fi leagănul creativității, al afirmării, al realizării de sine. “ (I. Cerghit).

Cauzele comportamentelor problematice ale copiilor

Teodora Papuc

Consider că printre cele mai importante nevoi ale copiilor se numără:

- Nevoia de dragoste

Comportamente ale părinților care îndeplinesc această nevoie: să asculte copilul atunci când acesta dorește să-și exprime sentimentele și gândurile, să-i acorde atenție acestuia când are nevoie, să-l îmbrățișeze, să-l mângâie, să-l încurajeze și aprecieze pentru a nu-l face pe copil să creadă că este neglijat.

- Nevoia de răbdare

Comportamente ale părinților care îndeplinesc această nevoie: să explice copilului de mai multe ori ce are de făcut sau pașii (pe fiecare în parte) pe care trebuie să-i respecte pentru însușirea unui comportament.

- Nevoia de timp

Pentru îndeplinirea acestei nevoi este indicat ca părintele să se implice în activitățile copilului (să se joace cu el, să meargă în excursii, să petreacă timp într-o bibliotecă lecturând, să-l învețe, săl ajute/ supravegheze la teme). Părintele ar trebui să petreacă timp suficient și de calitate cu copilul, nu doar să-i asigure partea materială necesară acestuia.

Comportamente problematice ale copiilor atunci când nevoile nu le sunt îndeplinite:

- Atunci când părintele nu este corect și constant în aplicarea regulilor, copilul le va încălca sau le va respecta doar în anumite situații (din când în când).

De exemplu va mânca în timp ce își scrie temele, nu se va spăla pe mâini înainte de masă, nuși va strânge jucăriile după ce le-a utilizat.

- Dacă părintele nu-și petrece timpul cu copilul său acesta va alocă mai mult timp jocurilor pe calculator/telefon sau își va petrece timpul cu anturajul său.

Principalele consecințe negative ale etichetării copiilor de către părinți sunt:

- scăderea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii ;
- copilul va ajunge să creadă că este așa cum precizează eticheta părintelui („rău”, „leneș”, „obraznic”, „timid”);
- copilul va crede că nu este valoros („nu sunt bun la nimic”);
- nu permite schimbarea comportamentului, ci îl întărește;
- pierderea încrederii în părinte (copilul se simte neînțeleș și consideră că părintele se impune fără să țină cont de el).

Factorii care pot fi mai bine controlați de către părinți sunt: mediul în care apare comportamentul și standardele comportamentale ale familiei. Pentru a preveni comportamentele problematice ale copiilor, părinții ar trebui să creeze un mediu plăcut, să se implice în activitățile copiilor, să dezvolte o relație bună cu aceștia bazată pe încredere, respect și comunicare.

De asemenea, părinții ar trebui să reducă stresul familial (pentru că acesta se răsfârge asupra copiilor) și să gestioneze corect conflictele din familie (părinții sunt modele pentru copiii lor). Stilul recomandat părinților este cel democratic, asertiv.

Pentru prevenția comportamentelor problematice este importantă stabilirea de către părinți a unor reguli și respectarea acestora.

Bibliografie:

Botiș, A., Țărău, A., Crețiu, M., Marica, D., & Opreș, D. I. (2004). Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești. ASCR [Asociația de Științe Cognitive din România].

Colomeischi, A. A. (2018). Program de intervenție psiho-educatională și socială pentru părinți (PESI)- Manualul formatorului.

ORÎNDAȘ, L., & ale Educației, I. de Ș. (f.a.). ASIGURAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ–FAMILIE: ACTIVITATEA CU PĂRINȚII.

Pânișoară, I.-O. (2015). Comunicarea eficientă. Elefant Online.

Învățarea prin descoperire în cadrul grupului de elevi

Milea Mădălina

Activitățile desfășurate în cadrul orelor de consolidare pot fi individuale sau pe grupe/echipe. În grupul format de elevi, fiecare îndeplinește un rol esențial pentru ca sarcinile de lucru să fie duse la bun sfârșit. Elevii au personalități și nevoi diferite, iar profesorul, împreună cu aceștia, trebuie să găsească modalitățile cele mai potrivite de a-i face pe educabili să colaboreze și să se susțină. Dacă elevii nu vor fi încurajați și nu vor fi implicați în aflarea informațiilor, aceștia nu vor simți satisfacția de a face parte dintr-un proiect sau de a li se recunoaște meritele.

Majoritatea profesorilor au tendința de a grupa elevii și de a le da anumite sarcini de lucru bazându-se pe faptul că liderul grupului respectiv va coordona activitatea și va împărți sarcinile în funcție de dorința de participare a fiecărui membru, or activitatea în sine nu are rolul de a implica toți elevii numai de dragul de a se crea o bună comunicare la nivelul grupului, ci de a duce la bun sfârșit o sarcină de lucru într-o manieră originală specifică fiecărui elev participant.

Altfel spus, elevii participă la activitate în funcție de atracția fiecăruia pentru materie sau pentru sarcina de lucru, interesul lor scăzând odată cu implicarea crescută a cadrului didactic și privarea participanților de a culege ei înșiși informațiile și de a le prelucra.

Am observat, din activitatea mea la catedră, că unii elevi, în cadrul activităților pe grupe, își pierd interesul pentru activitate dacă au un lider ce preia întregile atribuții sau care îi exclude din activitate pe cei pe care îi consideră inferiori din punct de vedere al capacității de culegere și prelucrare de informații. De multe ori și profesorul reacționează așa, preferând ca sarcina să fie dusă la bun sfârșit, chiar dacă nu toți elevii participă în mod egal la îndeplinirea ei.

În cadrul grupurilor participă și elevi cu cerințe educaționale speciale. Acești elevi trebuie integrați în toate activitățile desfășurate la clasă, dar ținându-se cont de capacitățile acestora de a duce la bun sfârșit sarcinile de lucru. Elevilor cu cerințe educaționale speciale li se vor acorda de fiecare dată sarcini simple care să îi facă să se implice în rezolvarea activităților și care să nu îi obosească sau să îi facă să își piardă interesul.

Orice activitate care are în centrul ei căutarea adevărului de către elev este o activitate care îi va dezvolta acestuia stima de sine și capacitatea de a lua decizii asumate.

În concluzie, o activitate pe grupe nu trebuie să se bazeze numai pe interacțiune, ci și pe susținere, motivare și respect, iar sarcinile de lucru pentru fiecare membru trebuie să se pleze pe abilitățile fiecăruia pentru că "omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el" (Immanuel Kant- Despre pedagogie).

Bibliografie:

1. Kant, Immanuel (2002). Despre pedagogie. București: Editura Paideia, traducere de Traian Brăileanu.

2. Matei, Sultănica (2015). Dezvoltarea abilităților de comunicare ale elevilor din ciclul primar.
În: Romanian Journal of Education, Volumul 2, pg.57-70.

Modalități de cunoaștere a creațiilor folclorice la elevii din învățământul primar

Tuțulescu Raluca-Ioana

Rezumat

Acest articol de cercetare evidențiază faptul că folclorul exercită o influență considerabilă în formarea psihologică, socială și culturală a copilului, îl îndrumă spre cunoașterea și aprecierea adevăratelor valori ale culturii noastre naționale, spre dobândirea adevăratelor norme etice, spre însușirea și punerea în aplicare a codului de valori estetice transmise nouă, de înaintași, prin operele populare. Într-un moment în care învățământul trece prin transformări esențiale, în care își caută resursele lui umaniste, am încercat să fixez locul și rolul folclorului în școala românească elementară. Într-o epocă în care societatea românească este invadată de creații lipsite de valoare, de improvizații și imitații de prost gust, reîntoarcerea la izvorul curat al tradiției populare este mai mult decât necesară.

Abstract

This research article highlights the fact that the folklore reveals an considerable influence in the psychological training, social and cultural of the child, it guides to knowledge and appreciation of the true values of our national culture, to acquire true ethics, for learning and implementation of aesthetic values code submitted us, by the ancestors, by popular works. At a time when the education goes through essential transformations, in which search for its resources of humanities, I tried to fix the place and the role of the romanian folklore in the elementary school. In an era in which the romanian society is invalidated of worthless creations, of improvisations and bad imitations, the return to the clean source of the popular tradition is more than necessary.

Ilustrul gânditor român, Constantin Noica, propunea pentru un dicționar al tuturor culturilor, trei cuvinte românești. Termenii dicționarului proiectat ar fi trebuit să aparțină diferitelor limbi de pe glob și să desemneze elemente caracteristice ale unei culturi, care nu au echivalente în alte limbi. Cele trei cuvinte românești propuse de Constantin Noica sunt: colinda, doina, dor. Fiecare dintre ele îndeplinește condițiile menționate, fiind considerate reprezentative pentru spiritualitatea românească. Ele desemnează nu numai genuri ale creației noastre populare, dar și elemente inexistente la alte popoare. Toate trei aparțin, deci, folclorului românesc și cultura noastră poate fi reprezentată de ele în dicționarul-sinteză al culturii universale. Cuvântul folclor provine din englezescul folk=popor și lore=înțelepciune, creație desemnând cultura unui popor. Folclorul românesc cuprinde proverbe, zicători, basme, legende, dar și doine, colinde, balade, cântece de dor, dansuri populare. În pofida mării sale diversități, pe specii și genuri, dar și pe zone folclorice, creația populară românească se prezintă unitar, reliefând geniul poporului nostru, care și-a creat de-a lungul timpului valori artistice inegalabile. Vom găsi la tot pasul confirmarea celebrei afirmații a lui Vasile Alecsandri, profund cunoscător al folclorului, că „românul s-a născut poet.” Folclorul românesc reprezintă în arta poporului român un capitol de o mare bogăție, varietate și de un înalt rafinament estetic. Omul contemporan regăsește frumosul folcloric în aspectele esențiale ale vieții sale: artă, natură, societate și simte nevoia acută de a introduce esteticul în viața sa.

Aplecându-ne cu dragoste spre trecutul nostru, gândindu-ne cu respect la originea poporului român, noi trebuie să ne păstrăm cu sfințenie datinile, ca buni români. Știm că „datinile, povestirile, muzica și poezia sunt arhivele popoarelor, iar cu ele se poate reconstitui trecutul lor îndepărtat. Căci nu există bucurii mai de preț ca averea de cuget și simțire inclusă și păstrată cu sfânta grijă de-a lungul vremurilor în adâncul sufletului românesc și creștinesc al moșilor și strămoșilor nostri.” Având în adâncul ființei lui creștinismul orthodox, poporul român zămislește continuu valori ce constituie trupul viguros al unei bogate spiritualități ce dăinuiește peste veacuri. Românii au știut să îndeplinească, poate ca niciun alt popor, firul uneori aspru al existenței lui cu dulcea, bogata și nestăvilita sa imaginație creatoare, dând naștere spiritualității sale vii, de o neasemuită frumusețe. Folclorul este o enciclopedie poetică a vieții spirituale a poporului nostru. El oglindește în forme variate sentimentele, gândurile și năzuințele poporului român în diferitele perioade ale istoriei sale. Marele poet și culegător de folclor, Vasile Alecsandri, referindu-se la literatura populară, afirma: “Comori neprețuite de simțiri duioase, de idei înalte, de notițe istorice, de crezări superstițioase, de datini strămoșești și mai cu seamă de frumuseți poetice pline de originalitate și fără seamăn în literaturile străine, poeziile noastre populare compun o avere națională, demnă de a fi scoasă la lumină ca un titlu de glorie pentru nația română.”

Tot folclorul stă la baza creațiilor culte, după cum afirma Vasile Nicolescu în „Starea lirică”- “ Este o șansă a culturii noastre de a fi avut și de a avea încă la rădăcinile ei acest rezervor fantastic al folclorului. Nu există domeniu și nu există operă demnă de a se numi creație adevărată, care să nu-și fi hrănit rădăcinile în sistemul de vase comunicante ale folclorului, al sensibilității fanteziei populare.” Folclorul românesc include o mare varietate de valori culturale, care atestă vechimea unei națiuni, care a știut să continue tradițiile înaintașilor ei și ale pământului pe care îl locuiau. Respectul pentru tradiție, semn al statorniciei și legăturii organice cu pământul strămoșesc, a reprezentat una dintre formele principale de manifestare a conștiinței de sine a poporului român. Această conștiință imprimă creației folclorice un orizont specific, în coordonatele căruia se înscriu idealurile de libertate și demnitate națională și socială, dar și atitudini care îl legau pe țăranul român de satul natal, de cadrul natural al vieții și îndeletnicirilor lui tradiționale. Modalitățile școlare de transmitere a creației folclorice se referă la valorificarea și transmiterea acestora prin: lecțiile din manualele de comunicare în limba română ale claselor I-IV ce cuprind basme, povestiri cu tâlc, legende, proverbe, ghicitori, cântece haiducești, datini de Crăciun și Anul Nou; lectura extrașcolară suplimentară orientată și spre creațiile folclorice în vederea valorificării cunoștințelor dobândite la orele de comunicare, prin realizarea unor concursuri de recitări, de redare a unor legende sau basme, prin realizarea unor mici culegeri de folclor; folosirea materialelor din sfera literaturii populare în predarea celorlalte discipline: istorie (legende istorice), geografie (legend despre munți, ape, păsări, flori), matematică (numărători), desen, abilități practice (cusături), educație fizică (dansuri populare), muzică (cântece populare și cele din folclorul copiilor). În această perioadă, atenția este fluctuantă, atrasă mai ales de evenimentele concrete din mediul înconjurător. Inteligența este aplicată mai mult în stabilirea de relații concrete și mai puțin de aflarea adevărului. Memoria este mai mult vizuală decât auditivă, tendințele spre joc sunt pregnante și obsedante, iar afectivitatea este fluctuantă și intensă. Imaginația școlarului mic este foarte bogată, înclinată spre fabulos și fantastic. Având în vedere toate aceste procese psihice, la clasele I-II se impune ca învățătorul să aibă foarte mult tact și să dea dovadă de o mare abilitate în îndrumarea atenției elevilor mici spre opere din sfera literaturii populare. Micii școlari sunt foarte receptivi, sunt foarte mult atrași și încântați de personajele basmelor noastre populare. De aceea, ei călătoresc cu mare plăcere în lumea basmului, ascultă cu mare atenție poveștile spuse de învățătoare. Învățătoarea trebuie să exploateze benefic acest aspect, să facă apel cât

mai mult la personajele basmelor pentru a transmite și a le impune școlarilor norme și reguli morale pe care ei să le respecte. Basmele ocupă un loc important în lecțiile de literatură română datorită valorii lor etice și estetice. „Basmul e un gen vast, depășind cu mult romanul, fiind mitologie, etică, știință, observație morală etc. Caracteristica lui este că eroii nu sunt numai oameni, ci și anume ființe himerice, animale....Ființele neomenești din basm au psihologia lor misterioasă. Ele comunică cu omul, dar nu sunt oameni. Când dintr-o narațiune lipsesc acești eroi himerici, n-avem de-a face cu un basm.” În clasele a III-a și a IV-a se lărgște sfera de preocupări prin descoperirea tâlcului ascuns al poveștilor. Se dezvoltă tehnica povestirii, a memorării de poezii și texte, iar orizontul cultural este în plină expansiune. Este vârsta primelor modele morale. Băieții își doresc să fie asemeni haiducilor sau vitejilor care au luptat pentru libertate națională și dreptate socială, se identifică în jocurile lor cu aceste personaje de legendă, ceea ce explică înclinația spre cântecele haiducești, spre balade, spre legende istorice, aspect ce trebuie valorificat pozitiv de către învățătoare. Ca propunătoare, m-am preocupat de sesizarea valorii literare a unui text, de virtuțile narațiunii și ale descrierii, dar și de înțelegerea unor aspecte ce țin de structura compozițională a basmului. Am explicat elevilor, în special celor din clasa a IV-a, bazându-mă pe basmele cunoscute de ei din clasele anterioare, că basmul este o narațiune populară cu întâmplări fantastice și personaje imaginare. În asemenea povestiri, eroii se grupează în două categorii, după cum se află în slujba binelui sau răului. Feți-Frumoși, animale năzdrăvane, zâne se confruntă cu forțele nefaste ale naturii, reprezentate de zmei, balauri, vrăjitoare, pe care le înving, făcând să triumfe binele. Prin narațiunea în care planul real se îmbină cu cel fantastic, copiii sunt cucerți de universul poveștilor și participă afectiv la numeroase întâmplări, însoțind eroii în marea lor aventură inițială (Harap-Alb) sau de pedepsire a răului, de salvare a tot ce înseamnă bine și frumos (Greuceanu, Prâslea). Legenda este o altă specie a literaturii populare, deosebit de îndrăgită de elevi. Legende incită curiozitatea elevilor, le stimulează imaginația, provocându-i la o incursiune în lumea minunată a miturilor, a fantasticului, a ineditului. „Legenda este o narațiune orală cu un caracter explicativ, de cunoaștere a lumii.” Legende precum “Baba Dochia”, “De ce își cântă cucul numele”, legenda țării Vrancei “Ștefan cel Mare și Vrâncioaia” de Alexandru Vlahuță, oferă interes elevilor asupra cunoașterii țării.

Baladele sunt reprezentate în literatura școlară prin două cântece haiducești, ce aduc în fața elevilor două figuri remarcabile ale trecutului nostru istoric: Mihai Viteazul în “Cântecul lui Mihai Viteazul” și Avram Iancu în “Cântec lui Avram Iancu”. În urma studierii acestor două balade dedicate marilor personalități ale istoriei, am considerat că se cuvine ca elevii să cunoască și o altă variantă a baladei “Cântec lui Avram Iancu”, culeasă de la oamenii bătrâni din satul Mohu:

Cântecul Iancului(1848)

“Trecea Iancu pe la stână	Merg sclipăind ca stelele
Cu flinta plină pe mână.	Și lucind ca soarele.
Ori de-i plină, ori de-i goală	Și-au boi cu coarne de ceară
Domnii fug de se omoară.	Nu-i viteaz ca Iancu-n țară.
Strigă sora Iancului	De când Iancu-i împărat
Din Cornu Pilatului	Domnii-n pat nu s-o culcat
Strigă feciori de prin sate	Nici la masă n-o cinat.

Ca să meargă la cetate	Când venea lancu pe lunci
Și le dă haine create	Domnii fugeau fără papuci.
Și căciuli-ncornorate	Strigă lancu cu gura:
Și cămăși cu gura spartă.	– Stați, domnilor, cu fuga!
Sună codru nu-i minciună	Strigă lancu din păduri:
Că-s carele lancelui	- Stați, domnilor, la fripturi!"
Pe dealul Feleacului.	

Snoava este o narațiune de dimensiuni reduse, „ cu intenții umoristico-satirice, în care elementele realiste (și uneori, naturaliste) sunt împinse câteodată până la limita verosimilului, fără însă a se trece decât rareori în fantastic.” După povestirea “Doi prieteni” după Anton Pann, din care putem desprinde o învățătură, faptul că „Prietenul la nevoie se cunoaște”, elevii au găsit următoarele proverbe: “Un prieten face mai mult decât o pungă cu galbeni”; “Cine a aflat în lume prieten adevărat| El o comoară bogată în viața sa a câștigat.” O altă specie a literaturii române, deosebit de atractivă pentru elevii ciclului primar, sunt proverbele și zicătorile. „Sunt formulări concise și plastice, relativ stereotipe, care exprimă concret adevăruri cu valabilitate generală, îmbinând o largă și bogată experiență de viață...cu observația practică concretă a fenomenelor și lucrurilor înconjurătoare.”

Sărbătorile de iarnă (Crăciunul și Anul Nou) au un rol important în cunoașterea folclorului. Repertoriul lor bogat cuprinde: colindele, plugușorul, sorcova, jocurile cu măști, cântecele cu stea, irozii. Aceste creații populare s-au transmis din generație în generație, pe care orală, au caracter anonim și colectiv, ceea ce explică diversitatea lor, mulțimea variantelor întâlnite de la o colectivitate la alta sau chiar în sânul aceleași colectivități. Colindatul este o practică rituală veche, de esență creștină. Colindele din manual sunt cunoscute de elevi, deoarece ei le cântă în Ajunul Crăciunului sau de Crăciun. Ele trezesc în sufletele micilor școlari sentimente înălțătoare legate de această sărbătoare, îi transpun în atmosfera mitică, arhaică, în vremurile în care au fost zămislite aceste comori ale neamului românesc (“Uite, vine Moș Crăciun!” de Otilia Cazimir; “Plugușorul”; “Sorcova”). Pentru a valorifica folclorul din zonă și pentru a îmbogăți repertoriul elevilor, au fost culese din satul Tălmăcel câteva colinde (“Păltiorul”; “Țărăneasca”; “Trei crai de la răsărit”; “Viflaime,Viflaime”) și au fost prezentate împreună cu elevii într-o serbare închinată Crăciunului. Din dorința de a aduce la lumina zilei obiceiuri vechi, uitate și de a sădi în sufletele copiilor dragostea pentru folclorul local autentic, s-a pregătit și prezentat pe scena Căminului Cultural, varianta locală a piesei populare „Irozii”, culeasă din satul Boița. Acest eveniment, deosebit de important pentru copii, a prilejuit un moment de bucurie și admirație întregii comunități prezente, confirmând încă o dată că, la români, colindele și obiceiurile specifice sărbătorilor de iarnă sunt chemate a-l elibera pe om de grijile cotidiene, creând acea atmosferă de optimism și bucurie. Bucuria noastră, a tuturor, trebuie să fie deplină, întrucât școlarii își înțeleg datoria de a fi ai acestui neam, față de care sunt răspunzători pentru păstrarea valorilor lui spirituale și morale. Ei sunt creștinii de mâine ai acestui neam, învățați să conserve valorile tradiționale și spirituale, concentrate în jurul credinței milenare. Colindele populare românești și datinile de Anul Nou au multiple valențe instructiv-educative. Prin ele se îmbogățește universul spiritual al copiilor, se dezvoltă gândirea, capacitatea de memorare, se dezvoltă ritmul și auzul muzical, se adâncesc sentimentele de prețuire pentru datinile specific românești.

Folclorul copiilor „se conformează faptului de a fi o creație orală a grupurilor performatoare la modul ei sintetic.” Cea mai fragedă a omului, copilăria, este și ea însoțită de muzică, de cântece, create și interpretate de copii și reflectând universul lor spiritual. Aceste cântece îi însoțesc în activitățile lor, dominate de jocuri desfășurate în grupuri mai mari sau mai mici și chiar individual. Fiind o oglindă a înțelegerii lor, aceste cântece respectă posibilitățile interpretative ale copiilor. Ele reprezintă o admirabilă școală a vieții. Ca și celelalte genuri ale folclorului, creațiile copiilor păstrează elemente străvechi, din copilăria omenirii, dar ele se dovedesc deschise și elementelor noi. Folclorul copiilor reprezintă o categorie distinctă a literaturii noastre, în care se include producțiile artistice create chiar de către copil în timpul jocului. Alcătuite din versuri scurte, prin enumerare de cifre sau formule-tip, cântece-formulă sau recitativele-numărători sunt folosite atât în cadrul orelor (ca momente recreative), cât, mai ales, în recreații, însoțind jocurile copiilor: “Melc, melc, codobelc”; “Iepuraș drăgălaș”; “Rici, rici, măi arici!”. În cadrul cântecelor-formulă, modalitatea artistică de bază este invocarea unor aștri cerești (Soarele, Luna), viețuitoare sau plante (barza, fluturile, melcul, pădăria) sau personaje imaginare (auraș-păcuraș). Ele sunt create din dorința copilului de a influența apariția sau desfășurarea unor fenomene din natură: “Lună nouă”; “Treci ploaie”; “Cărmida nouă”.

La copilul de vârstă școlară mică, dezvoltarea este strâns legată de activitățile desfășurate atât în școală cât și în activitățile extrașcolare. S-au organizat cu elevii drumeții în împrejurimile orașului: Cetatea Tâlmaciului, Cetatea de la Boița, Turnul Spart, pentru a cunoaște aceste locuri încărcate de istorie. La Cetatea Tâlmaciului, elevii au aflat lucruri foarte interesante. “Coroana țării”, cum se numea ea în vechime, era cea mai mare cetate a Ardealului, cu ziduri foarte groase și avea rol de supraveghere a trecătorii Oltului. Acum se pot vedea doar ruinele acestei cetăți. La Cetatea de la Boița (Turnu Roșu se numea înainte) au aflat că este singura cetate din țară, care s-a păstrat în forma ei originală, fără mari modificări. La 5 km de Boița, pe Valea Oltului, au văzut Turnul Spart, care avea rol de apărare a Cetății Turnu Rosu. Deci, putem spune că activitățile extrașcolare sunt atractive la orice vârstă. Pentru că se desfășoară într-un cadru nou, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, îmbunătățesc memoria vizuală și auditivă, formează gândirea operatoare a copilului.

În concluzie, școala are marea șansă, dar și datoria de a orienta elevii spre valorile nepieritoare ale culturii noastre naționale, oferind micilor școlari modele de frumusețe sufletească și modelând sufletul tânăr, însetat de cunoștințe și înclinat spre fabulos și visare, spre adevăr și dreptate, după legile nescrise, transmise din generație în generație, prin viu grai și prin minunatele creații ale mâinilor dibace. Având în vedere faptul că disponibilitățile psiho-afective și intelectuale ale elevilor din învățământul primar sunt foarte mari, se impune îndrumarea și orientarea acestora spre cunoașterea și aprecierea adevăratelor valori ale culturii noastre naționale, spre dobândirea adevăratelor norme etice, spre însușirea și punerea în aplicare a codului de valori estetice transmise nouă, de înaintași, prin operele populare. Este datoria școlii și a învățătorilor ei de a nu lăsa să se piardă cele mai valoroase și mai autentice cântece și dansuri, de a reîmprospăta obiceiuri și tradiții uitate, de a opri avalanșa de influențe nocive ce invadează tot mai mult societatea noastră.

Bibliografie

1. Alecsandri Vasile, Poezia populară, Biblioteca pentru toți, București, 1957.
2. Miloșescu Pantelimon, Datini românești, Editura pentru literatură, București, 1990.
3. Nicolescu Vasile, Starea lirică, Editura pentru literatură, București, 1973.
4. Sîrghie Anca, Literatura pentru copii în contextul beletristicii românești, Editura alma mater, Sibiu, 2008.
5. Stoica Cornelia, Vasilescu Eugenia, Literatura pentru copii, manual pentru clasa a XII-așcoli normale, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

Primiți colinda?

Coman Ioana Codruța

Coman Ioana Codruța
Ține gazdă masa-ntinsă
Și lumina-n geam aprinsă,
Că-i vremea umblatului Peste
vatra satului.
Pe-o potecă de mătasă
Dintr-o casă-n altă casă.
Să ne-adune bun cu bun
Sfânta seară de Crăciun.
Și vă întrebăm duios
Primiți colinda lui Hristos?

EDUCAȚIA LA ȘCOALĂ

CIUBOTARU ELENA

Copilul este parte a unui grup. Educația publică se concentrează asupra ajutorii copilului conform standardelor de grup că să învețe anumite lucruri la un anumit timp în anumite moduri fără prea multă referință la maturitate sau capacitate.

Structurile de învățare sunt create cu accentul pe ordine, conformare, regim și control. Formalitatea este demotivatoare, înabușind curiozitatea, creativitatea și dorința de învățare a unui copil.

Nivelul predării este "redus" pentru a nu-l pierde pe drum pe elevul cel mai slab al clasei. Elevii motivați sunt frustrați de ritmul lent; elevii slabi de ritmul rapid; elevii de nivel mediu învață să rămână la nivel mediu (a păstra ritmul de predare a învățătorului). Elevii "slabi" sunt stigmatizați, iar elevii "rapizi" sunt ostracizați.

Cadrul didactic poate acorda fiecărui copil atenție individuală limitată într-o clasă de 15-30 copii, și este incapabil să răspundă la nevoile și interesele fiecărui copil în parte. Concentrarea este împiedicată de factori mari de distragere a atenției în sălile de clasă zgomotoase, neconfortabile sau "în aer liber".

Elevul trebuie să învețe cum să fie pe placul multor cadre didactice. Relațiile de autoritate sunt nefirești și "formale".

Se pierde timp mult cu disciplinarea elevilor și cu împărțirea individuală a temelor. Nu există o învățare în contact cu realitatea în timp ce elevul stă în banca. Predatul are loc într-un volum mult mai mic într-o perioadă de timp mult mai mare.

Copilul avansează în studii pe baza vârstei și notelor fără să se țină cont de cunoștințele sau competența sa.

Copilul este testat în primul rând cu privire la cunoștințele sale lineare de termen scurt (capacitatea de a redă date și informații). Reținerea este scurtă. Teste scrise, deși sunt mai puțin eficiente, sunt mai ușor de evaluat și de administrat; testele orale sunt evitate.

Predarea ținut este pe toți în contextual educației la domiciliu. Capacitățile de învățare pot varia fără nici o conotație sau stigmatizare subtilă. Toți copiii progresează în ritmul propriu. Fiecare copil progresează conform nivelului său de învățare și motivare. Fiecare copil este tratat ca individ fără a fi comparat cu alții.

POEZII

APETREI ANA

GÂND DE RECUNOȘTINȚĂ

Un om , o poveste de viață

Un profesor , un gând, o povață,

Un călător neobosit , al timpului neprețuit!

A fost o stea din carul mare ,

A fost un soare arzător Ce-a

încălzit mereu cu-ardoare

Inimile tuturor .

Mereu prezent la datorie ,

Precum dârzul militar,

A fost și-a vrut să fie

Exemplul viu de general.

Un general al României ,

Al limbii noastre românești

Topit de drag și dor de glie

De limba pe care , tu , azi o vorbești.

Să fii recunoscător , copile

Și tu , fost licean ,

Iar azi , un om cu pregătire ,

Rămâi elevul lui : atunci, acum și peste ani.

Scrisoare de mulțumire (pentru profesorii / învățătorii)

Bine-ați venit în școala noastră

O școală nouă, luminoasă ,

În care, fiecare colțișor ,

Cuprinde-o lacrimă , și-un dor.

Vă leagă-atâtea amintiri

De școala-aceasta minunată ,

Și reveniți , cu drag , mereu ,

În cuibușorul de acasă.

Cu toții ați pășit semeț în viață, Plecând ,

de-aici, din școala noastră dragă,

Ce , ani , la rând , v-a fost , adevărată „mamă”.

Ați devenit , ce v-ați dorit,

Sau , poate, ce v-a fost scris!

Sunteți exemple pentru noi,

Și vrem s-ajungem , ca și voi,

Profesori buni, învățători,

Deschizători de drumuri noi.

Vă mulțumim, vă mulțumim!

SITUAȚII, CONTEXTE, RELAȚII CARE SUSȚIN COMUNICAREA ȘI CARE O INHIBĂ

Bazarciuc Monica Magdalena

După cum bine știm, comunicarea este un ansamblu de acțiuni care au în comun transmiterea de informații sub formă de mesaje, știri, semne sau gesturi simbolice, texte scrise etc., fiind un proces dinamic, aflat într-o continuă schimbare. Societatea își datorează existența comunicării interumane și este privită ca un proces care implică participarea tuturor membrilor societății.

Conceptul de "comunicare" este strâns legat de existența noastră ca oameni, iar apoi ca societate, datorită faptului că ființele umane și comunicarea sunt interdependente. Fără comunicare și limbaj, noi, ca ființe ce interacționăm și relaționăm în cea mai mare parte, sau chiar în totalitate prin intermediul actului comunicării, viața noastră pe ar fi inutilă.

Generic vorbind, stim că pentru a comunica eficient în orice situație, context sau relație este nevoie să îndeplinim o serie de condiții:

- este recomandat ca mesajul să fie scurt, clar și concis;
- nivelul informației transmise trebuie să fie adaptat la capacitatea de înțelegere a interlocutorului;
- feedback-ul să fie constructiv și orientat pozitiv.

Ceea ce este interesant, este faptul că uneori, chiar respectând condițiile enumerate mai sus, se întâmplă să fim în afara ideii de comunicare eficientă. Acest fapt se petrece pentru că în procesul de relaționare interumană este nevoie de încă un "ingredient" care este determinant în reușita procesului de comunicare. Acest "ingredient" se numește atitudine și interes pentru celălalt. Cu alte cuvinte..."a comunica eficient înseamnă sa-ti pese". Atâta vreme cât nu ne pasă de interlocutor este foarte posibil ca în procesul de comunicare să nu ajungem la ceea ce numim eficiență.

Întrebarea la care trebuie, însă, să răspundem este - "Comunicarea eficientă e nativă pentru unii sau se învață în decursul vieții?"

Astfel, comunicarea eficientă este reprezentată de existența unei înțelegeri comune a intenției și sensului. Deci, atât cel care transmite, cât și cel care receptează trebuie să aibă o înțelegere comună a scopului, sensului și semnificației mesajului.

Ca urmare:

- ☐ este necesar să se cunoască bine informația care se dorește a fi transmisă;
- ☐ participanții trebuie să participe pe deplin și să depună eforturi în cadrul grupului lor;

- ☐ fiecare membru are un rol/o responsabilitate, prin urmare trebuie să creadă că este responsabil pentru învățarea sa și a grupului său;
- ☐ participanții să își explice reciproc ce au de învățat sau ce învață și să se ajute;
- ☐ trebuie să se demonstreze stăpânirea conținutului studiat;
- ☐ fiecare este responsabil pentru învățarea și munca sa, eliminând astfel "inactivitatea socială".

Există, însă, o serie de factori care pot inhiba/perturba comunicarea și care au o acțiune de distorsionare a mesajului transmis. Printre aceștia aș aminti:

- ☐ barierele de limbaj (construcțiile verbale prea complicate sau după modelele altor limbi pot perturba relația de comunicare și vor denatura comunicarea, scăzând relația de încredere și deprecind imaginea celui care le face);
- ☐ emoțiile (teama comunicatorului că, prin ceea ce comunică, ar putea intra într-o situație neplăcută sau cea a ascultătorului - că ar putea auzi lucruri neconvenabile, vor perturba mesajul);
- ☐ lipsa de cunoaștere (dacă cel ce comunică nu este sigur de ceea ce comunică, acest lucru amenințându-i imaginea personală, va evita să transmită mesajul complet sau va denatura anumite părți din el);
- ☐ lipsa de interes ("implicarea" negativă tulbură precizia comunicării, precum și felul în care ea este percepută);
- ☐ dificultățile de exprimare (atât greșelile gramaticale, cât și vocabularul incomplet sau prea tehnicist vor face imposibilă comunicarea).

Cu alte cuvinte, dacă celălalt nu ne înțelege, acest lucru poate fi și din cauza faptului că noi nu vorbim „pe limba lui”. Așadar, rolul comunicării este mult mai important decât simpla transmitere sau primire a unui mesaj,

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

DIACONU CRISTINA

Învățământul actual românesc impune un accent deosebit în folosirea unor metode și tehnici noi de evaluare, o evaluare eficientă care atrage o serie de metode alternativ în afara celor tradiționale.

Experiența personală a demonstrat faptul că nu se poate renunța definitiv la metodele tradiționale de evaluare, dar îmbinarea acestora cu cele noi, aduc un plus în scopul optimizării actului didactic.

În comparație cu metodele tradiționale, care realizează evaluarea rezultatelor școlare obținute într-un anumit timp și de obicei cu o arie mai mare sau mai mică de conținut, dar oricum definită – metodele alternative de evaluare prezintă cel puțin două caracteristici:

- realizează evaluarea rezultatelor în strânsă legătură cu instruirea învățarea, de multe ori concomitent cu aceasta;
- privesc rezultatele școlare obținute pe o perioadă mai îndelungată, care vizează formarea unor capacități, dobândirea de competențe și mai ales schimbări în planul intereselor, atitudinilor, corelate cu activitatea de învățare.

Principalele metode alternative de evaluare, care susțin individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevului sunt:

- observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului;
- investigația;
- portofoliul;
- proiectul;
- studiul de caz;
- interviul;
- referatul;
- autoevaluarea;
- hărțile conceptuale

În acest caz, evaluarea depășește granițele sălii de clasă, ale școlii și depășesc cadrul strict al procesului de învățământ; nu evaluăm doar elevii, ci în același timp, direct sau indirect, evaluăm cadrele didactice, calitatea actului de predare, a procesului de învățământ, a instituției școlare și, nu în ultimul rând, evaluarea sistemului educativ.

Este adevărat că metodele alternative enumerate mai sus au fost folosite de colegii noștri, dascălii învățământului românesc, chiar dacă folosirea lor a necesitat foarte multă muncă și foarte mult timp.

Voi prezenta doar o parte din metodele alternative de care m-am folosit în cariera mea pentru evaluarea elevilor din clasele pe care le-am coordonat.

PORTOFOLIUL

Portofoliul reprezintă “cartea de vizită” a elevului, prin care cadrul didactic poate să-i urmărească progresul – în plan cognitiv, atitudinal și comportamental – la o anumită disciplină, de-a lungul unui interval mai lung de timp (o etapă dintr-un modul, un an școlar sau chiar un ciclu de învățământ).

Această metodă de evaluare am folosit-o la colectivele de elevi chiar din clasa I continuând și în anii următori la multe discipline: limba și literatura română, istorie, geografie, științe, opțional.

Pentru fiecare disciplină am discutat cu elevii mei ce trebuie să conțină un portofoliu iar ei au venit și cu alte idei ce au îmbunătățit conținutul acestuia.

Teoretic, un portofoliu cuprinde:

- lista conținutului acestuia, (sumarul, care include titlul fiecărei lucrări/fișe;
- lucrările pe care le face elevul individual sau în grup;
- rezumate;
- eseuri;
- fișe individuale de studiu;
- experimente;
- înregistrări, fotografii care reflectă activitatea desfășurată de elev individual sau împreună cu colegii săi;
- reflecțiile proprii ale elevului asupra a ceea ce lucrează;
- autoevaluări scrise de elev sau de membrii grupului;
- hărți cognitive,;
- comentarii suplimentare și evaluări ale cadrului didactic, ale altor grupuri de elevi sau chiar părinți;

Elevii mei au îmbogățit portofoliile lor cu foarte multe imagini reprezentative pentru fiecare temă, cu desene proprii, aflându-se într-o continuă competiție unii cu alții.

Așa cum afirmă Ioan Cerghit, portofoliul cuprinde “o selecție dintre cele mai bune lucrări sau realizări personale ale elevului, cele care îl reprezintă și care pun în evidență progresele sale; care permit aprecierea aptitudinilor, talentelor, pasiunilor, contribuțiilor personale. Alcătuirea portofoliului este o ocazie unică pentru elev de a se autoevalua, de a-și descoperi valoarea competențelor și eventualele greșeli. În alți termeni, portofoliul este un instrument care îmbină învățarea cu evaluarea continuă, progresivă și multilaterală a procesului de activitate și a produsului final. Acesta sporește motivația învățării.” (Ioan Cerghit, 2002, p.315)

La evaluarea portofoliilor a fost foarte dificil deoarece copiii „s-au întrecut pe ei,, atunci când au prezentat munca lor .Am descoperit copii talentați la literatură, la pictură, copii care au adunat materiale ce depășeau foarte mult cerințele unei teme.

Această metodă alternativă de evaluare oferă fiecărui elev posibilitatea de a lucra în ritm propriu, stimulând implicarea activă în sarcinile de lucru și dezvoltând capacitatea de autoevaluare.

“Raportul de evaluare” – cum îl numește I. T. Radu – are în vedere toate produsele elevilor și, în același timp, progresul înregistrat de la o etapă la alta. El se substituie tot mai mult modului tradițional de realizare a bilanțului rezultatelor elevului(lor) prin media aritmetică “săracă în semnificații privind evoluția școlară a acestuia”

Nu întotdeauna mi-am propus ca scop neapărat cel al evaluării ci mai ales cel de stimulare a învățării, prin directa implicare a elevilor la activitate, gândindu-mă la avantajele folosirii portofoliului:

- este un instrument flexibil, ușor adaptabil la specificul disciplinei, clasei și condițiilor concrete ale activității;
- permite aprecierea și includerea în actul evaluării a unor produse ale activității

elevului care, în mod obișnuit, nu sunt avute în vedere; acest fapt încurajează exprimarea personală a elevului, angajarea lui în activități de învățare mai complexe și mai creative, diversificarea cunoștințelor, deprinderilor și abilităților exersate;

• evaluarea portofoliului este eliberată în mare parte de tensiunile și tonusul afectiv negativ care însoțesc formele tradiționale de evaluare; evaluarea devine astfel motivantă și nu stresantă pentru elev;

• dezvoltă capacitatea elevului de autoevaluare, aceștia devenind auto-reflexivi asupra propriei munci și asupra progreselor înregistrate;

• implică mai activ elevul în propria evaluare și în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine;

Portofoliul este o metodă de evaluare ce implică și alte metode alternative ca investigația și autoevaluarea, prin autoevaluare elevii asumându-și responsabilitatea asupra activității desfășurate, regândindu-și propriul proces de învățare, de gândire și de evaluare.

Ca metodă alternativă de evaluare, portofoliul solicită mai mult o apreciere calitativă decât cantitativă și este mai ușor de aplicat pe grupuri mai mici. Învățătorul îl poate folosi pentru a evalua performanțele elevilor, iar elevii îl pot folosi pentru autoevaluare și ca modalitate de reflecție asupra învățării. De asemenea, portofoliul este compatibil cu instruirea individualizată ca strategie centrată pe stilurile diferite de învățare. Poate fi considerat în același timp un instrument complementar folosit de învățător în aplicarea strategiilor de instruire centrate pe lucrul în echipă, pe elaborarea de proiecte ample de cercetare și învățare.

AUTOEVALUAREA

Autoevaluarea este un demers care îndeplinește o funcție de reglare/autoreglare a oricărui sistem, iar experiența ne demonstrează faptul că atunci când demersurile evaluatoare și/sau autoevaluatoare nu se produc, activitatea în cauză se dereglează până la starea în care ea încetează de a mai fi utilă.

Cultivarea capacității autoevaluative devine necesară din considerente care privesc organizarea activității școlare.

Pentru a forma capacități autoevaluative am folosit mai multe proceduri cum ar fi:

*, „notarea reciprocă”, în sens de consultare a colegilor elevului evaluat;

*, „autonotarea controlată”, -cel evaluat și-a autoevaluat rezultatele, motivând.

Atât în „notarea reciprocă”, cât și în „autonotarea controlată”, am cerut elevilor să motiveze calificativul acordat ; la început a fost mai dificil pentru ei dar reluând acest mod de evaluare s-au

obișnuit și acum totul decurge foarte bine. „Autoevaluarea este posibilă și necesară întrucât servește cunoașterii (perceperii) de sine (autocunoașterii) și dezvoltării conștiinței de sine (autoconștiinței), aspecte esențiale ce vor da posibilitatea, cu timpul, fiecăruia să descopere sensul propriei valori, premisă necesară oricărei depășiri; o disponibilitate privită în perspectiva educației permanente, care presupune angajarea individului nu numai în procesul propriei formări, ci și în acțiunea de evaluare a propriei formări pentru a deveni capabili de autoperfecționare”. (Ioan Cerghit, 2002, p.312).

Abordarea integrată a învățării și utilizarea metodelor alternative de evaluare stimulează crearea unei relații de colaborare, de încredere și respect reciproc între învățător și elevi și între elevi. Elevul nu se simte "controlat", ci sprijinit. Profesorul trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor de învățare și un element de legătură între elev și societate, care mediază și facilitează accesul la informație. Implicarea elevilor în procesului didactic trebuie realizată în toate laturile acestuia: predare- învățare-evaluare.

CONCLUZII

Trebuie să recunoaștem faptul că aceste metode de evaluare constituie o alternativă la formulele tradiționale. Alternativele oferite constituie opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă evitând rutina și monotonia. Valențele formative le recomandă susținut în acest sens. Este cazul, în special, al portofoliului, al proiectului, al hărților conceptuale, al investigației care, în afara faptului că reprezintă importante instrumente de evaluare, constituie în primul rând sarcini de lucru a căror rezolvare stimulează învățarea de tip euristic. Utilizarea metodelor alternative de evaluare încurajează crearea unui climat de învățare plăcut, relaxat, elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini contextualizate; realizează experimente, elaborează proiecte, alcătuiesc portofolii, acestea fiind în același timp sarcini de instruire și probe de evaluare.

Este important ca elevii să înțeleagă criteriile de evaluare, procesul evaluativ, pentru a putea reflecta asupra performanțelor obținute, a le explica și a găsi modalități de progres. Elevii nu trebuie evaluați unii în raport cu ceilalți, scopul nu este de a-i ierarhiza, ci de a vedea evoluția, progresul, achizițiile.

BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I., -Sisteme de instruire alternative și complementare, Ed. Aramis, București, 2002;

Cucoș, C., -Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 2000;

Stanciu, M., Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic, Ed. Polirom, Iași, 1999;

*** Învățământul primar, nr.3-4/2005, Ed. Miniped, București

*** Ghid de evaluare limba și literatura română, Ed. Aramis, București, 2001-SNE

INTERVENȚIA LOGOPEDICĂ PROPRIU-ZISĂ ÎN ROTACISM ȘI PARAROTACISM

Coș Adriana Alina

Rotacismul este o tulburare de pronunție care constă în articularea deficitară a sunetului “r”, distorsionându-l, omițându-l, în timp ce pararotacismul este o tulburare de pronunție a sunetului “r” caracterizată prin înlocuirea acestuia cu alte sunete (cel mai adesea cu sunetul “l” sau sunetul “i”). Această tulburare aparține dislaliei. (Hațegan, 2016)

Mecanismul articulator al sunetului “r” este aerul se scurge din plămâni, trece prin bronhii, trahee și ajunge în laringe, unde corzile vocale se află în poziție apropiată, le lovește, acestea încep să vibreze, ceea ce înseamnă că sunetul “r” este un sunet voce/sonor. Apoi aerul stăbăte cavitatea faringiană, ajungând în cavitatea bucală. Vălul palatin este în poziție ridicată, blocând scurgerea aerului și prin cavitatea nazală, ceea ce înseamnă că sunetul “r” este un sunet oral. Limba este ridicată în spatele incisivilor superiori, ceea ce înseamnă că, după locul de articulare, este un sunet apicodental sau anteropalatal. Marginile limbii sunt lipite de dinți, lăsând vârful limbii liber să se miște, iar pe mijlocul limbii se creează un șanț prin care aerul se scurge din cavitatea bucală intermitent în timp ce vârful limbii vibrează prin lipirile și dezlipirile succesive (de două-trei ori) de partea anterioară a palatului. Astfel, sunetul este unul vibrant.

Există 28 de forme ale rotacismului și peste 50 de metode de corectare, din care unele au doar valoare istorică. Având în vedere acest mecanism de producere a sunetului “r”, următoarele cauze pot conduce la apariția diferitelor subtipuri de rotacism și pararotacism (Anca, 2007)

Vârful limbii este hipoton, baza articulatorie se posteriorizează și din cauza dizabilității auditive, a bilingvismului (mai ales limba română-limba franceză), toate acestea pot conduce la apariția rotacismului velar (atunci când vibrează vârful palatin) sau uvular (când vibrează vârful palatin și uvula). Diagnosticul diferențial dintre rotacism velar și cel uvular se realizează cu dificultate. Rotacismul uvular presupune un sunet mult mai grav, cu o vibrație mai puternică;

Limba este hipotonă sau de dimensiuni mai reduse (microglosia), ceea ce poate conduce la apariția rotacismului palatal (atunci când limba este poziționată mult prea medio-palatal);

Macroglisia și tonusul muscular scăzut al limbii pot conduce la apariția rotacismului dorsal (acesta presupune vibrarea obrajilor);

Limba se află în imposibilitatea de a se sprijini de palat din cauza despicăturilor palatine totale unilaterale sau bilaterale, ceea ce conduce la apariția rotacismului bilabial (vibrația are loc la nivel de buze), a rotacismului faringian (când vibrația are loc la nivel de faringe) sau a rotacismului laringian (când vibrația are loc la nivel de epiglottă);

Vârful limbii este hipoton și suflul respirator este unul scăzut, ceea ce poate conduce la apariția rotacismului monovibrant (aceasta este practic o formă de pararotacism în care sunetul rezultat în urma monovibrării vârfului limbii este asemănător cu sunetul “l”); Vârful limbii este hipertonic, musculatura aparatului fonoarticulator este în general rigidă, dorința de autocontrol și efortul

voluntary în acest sens pot conduce la apariția rotacismului multivibrant (sunetul “r” este articulat prin mai mult de două-trei lipiri și dezlipiri successive ale vârfului limbii de partea anterioară a palatului);

Limba este hipotonă, respirația este deficitară din cauza vegetațiilor adenoide, ceea ce poate conduce la apariția rotacismului interdental (sunetul r este rostit prin plasarea vârfului limbii între dinți);

Limba este hipotonă, apar malformații, tumori pe o latură a limbii ceea ce poate conduce la apariția rotacismului lateral (sunetul “r” este rostit prin vibrarea unei singure părți laterale a limbii);

Vălul palatin este disfuncțional, lipsește, este despicat, la fel ca palatul, este prezentă dizabilitatea auditivă, toate aceste cauze pot conduce la rotacism nazal (în producerea sunetului “r” unda de aer se scurge și prin cavitatea nazală).

Carențele educaționale, mediul slab stimulat și imitarea vorbirii defectuoase a persoanelor din jur pot constitui cauze pentru diferite forme de rotacism și pararotacism.

Diagnosticarea rotacismului/ pararotacismului presupune același demers prezentat schematizat și în cazul sigmatismului și parasigmatismului, la fel ca programul therapeutic complex de intervenție. Este evident că întreg demersul de abordare a oricărei tulburări dislalice este aceeași, diferențele sunt date de materialul lingvistic utilizat, de instrumentarul selectat, de particularitățile diagnostic, de dezvoltare și de vârstă a celor cu care se lucrează.

Pentru rotacism /pararotacism vârsta optimă la care se poate interveni eficient și cu puțin efort din partea terapeutului este vârsta de 4 ani.

Analiza defectului de articulație permite aplicarea unor metode de corectare corespunzătoare fiecărui tip de rotacism:

- ☐ Rotacism nazal – se fac exerciții de ridicare a vârfului palatin;
- ☐ Rotacism velar, bilabial, lateral: - există vibrația, dar greșit localizată, ea trebuie deplasată spre vârful limbii;
- ☐ Rotacismul apical monovibrant: -trebuie dezvoltată motricitatea vârfului limbii;
- ☐ Rotacismul uvular – se fac exerciții de pronunțare sacadată, în șoaptă, la incisivii superiori (vocea duce la recidivă);
- ☐ Pararotacism - “l” marginile laterale trebuie să blocheze scurgerea aerului; se recomandă examinarea auzului fonematic și antrenarea acestuia.
- ☐ Exerciții pentru dezvoltarea auzului fonematic:
- ☐ Situația în care subiectul sesizează pronunția greșită la alții, nu la sine; corectarea se face prin înregistrarea propriei vorbiri.
- ☐ Trebuie intuită pronunția corectă prin evocări onomatopice: zgomotul avionului, motorului, roata morii, soneria.
- ☐ Trebuie exersate paronimele: “car-rac”; “lac-rac”; “lama-ramă”; “val-var”.

- Exerciții de analiză și sinteză sonoră cu ajutor imagistic: ce poziție ocupă “r” în silabe, cuvinte, propoziții.
- Mișcările articulatorii ale lui “r” se exersează izolat, apoi se face sinteza lor. Sunt de preferat exerciții globale: vibrația întregului corp se transmite vârfului limbii. Exemplu: tăietorul de lemne; tremuratul de frig. (Anca, 2007)

Prezența rotacismului și a pararotacismului constituie un indiciu al existenței și altor tulburări dislalice, ca urmare a mecanismelor complexe care participă la emisia sunetului r și care prin funcționare deficitară determină pronunțarea defectuoasă și a altor sunete dificil de pronunțat. Printre cauzele care determină apariția rotacismului și pararotacismului se numără unele anomalii anatomice sau funcționale ale limbii: construcția prea groasă a unor margini ale limbii și, ca urmare, subțierea exagerată a altora, frenul limbii prea scurt sau prea mare, care nu permite mobilitatea necesară emisiei, macroglosia limbii, o inervație inadecvată a limbii și leziuni ale nervului hipoglos, defecțiuni ale boltei palatine, deficiențe ale auzului fizic sau fonematic, imitarea unor modele deficitare de pronunțare și o serie de factori de natură psiho-socială, care duc la fixarea deprinderii greșite și cei care creează o serie de complexe ce se repercutează asupra întregii personalități. (Verza E. , Tratat de Logopedie, vol I)

Dintre toate sunetele limbii noastre, a căror greșită pronunțare cauzează șirul lung al tulburărilor dislalice amintite mai înainte, am ales pentru exemplificare varianta r („buclucașa consoană r”), din mai multe motive:

- datorită complexității sale articulatorii, varianta r este cea mai supusă la deformări
- este sunetul asupra căruia creșterea în etate a copiilor exercită cea mai mică influență;
- în comparație cu alte tulburări, rotacismul cedează mai greu la tratamentul logopedic;

Dintre toate sunetele limbii noastre, vibranta r este cel mai greu de articulat deoarece are nevoie de omobilitate deosebită a limbii, de mișcări complexe și fin coordonate ale mușchilor săi, precum și de o proporție anatomică corectă a limbii în raport cu celelalte organe de vorbire. Lipsa din vorbire a consoanei r dă acesteia un aspect „păsăresc”, făcând-o neclară și obositoare pentru auditoriu.

Nici în alte limbi r nu este considerat un sunet ușor. Astfel, M. E. Hvatțev îl consideră ca pe unul dintre cele mai dificile sunete ale vorbirii, iar K. Gwinner îl socotește cel mai dificil sunet al limbii germane. (Guțu, 1975)

În limba română, forma specifică de pronunțare a sunetului r este cea antelinguală-apicală, toate celelalte forma amintite mai sus fiind considerate defecte de pronunție. Consoana r – precizează Gramatica limbii române –, numită vibrantă, se produce prin atingerea ușoară a vârfului limbii de alveolele incisivilor superiori, formând una după alta mai multe ocluziuni alveolare foarte slabe și foarte scurte, presiunea de aer intrabucal desprinde de alveole, de mai multe ori într-un interval de timp foarte scurt, vârful limbii, datorită elasticității mușchilor linguali, vibrează și revine într-una la alveole. În pronunțarea antelinguală – apicală – alveolară a vibrantei r se integrează, într-o acțiune unitară, mai multe mișcări: vârful limbii, subțiat și liber, atinge ușor, fără să apese, regiunea alveolară a incisivilor superiori, iar marginile laterale ale limbii se sprijină pe molarii superiori, spre a împiedica scurgerea laterală a aerului. La mijloc se face o adâncitură prin care se scurge spre

vârful limbii aerul expirat. Maxilarele și buzele sunt îndepărtate, trase puternic în părți și încordate. Vălul palatin este ridicat, blocând trecerea aerului prin cavitatea nazală.

Coardele vocale intră în vibrație. Abaterile de la această formă de pronunție, care – cum spuneam mai sus – în limba română este considerată corectă, sunt cunoscute în logopedie sub denumirea de rotacism și pararotacism. Cauzele care afectează pronunția sunetului r sunt atât de natură organică, cât și de natură funcțională și psiho-socială. Dintre cauzele organice enumerăm câteva devieri ale organelor de articulație:

- unele mici devieri ale marginii anterioare a limbii, curbată pe locul de joncțiune apicală împiedică limba să atingă cu toată marginea sa alveolele incisivilor superiori și, deci, să vibreze, ea neputând opune rezistență jetului de aer expirat;
- membrana frenulară nedevoltată face ca limba să se ridice drept, opunând rezistență prea mare curentului de aer expirat și prin aceasta împiedică vibrația vârfului ei;
- din cauza membranei frenulare întinse până la vârful limbii frenul lingual este prea scurt (anchiloglosia sau „legat de limbă”, cum i se spune popular) și împiedică mișcarea părții anterioare a limbii spre alveolele incisivilor superiori, adică spre locul de articulație a sunetului r;
- bolta palatină ogivală slăbește presiunea curentului de aer expirat și, drept urmare, apexul nu poate vibra;
- disproporția limbii în raport cu celelalte organe de vorbire creează dificultăți în adoptarea poziției corecte pentru articularea sunetului r; în această categorie de cauze organice sunt incluse macroglosia (limba exagerat de mare), microglosia (o limbă nedevoltată), aglosia (lipsa limbii în cazuri extrem de rare și numai datorită unor accidente), precum și dezvoltarea prea mare a părții dorsale a limbii;
- leziuni ale nervului hipoglos, care duc la tulburări de motricitate;
- leziuni organice ale analizatorului auditiv, care produc deficiențe în sfera auzului fonematic.

Din cauzele funcționale care generează diferite forme de rotacism amintim câteva tulburări de motricitate ale mușchilor implicați în articularea sunetului r:

- parezele și atrofiile unilaterale și bilaterale ale limbii împiedică realizarea mișcărilor fine necesare în pronunțarea sunetului r;
- atrofierea și mobilitatea redusă a vârfului palatin împiedică ridicarea acestuia pentru expulzarea curentului de aer pe cale bucală și din această cauză expirația se face pe nas;
- limba hipertonică duce la contracții linguale prea mari și împiedică vibrarea ei;
- limba hipotonică nu are mobilitatea necesară pentru încordarea tonică a mușchilor săi în pronunțarea sunetului r;
- intervenția asimetrică a celor două bucăți ale limbii duce la lateralizarea sunetului r, ca și a altor sunete, cum este, de exemplu, s;
- deficiențele auditive afectează autocontrolul auditiv al producerii sunetului r, articulația fiind mai labilă, mai precisă.

La cauzele organice și funcționale, prezentate mai sus, se adaugă cauzele de natură psihosocială:

- un model defectuos de articulație duce, prin imitație, la fixarea unei deprinderi de pronunție incorectă;
- nestimularea vorbirii împiedică formarea motivației interioare la copil;
- atitudinea copilului față de propriul defect poate accelera sau încetini procesul de corectare a acestuia;
- slaba dezvoltare a atenției și memoriei auditive împiedică formarea percepției auditive și motricokinezeze corecte.

E. Verza (Verza E. , Ce este logopedia?, 1982) arată că „pornind de la criteriul simptomatologic și etiologic, în literatura logopedică sunt descrise peste 30 de forme diferite de rotacism” .

Omiterea din vorbire a sunetului r produce rotacismul afonematic. Sunt însă cazuri în care sunetul r apare la începutul cuvântului (dar numai când este urmat de o vocală) și lipsește doar din interiorul și de la sfârșitul cuvântului. El poate lipsi, de asemenea, din cuvinte cu grupuri consonantice. Substituirea sunetului r cu unul dintre sunetele i, l, v, h, mai frecvent cu l, datorită asemănării acustice și articulatorii care există între cele două sunete, duce la formarea rotacismului parafonematic numit pararotacism.

Prin distorsiunea sunetului r rezultă rotacismul disfonematic, care îmbracă mai multe forme:

- rotacismul apical apare atunci când nu sunt respectate cerințele fonetice de articulație antelinguală – apicală – alveolară a sunetului r; adică atunci când limba se află, în momentul pronunției, lipită de alveole, ceea ce nu-i permite să vibreze suficient.

Această formă de rotacism îmbracă, la rândul său, mai multe variante:

- rotacismul fricativ, când vârful limbii este prea strâns pe alveolele incisivilor superiori, împiedicând vibrarea limbii; sunetul are o nuanță fricativă, ușor siflant.
- rotacismul palatal, tipic pronunției engleze, când vârful limbii nu respectă poziția de articulație corectă, alveolară, ci alunecă spre vârlul palatin, modificând rezonanța normală a sunetului r
- rotacismul sonor, când, din cauza presiunii prea mari, a jetului de aer expirat și a mobilității reduse a vârfului limbii, sunetul r apare forțat, strident;
- rotacismul polivibrant, atunci când numărul de vibrații (2-3) caracteristice aspectului fonetic al limbii noastre este mai mare, sunetul este polivibrant;
- rotacismul monovibrant, atunci când numărul de vibrații este mai mic decât cel specific pronunției corecte a sunetului r; în acest caz, vibranta r se aude foarte puternic.
- Rotacismul velar, în care nu vibrează vârful limbii, așa cum este normal, ci vârlul palatin (palatal moale).
- rotacismul nazal se datorează mobilității reduse sau atrofiei musculare a palatului uvuă care, nemaiputând închide orificiul palatului faringian, face să apară vibrațiile între partea

posterioră a palatului moale și peretele posterior al faringelui; emisia lui r este stridentă și cu caracteristici nazale.

- rotacismul uvular apare prin vibrarea uvulei datorită presiunii exercitate asupra ei de un curent intens de aer fonator. Forma uvulară a pronunției lui r se întâlnește și la copiii mici, cu o manifestare vremelnică, care dispare odată cu perfecționare pronunției.
- rotacismul laringal, produs prin vibrarea puternică a coardelor vocale, care sunt strâns unite, apare ca o formă rară, întâlnită mai ales după o stare patologică, cum este, de pildă, palatoschizis.
- rotacismul faringal, care este, de asemenea, destul de rar întâlnit, se instalează între peretele exterior al faringelui și baza limbii.
- rotacismul mandibular apare datorită mișcărilor rapide ale maxilarului inferior, odată cu care clămpănesc dinții.
- rotacismul bisonor, format prin pronunțarea rapidă succesivă a două sunete: unul velar sau antelingual și altul laringal, datorită poziției prea ridicate a laringelui în timpul pronunțării sunetului r.
- rotacismul bucal se formează prin vibrarea obrazilor, datorită scurgerii laterale a jetului de aer printre limbă și obraji.
- rotacismul marginal apare prin vibrarea marginilor laterale ale limbii.
- rotacismul interdental se caracterizează prin deplasarea apexului lingual spre exterior la incisivii superiori în contact cu care el vibrează.
- rotacismul labiodental este generat de vibrarea buzei superioare în contact cu incisivii inferiori, și invers, prin vibrarea buzei inferioare în contact cu incisivii superiori.
- rotacismul labial se realizează printr-un joc al limbii și vibrarea buzei.

Evoluția tulburărilor de pronunțare a sunetului r, mai sus enumerate, se prezintă astfel: până la vârsta de trei ani sunetul r este omis, pe urma el este substituit cu i, l, h, v, iar pe la vârsta de șase-șapte ani pararotacismele se transformă, la unii dintre copii, în rotacisme de natură distorsională. Deși se străduiesc să rostească cât mai corect sunetul r, unii copii nu reușesc deoarece la ei, în locul limbii care vibrează foarte puțin sau chiar deloc, vibrează palatul moale, uvula sau alte părți ale organelor de articulație ale căror mișcări sunt mai puțin pretențioase decât mișcările apexului lingual.

Etapele corectării dislaliilor, despre care am vorbit pe larg în lucrarea de față, îmbracă forme specifice în cazul fiecărui sunt în parte, deci și în cazul vibrantei r. Le reamintim;

- emiterea sunetului, care, în cazul sunetului r are două faze;
- stabilirea corectă a poziției organelor de vorbire și obținerea a 2 sau 3 vibrații cu vârful limbii la incisivii superiori
- consolidarea sunetului r în vorbirea coarticulată;
- diferențierea sunetului r de sunetele cu care a fost înlocuit;

- fixarea și automatizarea sunetului în vorbirea cursivă.

Exercițiile pentru emiterea vibrantei r urmăresc, în principal, dezvoltarea elasticității și a mobilității apexului lingual, astfel încât acesta să se miște ușor, precis și să vibreze de 2-3 ori, odată cu scurgerea curentului de aer. Vârful limbii trebuie să fie ascuțit, nu lat sau bont, iar frenul lingual să nu fie prea scurt deoarece ar putea împiedica mișcarea apexului la alveolele incisivilor superiori.

Pentru stabilirea poziției corecte a limbii în emiterea sunetului r se recomandă exerciții de gimnastică linguală, ca limba sus-jos în gură, cu buzele întinse și cu maxilarele îndepărtate, pentru a-l învăța pe copil să-și ridice limba la marginile alveolelor incisivilor superiori; pentru a-l sensibiliza, apexul lingual se freacă ușor de incisivii superiori spre vâul palatin și înapoi, lent, relaxat, contribuind la întinderea frenului și la dezvoltarea supleței limbii necesară în pronunțarea sunetului r; exerciții linguale pentru formarea jgheabului lingual, prin care aerul expirat trece și pune în mișcare vârful limbii. Antrenamentul lingual se face până când limba ajunge în poziție corectă. Oglinda logopedică este un mijloc prețios pentru demonstrarea poziției corecte a organelor implicate în rostirea consoanei r. Exercițiile articulatorii sunt eficiente dacă sunt scurte și dese. În terapia sunetului r este foarte importantă, pe lângă poziția corectă a apexului lingual, tensiunea produsă prin încordarea aparatului de articulație, cu excepția vârfului limbii. Ea, tensiunea, favorizează expirarea cu putere a undei de aer spre vârful limbii, făcând-o să vibreze. Prin vibrațiile apexului lingual se realizează sonorizarea caracteristică sunetului r. Numărul de vibrații variază în funcție de poziția acestui sunet în cuvânt. În poziția inițială, când r este combinat cu vocale (de exemplu: Rica), vârful limbii nu are vibrații. Dacă r se combină cu consoane, atunci apexul lingual are 2-3 vibrații, adică atâtea câte sunt caracteristice limbii române (de exemplu: tren). Acest lucru este important de știut pentru organizarea muncii de corectare. În poziția mediană, când r este intervocalic (de exemplu: pere) limba vibrează mai scurt și mai puțin decât în combinații consonantice (de exemplu: latră, vatră, șatră etc.). De reținut este faptul că și în combinații consonantice există deosebiri în ce privește numărul de vibrații și durata lor. Astfel, în cazul în care r este precedat de o consoană (de exemplu: obraz, petrec, către etc.) vibrațiile vârfului limbii sunt mai puține și mai slabe decât atunci când r este urmat de o consoană (de exemplu perdea, verde etc.). În poziția finală r este foarte slab, de multe ori numai cu o vibrație (de exemplu: mă, păr, văr, cer etc.).

Sunt copii dislalici la care sunetul r poate să apară spontan, prin exercițiu de motricitate generală. Așa sunt acțiunile globale prin care se transmit vibrațiile de limbă. Dintre ele amintim: mișcări de scuturarea mâinii în timpul emiterii sunetului r; mișcări de exteriorizare a senzației de frig, prin tremurare; brrr; stând într-un picior, se fac mișcări de vibrație a piciorului liber și a mâinii, vibrații care se transmit la limbă, iar la o expirație puternică apare spontan sunetul r. Evocarea onomatopeelor poate contribui, în cazuri ușoare de rotacism, la apariția spontană a vibrantei r prin intuirea timbrului caracteristic acestui sunet. Pentru emiterea sunetului r este necesară producerea vibrațiilor, care se pot intui și prin alte procedee, ca: logopedul demonstrează în oglindă poziția corectă a organelor articulatorii, precum și modul de producer a vibrațiilor, prin vibrarea buzelor, știut fiind că între nervii motori ai buzelor și ai limbii există o strânsă legătură; copilul poate fi ajutat să intuiască vibrațiile limbii sale punându-l să sufle colțul hârtiei, făcându-l prin aceasta să vibreze; copilul poate simți vibrațiile proprii limbi palpându-i, pe rând, bărbia, dinții, obraji, comisurile labiale; pentru a-i demonstra poziția corectă a vibrantei r, în partea anterioară a cavității bucale, îl invite ca, având limba lipită de buza superioară, să trimită un curent puternic de aer între limbă și buză, până se aude un zgomot.

În cazul în care sunetul r nu poate fi emis prin aceste exerciții se recurge la mijloace auxiliare, dintre care amintim: bucăți mici de hârtie care, puse pe vârful limbii, trebuie aruncate afară cu vibrație; în cazul unei slabe mobilități linguale, se pun la rădăcina limbii degetele mici, unul în continuarea celuilalt.

Alături în completarea metodelor mai sus enumerate (demonstrația și exercițiul), în corectarea rotacismului se folosește și metoda derivării sunetului r din sunete corect emise. Concretizările privind aplicarea metodei derivării se vor referi la toate cele trei situații: substituirea, omiterea și distorsionarea sunetului r.

Substituirea sunetului r prin l este cea mai frecventă formă de dislalie a acestui sunet la copii. Ea se înlătură relativ ușor dacă avem în vedere asemănarea dintre articulația lui l și r, asemănare care este defapt și cauza cea mai frecventă a confundării și înlocuirii lui r cu l. Se știe că l este un sunet alveolar-superior, baza lui de articulație aflându-se în imediata apropiere a lui r, care este și el un sunet alveolar-superior, situat însă cu 1-2 mm mai în partea anterioară a maxilarului superior (Păunescu, Dezvoltarea vorbirii copilului și tulburărilor ei, 1962). Corectarea acestei forme de dislalie necesită exerciții relativ simple (cuvinte cu r inițial și apoi cu re în celelalte poziții). Cerem copilului să pronunțe cuvintele respective, independent sau în propoziții, cu gura cât mai deschisă. După câteva încercări, copilul va pronunța corect sunetul r (Verza E., Dislalia și terapia ei, 1977).

În cazul în care copilul a fost depistat târziu, r poate fi obținut și din sunete mai îndepărtate ca loc și mod de articulare, spre a înlătura mai ușor confuziile datorate asemănărilor. În astfel de situații, noi l-am derivat pe r din z. Derivarea vibrantei r din siflanta z. Consoana r fiind sonoră, se poate pronunța corect prin derivarea ei din z de la care împrumută vibrațiile. Se stabilește poziția organelor participante la pronunția sunetului r: se analizează vizual în oglindă poziția corectă, apoi se emite un zzz lung. Procedeu este simplu. Așezăm limba în poziția de pronunție a sunetului r, deci al alveolelor incisivilor superiori. Pentru a nu o lăsa să revină la incisivii inferiori, fenomen care se întâlnește mai cu seamă la copiii cu hipotonie linguală, o sprijinim cu degetul arătător sau cu degetele mici ale mâinilor, unul în prelungirea celuilalt. Cu limba în această poziție pronunțăm sunetul z. Pentru a provoca limbii vibrații cât mai accentuate, sunetul z se pronunță în timp ce degetul de sprijin se mișcă energic de la stânga la dreapta, sunetul z transformându-se treptat în r.

Devierea vibrantei r din șuierătoarea prepalatală j. Procedeu se bazează tot pe producerea de vibrații limbii. Așezăm limba în poziția de pronunțare a sunetului r. Concomitent cu pronunțarea sunetului j, cu limba aflată la alveolele incisivilor superiori, apăsăm ritmic cu degetul arătător sub bărbie. Mișcarea ritmică a degetului va imprima apexul lingual vibrațiile care-l vor transforma treptat pe j în r. În timpul exercițiilor de acest gen se pune un accent deosebit pe păstrarea poziției apicale a vârfului limbii, astfel j nu se poate transforma în r, nu se poate produce, deci, derivarea despre care vorbeam mai sus.

Derivarea vibrantei r din dentalele t și d. Procedeu are la bază locul apropiat de articulare a sunetelor. Se știe că t și d, fiind dentale-alveolare-superioare, au locul de rostire la baza incisivilor superiori, deci în vecinătatea vibrantei r, despre care am mai spus că este alveolară-superioară. Se procedează în felul următor: cu limba în poziția de pronunțare a vibrantei r se pronunță în mod repetat sunetul t concomitent cu inspirul puternic sau sunetul d pe fondul expirului puternic. Se recomandă ca inspirul și expirul puternice să fie însoțite de ridicarea și coborârea brațelor pentru

a mări capacitatea cutiei toracice, respectiv pentru a ajuta plămânii să elimine aerul din care a fost reținut oxigenul.

Practica logopedică arată că situația cea mai dificilă este aceea în care sunetul r apical este distorsionat în formele lui uvulare și velare. Modalitățile de transformare a lui r uvular și a lui r velar în r apical nu diferă prea mult, deoarece bazele de articulație ale celor două pronunțări greșite (distorsionate) sunt foarte apropiate între ele: la r uvular, uvula este aceea care vibrează, iar la r velar intră în vibrație diferite părți ale vâului palatin. Transformarea r-ului velar în r apical se face prin exersarea grupelor consonantice trrr, drrr, iar a r-ului uvular prin exersarea grupului consonantic brrr. La aceste exerciții limba se plasează în poziția r-ului labial, pentru ca prin mișcarea buzelor, provocată de aerul expirat cu putere, apexul lingual să fie făcut să vibreze. Exercițiile se continuă până când copilul reușește să-și retragă limba din poziția labială în poziția corectă, cea apicală.

Sunetul emis izolat, prin exerciții de genul celor descrise mai sus, urmează a fi consolidat prin introducerea lui în coarticulații silabice directe, indirecte și închise (de exemplu: ri, râ, ră, re, ra, ro, ru), în logotomi (ex.: rer, rir etc.), în grupe consonantice (ex.: tre, tri, tro, tru), în cuvinte cu sunetul în trei poziții (inițială, mediană și finală), în cuvinte monosilabice, bisilabice, trisilabice, polisilabice, în propoziții simple și dezvoltate, în fraze. În propoziții sunetul trebuie să fie prezent în toate cuvintele.

În cele mai multe cazuri, rotacismul nu este o tulburare solitară. El se asociază cu alte tulburări dislalice, ca: palatizarea unor consoane (mai frecvente fiind: ș, j, c, g), desonorizarea explozivelor peste limita de toleranță (ex.: tlac în loc de drag), omiterea de sunete în combinații consonantice (ex.: tadă în loc de stradă), articulația nesigură etc. În acest caz avem de-a face cu o dislalie polimorfă determinată de tulburarea generală a articulației sunetelor vorbirii.

Aceste modalități de aplicare pot fi folosite la oricare categorie de dislalici, cu condiția să se accentueze acea latură care le este mai accesibilă și să se țină seama de vârstă, de deficiențele asociate dislaliei, de nivelul dezvoltării intelectuale, de personalitatea dislalicului. (Verza E. , Dislalia și terapia ei , 1977).

METODE DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL „TRADIȚIONAL”

Silaghi Alexandra-Gabriela

Când vine vorba de orele de la clasă, cadrele didactice se simt constrânse de tradițional și le e frică să facă ceva diferit, se rezumă la a preda și a pretinde elevilor să reproducă și să ia de bună tot ce ei au predat, fără să pună prea multe întrebări sau a găsi metode alternative de rezolvare a problemelor.

Metodele activ-participative sunt cele care au în centrul procesului instructiv-educativ elevul, oferindu-i posibilitatea de a descoperi singur ceea ce trebuie să învețe și să participe la

realizarea lecției de istorie. Aceste metode stimulează potențialul creativ al elevului, îi asigură independența de mișcare și îi creează un aport de curaj și încredere în a-și folosi propriile forțe, ceea ce își dorește orice profesor implicat în actul didactic (Oprea, 2003, p.13).

Profesorul este un mijlocitor sau moderator în cadrul lecțiilor în care folosește metodele activ-participative. El nu poate totuși lipsi din mijlocul elevilor săi pentru că vine cu completări sau oferă informații suplimentare când elevii o solicită. De el ține reușita unei lecții care le folosește, cât și gradul de organizare a materialului folosit.

Profesorul trebuie să fie conștient că trebuie să-i ghideze pe elevi spre a afla singuri răspunsurile la întrebările puse la începutul lecției. Elevii nu vor mai fi simpli spectatori la lecții ci chiar actori cu rol activ-participativ, gata să se implice emoțional și motivațional.

(Oprea, 2003, p. 13)

Activitățile extracurriculare și extrașcolare sunt complementare educației formale și prezintă avantajul că, uneori, satisfac mai bine interesele particulare ale copiilor/elevilor, desfășurându-se într-un cadru mult mai relaxat și, în unele cazuri, în alte medii decât cel școlar cu care sunt atât de familiarizați sau în care s-ar putea simți încorsetați (Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019, p. 37).

Activitățile extracurriculare reprezintă activități academice, sportive și artistice care se organizează la nivelul unității, suplimentar față de programul zilnic al copiilor și se înscriu în curriculumul la decizia grădiniței (ibidem). Acestea se pot desfășura în colaborare/parteneriat cu alți agenți economici specializați în lucrul cu copiii de vârste mici, cu care creșele/grădinițele pot încheia contracte în funcție de preferințele copiilor și opțiunile părinților exprimate în scris la începutul anului școlar (ibidem).

Activitățile extrașcolare reprezintă activitățile educative, culturale, artistice, recreative etc. organizate, de regulă, în afara unității de învățământ și în afara programului, de către profesorii pentru învățământ preșcolar, cu aprobarea direcțiunii (ibidem). Aceste activități contribuie la îmbogățirea bagajului de cunoștințe al copiilor/elevilor, la dezvoltarea priceperilor și deprinderilor acestora, a unor trăsături de voință și de caracter, la stimularea înclinațiilor și aptitudinilor individuale, venind în completarea și ameliorarea achizițiilor realizate în cadrul activităților din clasă (ibidem).

Noi, dascălii avem menirea de a prezenta istoria ca pe o carte frumoasă, în care să păstrăm neșterse faptele de seamă din trecutul de luptă al poporului român. Istoria nu se compune numai din legende și povestiri, ci este o știință care se bazează pe adevăr, pe fapte și lucruri reale. Reforma sistemului de învățământ pune accent pe efortul propriu al copilului în toate cele trei mari etape: predare, învățare, evaluare (Oprea, 2003, p.14).

Există numeroase metode de învățământ care au un pronunțat caracter activparticipativ folosite în practica didactică. Aplicarea metodelor necesită timp, diversitate de idei, descoperirea de noi valori, responsabilitate didactică, încredere în capacitatea de a le aplica, creator pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ. Metodele implică mult tact din partea profesorilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de elev (Oprea, 2003, p.14). Ei bine, eu vreau să prezint câteva metode alternative, descoperite de mine de-a lungul anilor de practică, sau prezentate de profesori, care pot face orele de la clasă să pară mai interesante și mai interactive.

1. METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE

Metoda pălăriilor gânditoare este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Elevii vor fi împărțiți în grupe, în funcție de numărul de copii din clasă. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Metoda se poate aplica în desfășurarea lecției clasice, combinând cu metode tradiționale sau cu alte metode moderne (Păcurari, 2001).

Pălăria galbenă simbolizează optimistul, cea roșie intuitivul, cea neagră negativistul, cea albă – cel care gândește obiectiv, cea verde – creativul, iar cea albastră – dirijorul. Pălăria galbenă oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației, culoarea galbenă simbolizând lumina soarelui, strălucirea, optimismul. Sub pălăria galbenă gândirea este optimistă, constructivă, bazată pe un fundament logic.

Pălăria roșie dă frâu liber imaginației și sentimentelor și oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor.

Pălăria neagră exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Ea oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție. Sub pălăria neagră elevul privește din perspectiva gândirii negative, pesimiste.

Pălăria albă oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră și concentrată pe fapte, obiective și imagini clare. Ea stă întotdeauna sub semnul gândirii obiective.

Pălăria verde exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă, verdele simbolizează iarba verde, vegetația abundentă și fertilitatea. Sub pălăria verde elevul are idei noi, inovatoare.

Pălăria albastră exprimă controlul procesului de gândire, albastrul fiind culoarea cerului care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător. Pălăria albastră supraveghează și dirijează bunul mers al activității, fiind preocupat de a controla, de a organiza (Păcurari, 2001).

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Nu pălăria în sine contează, ci ceea ce semnifică ea, ceea ce induce culoarea fiecăreia (Păcurari, 2001).

Metoda pălăriilor gânditoare constă în împărțirea celor 6 pălării gânditoare elevilor cărora li se supune atenției și cazul supus discuției pentru ca fiecare să-și pregătească ideile. Pălăria poate fi purtată individual și atunci elevul respectiv își îndeplinește rolul sau mai mulți elevi pot răspunde sub aceeași pălărie. În acest caz, elevii grupului care interpretează rolul unei pălării gânditoare cooperează în asigurarea celei mai bune interpretări. Ei pot purta fiecare câte o pălărie de aceeași culoare fiind conștienți de faptul că întotdeauna:

- ☐ pălăria albastră – clasifică;
- ☐ pălăria albă – informează;
- ☐ pălăria verde – generează idei noi;
- ☐ pălăria galbenă – aduce beneficii, este creativă;
- ☐ pălăria neagră – identifică greșelile;
- ☐ pălăria roșie – spune ceea ce simte (Păcurari, 2001).

2. METODA FRISCO

Metoda Frisco este o metodă ce seamănă cu metoda “pălăriilor gânditoare”, deoarece presupune interpretarea unor roluri de către elevi, dar fiind mai puține, patru, și anume: conservatorul, exuberantul, pesimistul, optimistul (Ilie, Emanuela, 2008). Un rol important îl are profesorul, care trebuie să le explice elevilor trăsăturile atribuite fiecărui rol, așa cum se precizează și în lucrarea “Didactica literaturii române” de Ilie Emanuela, p. 186:

- Conservatorul apreciază mai mult soluțiile vechi, încurajând păstrarea acestora.
- Exuberantul asigură o atmosferă creativă, propunând idei originale, inedite. □ Pesimistul vede lucrurile în negru, criticând ideile celorlalți, dar și sugestiile de ameliorare.
- Optimistul încurajează grupul să privească totul într-o perspectivă posibilă, realizabilă, găsind soluții realiste, stimulând participanții să gândească pozitiv (Ilie, Emanuela, 2008).

3. CAUZĂ EFECT.

Crearea diagramei cauzelor și a efectelor, are scopul de a evidenția rădăcinile unei probleme, unei acțiuni sau a unei concluzii. Metoda cauză efect se practică în grup și servește la stimularea creativității, cu țelul de a produce și a ierarhiza cauzele unui efect. Acestea pot fi: cauze principale și secundare, altfel spus cauze majore și minore.

Etapele prin care se realizează diagrama, sunt:

Etapa 1: Selectarea problemei de rezolvat și formularea denumirii acesteia într-un dreptunghi, plasat în partea dreaptă a unei coli de hârtie.

Etapa 2: Trasarea „scheletului” de pește și plasarea principalelor cauze (în funcție de nivelul lor de importanță sau de detaliere), pentru a reprezenta relațiile și ierarhia respectivelor cauze. Această etapă este utilă pentru determinarea cauzei fundamentale, identificarea zonelor în care se observă problema și compararea importanței relative a diferitelor cauze.

Etapa 3: Trasarea „oaselor” din ce în ce mai fine ale scheletului peștelui, prin detalierea fiecărei cauze principale: „ce a cauzat apariția de probleme în această situație?”. Se repetă raționamentul pentru fiecare cauză principală și pentru fiecare sub-cauză/domeniu de analizat. Avantajele utilizării diagramei cauză-efect constau în caracteristicile acestei metode (Philean, 2020):

- Nu implică utilizarea de metode statice;

- ☐ Are o formă ordonată, ușor de înțeles;
- ☐ Evidențiază elementele determinante pentru o anumită situație;
- ☐ Prezintă vizual procesul/ problema;
- ☐ Sporește cantitatea de cunoștințe despre procese;
- ☐ Indică posibile cauze de variație;
- ☐ Permite determinarea cauzei fundamentale;
- ☐ Identifică zonele necesare pentru colectarea datelor; ☐ Încurajează participarea în grup la rezolvarea problemei;
- ☐ Permite găsirea mai simplă a soluțiilor de îmbunătățire.

Diagrama cauză-efect poate fi de asemenea reprezentată sub forma unei diagrame de tip arbore, dar ca și cum arborele ar fi în poziție orizontală. Din trunchiul arborelui se desprind ramurile principale, ce reprezintă categoriile majore de cauze, din care se diferențiază apoi ramuri din ce în ce mai subțiri, reprezentând sub-cauzele potențiale. Structura arborescentă are un avantaj față de diagrama cauză-efect în forma tradițională: sub formă de arbore, toate cauzele de același nivel sunt aliniate pe verticală și sunt mai ușor de vizualizat chiar și în cazul diagramelor complexe (Philean, 2020).

4. EXPLOZIE STELARĂ

Începe din centrul schiței și se răspândește în afară, cu întrebări, similar unei explozii stelare.

Procedăm astfel:

Scriem ideea sau problema principală în centrul unei foaie de hârtie și se distribuie cât mai multe întrebări, care fac referire la aceasta. Ca punct de plecare avem întrebările de bază, precum: CE? ,CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. Lista, desigur poate continua, cu cât sunt mai multe și mai complexe, creștem gradul de dificultate, prin urmare și concentrarea va fi mai mare.

Scopul acestei metode, este acela de a obține cât mai multe întrebări, astfel formându-se cât mai multe legături, între acestea și ideea principală. Este o metodă care stimulează creativitatea, atât individuală, cât și de grup. Pusă în aplicare pentru grupuri de copii, explozia stelară ușurează participarea întregului colectiv. Antrenează conceperea de întrebări la alte întrebări, asemenea metodei brainstormingului, unde se dezvoltă crearea de idei la idei.

Etapele sunt: nominalizarea

ideii principale;

- ☐ Formarea grupurilor (dacă este necesară);
- ☐ Grupulețele creează o listă cu cât mai multe întrebări (diferite);
- ☐ Împărtășesc ceea ce au obținut cu restul colectivului;
- ☐ Sunt scoase în evidență cele mai relevante întrebări și se răspunde la acestea.

5. PHILIPS 6/6

Metoda Philips 6/6, poartă numele creatorului ei, J. Donald Philips. Este asemănătoare brainstorming-ului, însă se diferă prin restrângerea grupului la 6 persoane și limitarea timpului la 6 min, asta pentru a accelera stimularea creativității și concentrării. Etapele acestei metode, sunt:

– formarea grupulețelor de câte 6 (1 conducător + 1 secretar + 4 membri = 6). Conducătorul are rolul de a dirija discuțiile grupului și de a prezenta concluziile finale, ale acestora.

Secretarul, are menirea de a însemna fiecare idee a colegilor.

– dezvăluirea temei propusă și argumentarea acesteia. Tema este discutată de fiecare grupă în particular.

– dezbaterile în cadrul grupului pe baza temei primite și alegerea rolurilor (conducator, secretar, membri). Fiecare membru își exprimă punctul de vedere, iar secretarul consemnează ideile acestora. Ideile sunt rediscutate și selectate, rămân cele mai bune.

– strângerea ideilor/ soluțiilor găsite. Conducătorul fiecărui grup le prezintă.

Fiecare idee este consemnată pe tablă.

– după o discuție colectivă se alege de comun acord soluția finală.

– încheierea activității se realizează cu acordarea feed-backului de profesor/coordonator.

6. MOZAICUL

Se formează grupuri de 4-5 elevi numite „grupuri casă”(se numără de la 1 la 5 astfel încât fiecare elev să aibă un număr de la 1 la 5) , profesorul împarte textul de studiat într-un număr de părți egal cu numărul grupurilor, fiecare grup astfel stabilit studiază o parte de text după criteriile formulate de profesor. Elevii revin în „grupurile casă” și „predau” conținuturile în care sunt experți celorlalți, care pot pune întrebări suplimentare (Cerghit, Ioan, 1980).

Avantaje ale folosirii metodei:

- are caracter formativ
- stimulează încrederea în sine a participanților
- dezvoltă abilități de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului
- dezvoltă gândirea logică, critică și independentă.
- anihilarea “efectului Ringelmann”(lenea socială,când individul își imaginează că propria contribuție la sarcina de grup nu poate fi stabilită cu precizie) (Cerghit, Ioan, 1980). Pentru a fi un bun învățător, trebuie să știi să fii copil, să lași constrângerile și grijile acasă, când intri în clasă să fii un omuleț plin de energie și idei, să te joci și să îi aculți pe cei mici, uneori pot să te învețe chiar ei câte ceva, trebuie să știi să ascuți.

Cearta fructelor

GINGAȘU REBECA- MARIA

Ce frumos stau așezate,
Gata de a fi mâncate, Fructele
de pe măsuță,
Așteptând-o pe drăguță.
Pe drăguța de fetiță,
Ce vine de la grădiniță.
Prânzul deja l-a mâncat, După
ce ea s-a jucat.
Acum toate se iau la ceartă,
Care-i cea mai bună, coaptă.
Care merită să fie,
Luată prima din farfurie.
Fetița o banană devorează,
Dar asta nici nu mai contează.
Până la finalul zilei,
Toate vor dispărea din farfurie.

REFERAT – Funcțiile profesorului în școală

ROȘU MIHAELA

Profesorul îndeplinește, în școală, următoarele funcții:

1. Organizator al procesului de învățământ

Profesorul îmbină aspectele obiectiv-logice ale transmiterii cunoștințelor cu aspectele psihologice. Este deci preocupat atât de aplicarea principiilor didactice, a teoriei instruirii în transmiterea conținutului învățământului, psihologia învățării, strategiile comunicării. Organizarea învățământului trebuie să se orienteze după criterii proprii disciplinei, urmându-se aplicarea celor mai potrivite strategii de rezolvare a problemelor, dezvoltarea gândirii elevilor și a aptitudinilor de obținere independentă a informațiilor, de prelucrare critică și aplicare în situații diferite.

2. Educator

Funcția didactică a profesorului se exprimă prin îndeplinirea statutului de model, partener, sfătuitor. Ea se îndeplinește prin crearea unei atmosfere generale de securitate și încredere în clasă, prin încurajarea succeselor fiecărui elev, prin crearea unui flux de simpatie între profesor și elevi. A educa, alături de a instrui, înseamnă, pentru profesor folosirea unor metode care să formeze elevilor atenția pentru munca independentă, să dezvolte virtuți sociale, să întărească încrederea elevilor în propria valoare, ajutându-i să-și găsească identitatea.

3. Partener al educației

Conceptul se referă la raporturile profesorului cu alți factori educativi, îndeosebi cu părinții și la concepția conform căreia profesorii și elevii formează împreună o comunitate școlară. Școala este a doua instanță de socializare, după familie, iar profesorul trebuie să colaboreze cu toți factorii educativi.

4. Membru al corpului profesoral

Profesorul se găsește într-o strânsă interdependență cu colegii, cu directorii și alți educatori. Complexitatea problemelor pe care le pune școala ca organizație fac imposibilă izolarea și „independența” profesorilor.

Bibliografie – Bălan Bogdan, Boncu Ștefan, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Polirom, 1998

COMUNICAREA DIDACTICĂ

Buda Mădălina-Ioana

Comunicarea didactică este o formă de comunicare interumană prin care cadrul didactic transmite elevilor materia de învățământ. Mecanismul procesului de comunicare didactică îl constituie :

- emiterea mesajului didactic de către profesor sau o altă sursă de informație ; -
- canalul prin care se transmite mesajul și receptarea mesajului de către elevi ; -
- stocarea și prelucrarea lui în scopul luării deciziilor (formularea răspunsurilor).

□ Formele comunicării la ciclul primar:

În literatura de specialitate sunt descrise numeroase forme ale comunicării.

Cea mai uzitată este aceea realizată după instrumentul de codificare a informației și canalul de transmitere a mesajului. Din această perspectivă există:

- Comunicarea verbală (CV)

În acest tip de comunicare instrumentul de codificare și de transmitere a informației este limbajul natural. CV este cel mai important tip de comunicare interumană. Este specific umană și se prezintă sub formă orală și/sau scrisă și pe cale auditivă și/sau vizuală. CV necesită respectarea regulilor fonetice, lexicale și sintetice.

- Comunicarea paraverbală (CPV)

CPV se referă la particularitățile comunicării: caracteristicile vocii; cele de pronunție, intensitatea vocii, ritmul și debitul ei, intonație etc. Aceste particularități sunt importante pentru că în cazul unuia și aceluiași mesaj verbal, identic codificat, implicarea lor îi modifică semnificația, mesajul apare, astfel, ca fiind altul față de forma inițială.

- Comunicarea nonverbală (CNV)

În cazul CNV informația este codificată și transmisă printr-un sistem de semne legate de mimică, gesturi, postură, proximitate, înfățișare ș. a. Toate acestea fac comunicarea mai bogată, mai inteligibilă.

- Comunicarea intrapersonală

În această formă de comunicare persoana-emisător și persoana-receptor sunt una și aceeași.

Este modelul „vorbirii cu sine”, al dialogului cu propria persoană. „Vorbirea în sine” este un fenomen normal, fiecare om simte necesitatea de a-și clarifica anumite idei, sentimente, atitudini. • Comunicarea interpersonală

Se caracterizează prin faptul că persoana-emisător și persoana-receptor sunt diferite. În psihologia socială se subliniază că acest tip de comunicare, de fapt cel mai răspândit, reflectă trebuința de celălalt. Prin intermediul comunicării interpersonale oamenii se cunosc unii cu alții, iar cunoașterea celui alt conduce la cunoașterea de sine.

- Comunicarea în grup

Este o formă a comunicării interpersonale de care se diferențiază prin faptul că pot fi mai multe persoane emițătoare și mai multe persoane-receptoare. Este comunicarea tipică pentru grupul

social mic (deci, și pentru cel de elevi) unde membrii se află față în față și, prin contact direct, ideile sunt emise liber, fără constrângeri.

COMUNICAREA DIDACTICĂ este o comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare” (L. Iacob, 1999, p. 190). În acest înțeles sunt eliminate restricțiile de conținut (pentru că învățarea este în egală măsură centrată pe dobândirea de cunoștințe, deprinderi, motivații, atitudini etc.), de cadru instituțional sau cele privitoare la parteneri.

Nu prezența personajelor „profesor-elev/elevi îi imprimă unei comunicări specificul didactic, ci respectarea legității proprii unui act sistematic de învățare.

Specificul comunicării la clasă este determinat de cadrul instituțional în care se efectuează și de logica specifică a învățării, ca modalitate fundamentală de instruire și educare.

În psihologia socială se precizează că orice act de comunicare interumană cuprinde:

- 1) persoana care inițiază și formulează mesajul;
- 2) sistemul de emisie, cu rolul de a codifica mesajele, transformându-le în semnale verbale, grafice, vibratorii sau impulsuri reprezintă „persoana-emisător”;
- 3) canalul (calea de comunicație) prin care se transmit semnalele;
- 4) aparatul de recepție;
- 5) destinatarul, care procesează informația primită, o decodifică, o înțelege (aceasta și cea de la punctul 4 rezultă „persoana-receptor”.

Tot psihologia socială precizează că pentru o bună comunicare prezintă importanță și distanța dintre partenerii comunicării, dispoziția așezării lor, tipul de cod (oficial, mass-media, didactic etc.), situația enunțiativă (lecție, interviu, dezbateri), feedback-urile, elementele de bruiaj.

Toate acestea sunt valabile și pentru comunicarea educativă și didactică, dar care în acest tip de comunicare interumană dobândesc un anumit specific analizat și subliniat de numeroși autori.

În specificul comunicării didactice se înscriu și următoarele: efortul cadrului didactic de a prezenta într-o formă logică materialul de predat, de a-l face inteligibil pentru elevi, ceea ce în comunicarea curentă dintre doi sau mai mulți parteneri se resimte mai dificil. Cu alte cuvinte, în comunicarea didactică acest efort al educatorului devine sau trebuie să se configureze într-o veritabilă aptitudine didactică. Același lucru se poate spune despre realizarea persuasiunii.

Acestea dobândesc forța necesară numai datorită calităților personale ale educatorului. Forța lor își are izvorul în temeinica pregătire de specialitate a profesorului, în capacitatea lui de persuadare și în cunoașterea particularităților individuale și de grup ale elevilor.

Un aspect, de asemenea, specific comunicării didactice, este pericolul transferării autorității de „statut” asupra „conținuturilor” prin argumentul autorității.

„Comunicativitatea”, componentă esențială a aptitudinii didactice, este astfel instrumentată încât operează constructiv.

La unele cadre didactice există o adevărată dispoziție comunicativă și de influențare cu componentele ei: vorbire expresivă, gestică, capacitate de demonstrație instructivă și logică,

adecvare la timpanul mediu al elevilor, expuneri semnificative și inteligente, dialogul colocvial antrenant, totul concentrându-se pe activitatea mentală a copilului .

Specificul comunicării didactice este imprimat apoi de caracteristicile relației cadru didactic-elevi la clasă. În activitatea la clasă educatorul competent conduce cu pricepere dialogul cu elevii, astfel încât el influențează cu tact pedagogic personalitatea copiilor și, în același timp, tot cu tact pedagogic, se lasă el însuși influențat de personalitatea acestora, stimulându-se, deci, reciproc. Astfel, elevii vor recepta mai eficient mesajul pornit de la profesor, iar acesta, la rândul lui, prin întrebările și intervențiile elevilor, va obține un feedback adevărat în legătură cu eficiența și defecțiunile actului de predare-învățare.

Calitatea mesajului transmis elevilor este asigurată prin „alegerea cuvintelor de valoare”, evitându-se astfel confuziile și neclaritățile. Modul în care sunt construite frazele comprimă o structură logică, clară comunicării profesor-elev.

În comunicarea la clasă este recomandabil ca elevii să fie deprinși să asculte. Ascultarea este importantă nu doar pe plan personal, așa cum arată sintagma „cunoașterea este putere”. O bună ascultare poate ameliora calitatea climatului afectiv din clasă. Ascultarea este importantă în toate tipurile de comunicare didactică”.

Relațiile afective pozitive stimulează învățarea. Trebuie să ținem cont că doar în acest context elevul va imita dascălul - când îi place ceea ce face. Impunerea și influența în exces, fără a explica, duce la respingere. Trebuie să acceptăm faptul că uneori elevii "stau cumiți" pentru că nu înțeleg ce spunem și pentru că le este frică. Ei nu au curajul să pună întrebări pentru că nici măcar nu li s-a deschis o asemenea perspectivă. Deci, trebuie să-i educăm să întrebe și noi să ascultăm ce au de zis. Doar astfel se ajunge la o receptare activă și acceptare critică (în sens constructiv) a mesajului educativ, supus unei judecăți de valoare.

Comunicarea la clasă prin întrebări și răspunsuri și-a demonstrat pe deplin eficiența și specificitatea. Ea stimulează activitatea intelectuală a elevilor, le provoacă trăiri afective pozitive, îi implică mai mult în realizarea sarcinilor școlare și creează un climat adecvat pentru desfășurarea procesului de predare-învățare.

Printre caracteristicile comunicării didactice mai reținem:

- 1) are un pronunțat caracter explicativ (se acordă mare importanță înțelegerii de către elevi a mesajului);
- 2) este structurată conform logicii pedagogice a științei care se predă;
- 3) ca emițător și receptor profesorul are rol activ; el filtrează informațiile accesibilizându-le, organizându-le și, mai ales, personalizându-le în funcție de destinatar și de cadrul în care se transmit; evident se ghidează inclusiv după programă și manual;
- 4) domină comunicarea verbală inițiată și susținută de către profesori (60-70%) precum și tutelarea de către profesori a actului de comunicare;
- 5) este evaluativă și autoevaluativă, în egală măsură pentru educat și educator, ținând atingerea finalităților propuse, acoperirea nevoilor și intereselor elevilor.

Arta de a comunica nu este un proces natural ori o abilitate cu care ne naștem. Noi învățăm să comunicăm. De aceea trebuie să studiem ce învățăm ca să putem folosi cunoștințele noastre mai eficient. Orice comunicare implică creație și schimb de înțelesuri. Aceste înțelesuri sunt reprezentate prin "semne" și "coduri". Se pare ca oamenii au o adevărată nevoie să "citească" înțelesul tuturor acțiunilor umane. Observarea și înțelegerea acestui proces poate să ne facă să fim mai conștienți referitor la ce se întâmplă când comunicăm.

BIBLIOGRAFIE

1. Cosmovici, Andrei, 1996, Psihologie generală, Editura Polirom, Iași
2. Cucoș, Constantin, 1997, Minciună, contrafacere, simulare. O abordare psihopedagogică, Editura Polirom, Iași
3. Cucoș, Constantin, 1998, Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și grade didactice, Editura Polirom, Iași
4. Șoitu, Laurențiu, 1997, Comunicare și acțiune, Editura Institutul European.
5. Șoitu, Laurențiu, 1997, Pedagogia comunicării, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Rolul cărții în formarea unui cititor pasionat

Stîrcea Denisa

„...Că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților.”

Cartea este un ospăț al gândurilor la care oricine este poftit. Ea reprezintă cel mai complex depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. În afara cărții, astăzi, nu poate fi concepută o cultură sistematică a individului și, implicit a societății. Se recunoaște contribuția mijloacelor mass – media în culturalizarea omului, dar locul cărții nu îl poate ocupa nimeni. Cartea îți dă posibilitatea să te oprești la un anumit fragment, să revii oricând asupra lui, să reflectezi îndelung asupra sensului celor citite. De aici rezultă cea mai importantă funcție instructiv – educativă.

Prin intermediul cărților, copiii își îmbogățesc în mod substanțial vocabularul, iar operarea cu structurile limbajului poetic și asimilarea unor asemenea structuri în vorbirea de toate zilele contribuie la precizarea, activizarea și nuanțarea fondului lexical al copiilor.

Creațiile valoroase pentru copii, modele de limbă literară, facilitează însușirea structurii gramaticale corecte a limbii. Lectura perfecționează deprinderea cititului – acest prim instrument de muncă intelectuală.

Literatura pentru copii cultivă dragostea pentru limba maternă, inegalabilă în resurse poetice, gustul pentru frumos, sensibilitatea și discernământul în selecția valorilor, imaginația creatoare.

Adevărate comori ale sufletului, lecturile literare mențin o adeziune afectivă față de tot ce e mai frumos, mai curat, mirific și inedit din această fermecătoare lume a copilăriei. Lecturile literare, prin conținutul lor, participă la dezvoltarea unor procese și capacități intelectuale, imaginative și emoționale, latura afectivă menținându-se pe tot parcursul lecturii constantă.

Studiul literaturii în ciclul primar este grupat în trei surse: a)

texte de citire

b) texte de lectură

c) lecturi suplimentare extrașcolare.

Importanța lecturii, fie că e efectuată în orele de lectură, în afara lor, constă în faptul că ea contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, la formarea gustului pentru citire independentă, la dezvoltarea vocabularului elevilor, la formarea unei atitudini pozitive.

Stimularea interesului pentru lectură, începând cu clasa I, contribuie nemijlocit la însușirea și exersarea unei citiri corecte, expresive. Putem spune că studiul literaturii începe din clasa I. În acest sens, un rol important îl are conversația problematizată. Deseori am formulat întrebări care au stârnit entuziasmul elevilor, au dus la formularea unor răspunsuri deosebite. Am acordat o mare atenție textelor din manual, pe care

le-am analizat, comentat amănunțit. De asemenea am recomandat lecturi potrivite vârstei elevilor, pe marginea cărora am purtat discuții. După ce textele au fost parcurse, am lansat următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor, să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate, să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite, să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite, să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

Alteori am solicitat imaginația elevilor în găsirea unui alt final pentru o întâmplare citită, am organizat concursuri cu scopul cunoașterii unor personaje sau fragmente din lecturile citite.

La clasa a II-a am urmărit formarea deprinderilor de citire independentă a creațiilor literare. În unele ore nu se citește textul în întregime, ci se discută. Citirea se realizează acasă. La școală învățătorul îi trezește interesul pentru citirea independentă a unui text prin mijloace variate și prin motivarea acțiunii (citește textul ca să-l poți povesti colegilor, dacă vrei să afli ce s-a întâmplat).

În vederea trezirii interesului pentru citit, învățătorul prezintă un fragment din text, care este mai atractiv. Prezentarea poate fi însoțită de planșe sau diafilme. Când elevul este mai interesat de conținutul textului, atunci se întrerupe prezentarea, se recomandă citirea individuală a textului și se stabilește termenul până când se poate realiza acest lucru.

După citirea individuală a textului, învățătorul verifică în ore speciale, în ce măsură elevii au înțeles conținutul, expresiile, dacă pot opera cu ele. De asemenea elevii pot fi puși să povestească textul, să prezinte întâmplări, acțiuni asemănătoare.

În clasele a II-a și a III-a lectura suplimentară se consemnează într-un caiet. În clasa a IVa, după ce s-a exersat rezumatul, elevii vor prezenta pe scurt conținutul textului citit.

Ca orice sarcină didactică și lectura suplimentară trebuie îndrumată și verificată. Pentru aceasta se folosesc secvențe din orele de limba română, ore în cadrul disciplinei opționale sau se stabilesc ore speciale.

Recomandarea lecturii o fac: învățătorul, părinții, bibliotecarul, ținând seama de gusturile și interesul copiilor la această vârstă.

Lectura recomandată nu trebuie să fie percepută de școlari ca o obligație obositoare, deoarece va fi privită și tratată ca atare. De asemenea nu este recomandabil ca școlarii mici să li se pună în față o lungă listă de lecturi spre a fi citite. Lecturile pot fi recomandate pentru intervale de 1-2 săptămâni.

În vederea trezirii interesului pentru citit, trebuie să stabilim câteva criterii clare în alegerea textelor. Unul dintre acestea este accesibilitatea. Pentru clasele I – IV, accesibilitatea textelor literare înseamnă:

- mărimea textului potrivit cu vârsta cititorului;
- număr corespunzător de personaje;
- ponderea mai mică acordată descrierilor.

Un alt criteriu se referea la: genuri și specii literare adecvate.

Pentru vârsta claselor primare sunt recomandate texte narative care îndeplinesc

cerințele de accesibilitate și care dezvoltă teme din sfera de cunoștințe a copiilor. Cele mai apropiate copiilor sunt textele cu acțiuni din lumea fantasticului, în care se pot întâmpla orice, cu răsturnări de situații, în care până la urmă binele învinge răul, indiferent de forma pe care o îmbracă.

Nu trebuie neglijate nici textele lirice, în special cele în versuri, care oferă modele de exprimare și care trezesc sentimente, provoacă emoții etc.

Un alt criteriu pentru alegerea textelor vizează limbajul folosit de autor. Din acest punct de vedere, textele trebuie alese cu mare grijă, încât să ofere modele de exprimare pentru elevi. Textele cu multe arhaisme și regionalisme trebuie evitate la clasele I și a II-a și folosite cu atenție la clasele a III-a și a IV-a.

Pentru selectarea și recomandarea lecturii, învățătorul studiază dotarea bibliotecii școlare cu volume sau culegeri și se informează în legătură cu cărțile pe care le au copiii acasă.

Având ca scop principal îndreptarea elevilor spre cele mai bune cărți, în activitatea de la catedră am organizat următoarele activități:

1. Jocuri literare pentru recunoașterea autorului, titlului cărții citite, specia literară din care face parte.

Exemplu: „Găsește perechea cuvântului”:

Ce te legeni...	Vizită	Zdreanță	Legende istorice
M. Eminescu	?	?	Dimitrie Bolintineanu
?	?		basm
Emil Gârleanu	Ion Creangă		Câinele și cățelul
legendă	V. Alecsandri	?	M. Eminescu
?	?	Humulești	?

2. Expoziție de carte cu diferite teme : „Poezia sărbătorilor de iarnă”, „Din lumea celor care nu cuvântă”, „Poezii despre viețuitoare”, „Poezii despre ființe dragi” etc. Elevii au adus din biblioteca personală sau au împrumutat de la biblioteca școlii cărți cu ilustrații, pliante, vederi, CD-uri, casete audio. Unele cărți au fost însoțite de scurte prezentări, iar din altele elevii au citit versurile îndrăgite sau au ascultat scurte dramatizări prezentate de colegii lor.
3. Șezătoare literară cu tema „Povești despre Păcală” – elevii au recitat din „Isprăvile lui Păcală”, de Petre Dulfu; „Păcălici și Tândăleț”, de Nicolae Labiș, apoi au prezentat dramatizări din „Păcală și Tândală”, de Alexandru Mitru.
4. Adunare tematică cu titlul „Versul eminescian” – prin glasul copiilor nemțeni, elevii au prezentat date bibliografice însoțite de vederi, portrete ale scriitorului, apoi au recitat din creațiile eminesciene: „Ce te legeni”, „Sara pe deal”, „Pe lângă plopul fără soț”, „Lacul”, „Mai am un singur dor”, „Fiind băiet păduri cutreieram”, „Somnoroase păsărele”, „La mijloc de codru des”, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”.
5. Lecție concurs – „În lumea poveștilor”

Subiectele propuse concurenților au fost următoarele:

a) Recunoaște opera, autorul replicii și al desenului prezentat:

- ☐ „- Fată frumoasă și harnică, curăță-mă de omizi, că ți-oi prinde și eu bine vreodată!” (Părul – „Fata babei și fata moșneagului”);
- ☐ „- Ieși, copile cu părul bălai, afară și râde la soare, doar s-o îndrepta vremea.”(Smaranda Creangă – „Amintiri din copilărie”, Ion Creangă);
- ☐ „- Sunt cioban, trebuie să-mi păzesc turma. Asta știu!” (Tudorel – „Fluierul fermecat”, Victor Eftimiu);
- ☐ „- Nu trebuie să mă omori, ca să-ți faci din mine niște mânuși proaste: fă-mi mai bine o pereche de cizmulite ca să pot ieși în lume și apoi îți voi fi de folos.” (Motanul – „Motanul încălțat”, frații Grimm).

b) Scrieți patru opere literare în care se află cifre : „Pungața cu doi bani”, „Cinci pâini”, „Soacra cu trei nurori”, „Doi feți cu stea în frunte”.

c) Scrieți patru titluri ale unor opere în care se află culori : „Scufița Roșie”, „Colț Alb”, „Harap Alb”, „Albă-ca-Zăpada”.

d) Alegeți titlul operei din care fac parte personajele :

1. Nică: 1 Bubico

2. Zahei : 1 Făt-Frumos din lacrimă

1 Amintiri din copilărie

1 Amintiri din

copilărie 3. Ionel : 1 Vizită

4. Dorothea : 1 Vrajitorul

din Oz

1 Legende istorice

1 Micul prinț

e) Recunoașteți personajul după descrierea acestuia :

- „Puiul de urs s-a dovedit a fi mai isteț decât frații lui. Mai puțin serios, mai voinic, mai îndemânat. Învăță repede. S-a împrietenit cu oamenii.”(Fram – „Fram, ursul polar”).
- „Era un copilaș galben și mărunțel și târa pe pământul reavăn niște ciuboțele grele ale unui frate mai mare. Avea ochii triști, învăluți ca într-o umbră cenușie, iar pe cap o pălărioară veche, pleoștită ca o ciupercă.” (Niculăeș – „Un om necăjit”).
- „Era un om bine făcut, puțin chel în vârful capului, cu ochii foarte blajini. Când zâmbea, se arătau sub mustața tunsă scurt niște dinți lungi, cu strungă mare la mijloc.” (Domnu' Trandafir – „Domnu' Trandafir”).
- „Mic, îndesat, sprinten și ager, nu-l putea nimeni întrece în aruncarea săgeților către ulii. Avea ochii albaștri, părul inelat. Purta și zale ușoare.” (Ștefăniță – „Stejarul din Borzești”).

6. Serbările școlare – organizate cu elevii în diverse ocazii contribuie la acumularea de noi cunoștințe, favorizează concentrarea atenției pe parcursul desfășurării programului, prezența spectatorilor trezește în copil energia de a învinge timiditatea, stimulează independența în acțiune.

Alte forme de activitate în afara clasei care sprijină lectura literară sunt:

- vizionarea spectacolelor de teatru, a filmelor pentru copii;
- vizitarea unor expoziții de carte;
- vizita la biblioteca județeană;
- audiții literare (Dumbrava minunată, Amintiri din copilărie, Pinocchio etc.);
- întâlniri cu scriitorii;
- excursii.

În activitatea de la clasă i-am învățat pe elevi să citească și să prețuiască la adevărata ei valoare limba românească, să o vorbească și să o scrie corect, să o iubească ca pe cel mai de preț lucru, pentru a ajunge să spună la fel ca Nichita Stănescu :

„A vorbi despre limba română este ca o duminică”.

Bibliografie :

1. Dan Agrigoroae – „Literatură pentru copii”(Disciplină opțională), Piatra Neamț, Editura ADAN, 2005.
2. Gheorghe Alexandru, Șincan Eugenia – „Lecturi literare pentru ciclul primar”, Craiova, Editura Gh. Alexandru, 1995.

ÎNVĂȚAREA ȘI EVALUAREA PRIN INTERMEDIUL REȚELELOR DE SOCIALIZARE

CEPOIU IONELA

În predare și evaluare, drumul este larg deschis pentru diverse tehnologii utile și anume prin platformele și aplicațiile disponibile online, dar ceea ce trebuie să vină întâi este modul în care tehnologia va îmbunătăți pedagogia folosită. Așadar, pedagogia mai întâi ,apoi tehnologia.

Tehnologiile sunt instrumente de aplicat cu atenție și în mod adecvat. Provocarea pentru profesori este să se îndepărteze de noțiunea de evaluare ca document word cu un document electronic,adică foaia de hârtie este înlocuită cu un document electronic și să folosească tehnologia pentru a-i ajuta pe elevi să devină autonomi de învățare. Învățarea și evaluarea bazată pe proiect, cu utilizarea media,poate oferi elevilor mai multe opțiuni. Elevilor le place acest lucru. Nu trebuie să pierdem din vedere natura academică a misiunii – ce dorim ca elevii noștri să ne arate -au învățat să facă ?

Profesorii care caută modalități de integrare a tehnologiei prin intermediul rețelelor de socializare în sarcini și evaluare au mai multe alegeri . Iată câteva dintre acestea :

1. Google Classroom - aici se poate discuta cu elevii, este inclus gratuit Meet video chat; pot fi corectate teme și se poate oferi feedback fiecărui elev în parte.

2. Google Jamboard este un mod de vizualizare foarte ușor a unor răspunsuri scurte- toți elevii pot vedea răspunsurile date pe post-it-uri virtuale.

3. Google Forms –permite profesorului să includă imagini sau video pentru interpretare sau ca material de reflecție pentru elev. Elevii pot primi întrebări deschise, dar și închise, cu mai multe variante de răspuns sau nu. Funcția Quiz permite oferirea de feedback prompt.

4. Kahoot-baza pedagogică a acestei aplicații este că elevii devin „profesori” construind chiar ei itemi pentru teste.

5. Wordwall- potrivit mai mult învățământului primar, se pot face mai multe activități potrivite pentru evaluare.

Există unele programe de animație ca: Prezi, Animaker pe care copiii le pot folosi în realizarea unor prezentări, a unor filmulețe.

Elevii trebuie încurajați să exploreze și să se implice în activitățile online, iar aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă. Cea mai bună dovadă a calității educaționale sunt produsele și rezultatele elevilor.

Importanța educației religioase în formarea viitorului

Godea Ecaterina

MOTTO: "Lăsați copii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca . acestia este împărăția lui Dumnezeu.

Cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra in ea."

Într-o epocă în care descentrarea valorică persistă și se adâncește, regândirea componentelor educației și a ponderii acestora este mai mult decât necesară. Pledoaria pe care o facem pentru realizarea educației moral-religioase pleacă de la credința ca educația este o operă de spiritualizare care nu atinge plenitudinea dacă lasă pe dinafară una dintre componentele ei fundamentale.

Omul de raportează la realitate atât pragmatic, prin intelect, voință, acțiune, dar și spiritual, prin atitudini, simțire și credință. Educația viitorului este o educație integrală, care presupune pe lângă latura intelectuală, morală, estetică, tehnologică etc. și o componentă religioasă. Ființa umană tânjește după transcendent, iar această proiecție are nevoie de o întemeiere, îndrumare și o formare religioasă prin educație.

"Scopul vieții tuturor creștinilor este mântuirea sufletului și dacă o vei dobândi, destul este ție.

Fii credincios lui Dumnezeu și bisericii Sale, cât vei trăi; și vei avea în viața aceasta tot binele, iar în cealaltă, vei dobândi cununa de mărire.”

”Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte vi se vor adăuga vouă”(Mat. 6.33)

Vis-a-vis de aceste percepțe creștine, se observă astăzi o criză spirituală, o deusolare morală a semenilor noștri. Educația moral-religioasă poate fortifica ființa și o poate orienta înspre țințe autentice.

Poate că prima sarcină a educației religioase rezidă în formarea bunului creștin, capabil de a cunoaște și a venera valorile sacre. Suntem creștini, prin integrarea noastră într-o tradiție și prin Sfântul Botez.

Toți cei care am primit taina Sfântului Botez, ne numim creștini, căci ne-am spălat de păcatul strămoșesc și ne-am făcut fii ai lui Dumnezeu, după dar, prin Iisus Hristos.

La Botez ne-am lepădat de satana și de toate lucrurile lui, dar cum mai toți am fost botezați de mici și nu prea am știut noi ce mare importanță are Botezul asupra sufletului și trupului nostru, am început să uităm datorile noastre către Dumnezeu și ne-am lăsat prinși de valurile vieții care ne-au cufundat în marea păcatelor, făcând o mulțime de nelegiuiri și chiar înecându-ne în tot felul de păcate.

De aceea, cu toții am păcătuit de la vârsta de 7 ani, de când ni se țin seama păcatelor și de Dumnezeu, cu toții: bărbați și femei, tineri și bătrâni, bogați și săraci, împărați și domnitori, mireni, preoți și călugărași fără îndoială că toți suntem leproși cu diferite păcate.

Nimeni nu poate spune că n-a făcut, căci este un mincinos. Păcate fac și copii până la 7 ani, dar nu li se socotesc de Dumnezeu; acele păcate cad asupra părinților lor și asupra acelor care îi împing la rele și nu-i învață cele bune.”

Luând aminte la spusele Ierodiaconului Visarion Iugulescu, ne dăm seama de importanța educației moral-religioase în a ajuta copiii să devină buni creștini prin conduite învățate zi de zi.

În grădiniță, educația religioasă devine, într-o viziune ecumenică, suport al educației spirituale, moral-civice. La această vârstă, trecerea de la povești, basme, legende și alte istorisiri cu caracter moral la pilde se realizează treptat într-un proces continuu.

Acestea nu sunt lecții obișnuite, ci se doresc a fi momente de suflet cu o puternică încărcătură afectivă, realizate, de obicei cu prilejul sărbătorilor religioase. Scopul lor fundamental este de a-l determina pe copil prin activități firești, în conformitate cu nivelul lui de înțelegere, să fie mai bun, mai tolerant, mai înțelept.

Conținutul educației moral-religioase trebuie să fie bogat în învățăminte și pilde pentru a influența pozitiv dezvoltarea personalității copiilor. Din fiecare poveste, rugăciune, poezie, cântec va trebui să rețină elemente utile pentru viață.

Pentru a prinde în rădăcini modul de viață creștin ortodox în sufletul copiilor, este bine săi învățăm de mici să intre în legătură cu Dumnezeu.

”Lui Dumnezeu îi place să stăm de vorbă cu El, în toate vieții noastre și această posibilitate este numai rugăciunea.

Ea este cea mai directă cale de a ajunge la Dumnezeu, de a sta de vorbă cu El, de a-I spune bucuriile și necazurile, de a-I mulțumi ca ne-a ajutat și că ne împlinește dorințele și de a-I cere să ne sprijine totdeauna în toate intențiile și lucrările dorite de noi.”(Gherasim- Episcopul Râmnicului)

Putem concluziona că prin educația în spirit religios ne informăm cu privire la propriile referințe religioase, dar ne și formăm conduite pe măsura valorilor sacre interiorizate.

Se poate distinge și dimensiunea culturalizatoare a educației religioase. Activitățile de educație moral-religioasă din grădiniță, urmate de orele de religie din școală dau prilejul copilului să își îplinească cultura generală, afle cunoștințe specifice de istorie a religiilor, semnifică și înțelege un anumit corpus doctrinar sau ritual, ajunge la o credință bine informată și consolidată.

Concluzionând este clar că importanța educației moral- religioase în viitor este susținută de necesitatea realizării ei. Se mai pune problema noastră- a familiei, a școlii și bisericii, cei datori să ducem la îndeplinire această sarcină nobilă.

10 probleme amuzante, de logică și nu numai...

Custură Luminița - Mioara

1. Tatăl Mariei are cinci fete: prima fată se numește Cla-Cla, a doua Cle-cle, a treia Cli-cli și a patra Clo-clo. Cum o cheamă pe a cincea fată?
2. Un cal alb intră în Marea Roșie. Cum iese el de apă?
3. Spre târg merge un bătrân să vândă câte ceva din gospodăria lui. El are în traista lui un purcel, un cocoș și un scaun cu 3 picioare. Câte picioare merg spre târg?
4. În văzduh zboară un cârd de găște: una în față și două în urma ei, una la mijloc și două înaintea celei de urmă. Câte găște zboară în cârd?
5. Ești pilot de avion pe ruta București-New York. Avionul pleacă din București cu 20 de pasageri și face escale la Berlin și la Paris. Câți ani are pilotul ?
6. Un profesor de sport avea un sac cu 10 mingi. Un elev rău îi sparge cu un cui două mingi. Cu câte mingi a mai rămas profesorul?
7. O locomotivă electrică se îndreaptă de la nord la sud. În ce direcție se va îndrepta fumul locomotivei?
8. Cum este corect: până de vulpe pe pălărie sau până de vulpe la pălărie?
9. Ai cuvintele: mama, tata, școală, înghețată. Cu ce literă începe fiecare?
10. De ce se trag clopotele?

RĂSPUNSURI:

1. Maria.
2. Ud.
3. Doar două, cele ale bătânului
4. Trei.
5. Pilotul are vârsta ta deoarece tu ești pilotul.
6. Tot cu cele 10 mingi.
7. Dacă locomotiva e electrică, nu poate avea fum.
8. Nu există pană de vulpe.
9. Cuvântul „fiecare” începe cu litera „f”.
10. De sfoară.

Modalitati de evaluare a randamentului scolar

BOROACA DANIELA

A fost definită ca “ proces de obținere a informațiilor asupra elevului, profesorului însuși sau asupra programului educativ și de valorificare a acestor informații în vederea elaborării unor aprecieri care vor fi utilizate la adoptarea unor decizii”.

(Terry Tenfrink)

Pentru verificarea îndeplinirii obiectivelor pedagogice se folosesc diverse metode și tehnici: observarea curentă a elevilor; probe orale, scrise și practice; analiza rezultatelor activității elevului. Cele mai frecvente modalități sunt probele orale, scrise și practice.

Verificarea prin probe orale se realizează în cadrul tuturor lecțiilor și activităților de laborator, fie ca o secvență a lecțiilor, fie cu prilejul recapitulării materiei predate. De asemenea, verificarea prin probe orale se face după parcurgerea unor capitole mai importante din materie sau în cadrul unor lecții speciale de evaluare, la sfârșitul semestrelor. Verificarea orală se realizează frontal, printr-un dialog cu întreaga clasă, fiind solicitați în mod special anumiți elevi care vor fi notați; de asemenea, se poate realiza prin examinarea anumitor elevi solicitați în mod special de către profesor.

Verificarea prin probe scrise se realizează prin mai multe tipuri de lucrări:

- probe scrise de control curent (extemporale), care cuprind una-două întrebări scurte din lecția curentă și durează zece - cincisprezece minute;
- lucrări de control la sfârșitul unui capitol, aplicate de regulă în condițiile unui sistem de evaluare continuă; aceste lucrări oferă posibilitatea verificării tuturor elevilor din întregul conținut parcurs; - lucrări scrise trimestriale, de obicei pregătite prin lecții de recapitulare.

Se practică și alte moduri de verificare, cum sunt examinările scurte de control obiectiv, constând în patru-cinci întrebări la care elevii răspund în scris, iar corectarea se face tot de către elevi, prin schimbarea lucrărilor.

Examinarea prin probe practice se folosește în disciplinele tehnice, în pregătirea practică, dar și în cadrul unor discipline cum ar fi matematica, fizica, chimia, biologia și educația fizică.

Alte probe de evaluare:

Testele pedagogice (sau de achiziție) sunt probe complexe care acoperă o arie mai mare din conținutul predat, permit verificarea unui număr mai mare de comportamente, oferă posibilitatea măsurării mai exacte a performanțelor elevilor, și prezintă calitățile obișnuite ale investigației experimentale. Permit standardizarea condițiilor de examinare și a criteriilor de notare.

Elaborarea testelor pedagogice. În testele pedagogice trebuie să se pornească întotdeauna de la stabilirea precisă a obiectivelor concrete, operaționale pe care trebuie să le realizeze elevii.

Obiectivele trebuie stabilite la fiecare lecție în parte, prin intermediul analizei de conținut. Pentru fiecare obiectiv trebuie apoi elaborat un item de evaluare.

AVANTAJE:

- dezvoltarea comunicării orale, directe;
- relația “face to face”;
- dirijarea elevilor prin întrebări suplimentare;
- caracter concret-contextual;
- implicarea activă din partea celui evaluat;
- un feed-back prompt, contextual, prin confirmarea sau infirmarea imediată a răspunsurilor;
- cunoașterea stilului de gândire a educabilului.

DEZAVANTAJE:

- nu este convenabilă elevilor timizi sau celor care elaborează mai greu răspunsul;
- nu acordă șanse egale tuturor elevilor, deoarece gradul de dificultate al întrebărilor nu este același;
- utilizează mult timp;
- depinde de starea afectivă a examinatorului (subiectivitate);
- graba acordării rapide a unui calificativ;

În concluzie, evaluarea este “punctul final într-o succesiune de evenimente”, componentă și funcție a procesului de învățământ, care ne dă măsura eficienței acestuia.

Comportamentul prosocial

Todea Elena Magdalena

Comportamentul prosocial reprezintă acțiuni, fapte prin care faci bine unei persoane, fără a aștepta câștiguri personale. Absența unui astfel de comportament presupune dezinteres față de tot ceea ce ne înconjoară.

Comportamentele prosociale se manifestă atât prin gesturi de bunătate, cât și prin toleranță față de cei din jur.

Se poate spune că manifestăm toleranță atunci când acceptăm diferențele dintre oameni.

Studii recente au dus la convingerea că, în general, comportamentele prosociale contribuie la propria bunăstare, vizează atât protejarea stimei de sine cât și aprobarea socială, permit menținerea sub control și reglarea dispoziției emoționale.

“A educa mintea fără a educa inima nu înseamnă educație.” (Aristotel)

Factorii majori care afectează orientarea prosocială a copiilor sunt în număr de doi: contextuali (familia și apropiații, grădinița și școala) și personali (personalitatea și genul).

În cadrul școlii, cadrul didactic care adoptă în relațiile cu elevii săi un stil democratic, îi determină pe aceștia să devină mai atenți la nevoile celorlalți, să empatizeze, să fie preocupați de bunăstarea grupului din care fiecare face parte. Dacă profesorul transmite o căldură afectivă, comunică calm cu elevii, dă dovadă de răbdare, argumentează orice regulă care e necesar să fie respectată, va reuși să dezvolte comportamente prosociale.

Cu cât verbul a trebui este mai puțin utilizat în discuțiile cu elevii, cu atât mai mult copilul va fi mai cooperant și va înțelege rolul regulilor în viața de zi cu zi. Impunerea anumitor comportamente, atitudini față de cei din jur, va genera neînțelegeri, frustrări, stări conflictuale.

Exemplul în educația unui copil este covârșitor. Modelele de comportare civilizată scot în evidență relațiile pozitive care se stabilesc între membrii grupurilor din care elevii ajung să facă parte.

Empatia, în plan psihologic definită ca un proces complex, constând în identificarea subiectului cu o anumită persoană și în proiectarea stărilor proprii asupra acesteia din urmă, subiectul trăind în sine viața altuia, reprezintă o componentă esențială în formarea și dezvoltarea comportamentelor prosociale.

Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face. Această învățătură este des întâlnită de către elevi, în textele literare, dar și în viața de zi cu zi, în grupurile de joacă în special.

În cadrul activităților instructive-educative, jocul de rol are o menire importantă în dezvoltarea empatiei, în conștientizarea situației critice în care se poate afla o persoană. Faptul că un elev reușește să preia identitatea unei persoane aflată într-o situație critică, să-și imagineze, chiar să simtă durerea provocată de răutatea unui individ, înseamnă că a dobândit capacitatea de a se implica în ajutorarea celor din jur, fără a avea dorința de a fi recompensat pentru acțiunile sale.

Învățarea prin cooperare reprezintă o modalitate de a dezvolta comportamente prosociale în rândul elevilor. Cei care au abilitatea de a lucra într-un grup cooperant, manifestă un nivel mai crescut de afectivitate față de colegi, au o stimă de sine mai ridicată, iar atitudinea față de școală și învățare devine pozitivă.

Un cadru didactic are un rol foarte important în organizarea colectivelor de elevi, în așa fel încât relaționarea să se bazeze pe încredere, altruism, empatie, toleranță, recunoștință.

Acțiunile de voluntariat au un rol covârșitor în formarea la elevi a comportamentelor prosoziale. O astfel de acțiune se bazează în special pe empatia indivizilor. Cei care acționează de bunăvoie, din proprie inițiativă, care nu se gândesc la recompense pentru acțiunile lor, care își oferă timp și energie în sprijinul altora, reușesc mult mai ușor să dezvolte comportamente prosoziale.

Participând la acțiuni de voluntariat, ne implicăm pentru a le fi bine și celorlalți, iar recunoștința celor sprijiniți, recunoașterea unei binefaceri primite, fericirea persoanelor ajutate reprezintă și fericirea noastră.

Bucuria este, la bază, recunoștință. (Lev Gillet)

Se cunoaște faptul că există trei termeni care pot sintetiza sensul și activitatea voluntarului: TIMP - A DĂRUI - APROAPELE.

Voluntariatul este o componentă fundamentală a societății civile. El însușește cele mai nobile aspirații ale omenirii: pacea, libertatea, oportunitatea, siguranța și justiția pentru toate persoanele. (Declarația Universală cu privire la voluntariat)

Bibliografie:

- Adele Faber, Elaine Mazlish, Comunicarea eficientă cu copiii
- Adriana Băban, Consiliere educațională
- Pantelimon Golu, Psihologie socială
- Alexandra Maftai, Educația morală a copiilor

Importanța cunoașterii trecutului de către școlarul mic

Drumeși Adriana Elena

Cunoașterea trecutului are o importanță semnificativă pentru școlarii mici deoarece aceasta le oferă copiilor o înțelegere mai profundă a modului în care lumea s-a format și a evoluat de-a lungul timpului. Ei vor înțelege mai bine modul în care societatea și cultura noastră s-au dezvoltat și vor putea face conexiuni mai bune între evenimentele istorice și lumea lor actuală.

Învățarea despre trecut permite copiilor să-și dezvolte aprecierea pentru patrimoniul cultural și pentru contribuțiile generațiilor anterioare. Ei vor înțelege mai bine istoria și tradițiile naționale și vor învăța să le respecte și să le prețuiască.

Studierea evenimentelor istorice îi ajută pe copii să-și dezvolte aptitudinile critice și analitice. Ei vor putea evalua sursele de informații, vor învăța să pună întrebări relevante și să dezvolte raționamente logice.

Învățarea despre evenimentele trecute îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile de comunicare și de exprimare. Prin învățarea despre figuri istorice și evenimente importante, copiii vor putea povesti și explica povești, dezvoltându-și astfel capacitatea de a comunica eficient.

Cunoașterea trecutului le oferă copiilor o perspectivă asupra valorilor și identității personale. Ei vor învăța despre lupta pentru drepturile civile, despre eroi și eroine, despre evoluția societății și despre impactul pe care aceste evenimente l-au avut asupra lumii. Aceasta îi va ajuta să dezvolte un sentiment de apartenență și o conștiință civică mai puternică.

Astfel, cunoașterea trecutului este esențială pentru școlarii mici, deoarece îi ajută să își formeze o înțelegere complexă a lumii și să-și dezvolte o perspectivă mai amplă asupra valorilor și identității lor personale.

Bune practici pentru un climat educativ armonios la clasa pregătitoare

Cozma Aurica

Sugestii:

- Repetarea regulilor clasei, la fiecare întâlnire de dimineață cu elevii; conștientizarea de către fiecare elev în parte a regulii sau regulilor pe care le încalcă.
- La fiecare întâlnire de dimineață discutăm despre cazuri de accidentare din neglijență din cauza comportamentelor agresive, dacă în ziua anterioară au fost observate asemenea comportamente la copiii care rămân la programul afterschool.
- Oferirea libertății de alegere a jocurilor sau activităților desfășurate în pauze: căsuța din bibliotecă, ludoteca, coloratul în cărțile de colorat, jocuri de rol preferate.
- Observarea sistematică a comportamentului elevilor și ascultarea doleanțelor lor, comunicarea verbală și afectivă cu ei.
- Rezolvarea amiabilă a micilor conflicte apărute în clasă, rezumând că au fost fără intenție; stimularea oferirii de mici daruri, nu doar la zile aniversare ci și în cazul când se cere iertare.
- Folosirea clopoțelului și a comunicării nonverbale pentru trecerea de la joaca din pauze la începerea orei.
- Activități extracurriculare integrate, de prezentare a unor poezioare și povestiri prin care sunt prevenite actele de violență în școli și față de animale;
- Formarea unor atitudini binevoitoare față de vietățile mediului înconjurător, la orele de comunicare în limba română, dezvoltare personală sau muzică și mișcare.
- Stimularea comportamentelor firești ale elevilor prin recompense cu emoticoane vesele sau prin punerea numelui elevului, scris pe o floare de hârtie glasă, pe culoarea verde a unui minisemafor afișat în sala de clasă.

- Ore de consiliere individuală cu elevii care mai des încalcă regulile clasei, în prezența părinților acestora, ori de câte ori e nevoie, la plecarea acasă ori în ora specială de consiliere programată.

Bucuria copiilor

Maftei Raluca

O, dar ce zăresc afară?

Este chiar o plăpumioară!

Albă, moale și pufoasă,

Te scoate afar' din casă!

Hainele le pregătesc,

Ghetele le încălzesc, Fular

și mănuși îmi pun,

Vesel ies, dar ce-i pe drum?

Iată, este zarvă mare,

Este mare sărbătoare!

Veseli și zglobii copii,

Toți se bucură, să știi!

Familia și școala, parteneri în educația copilului

Iancu Adela Roxana -Gabriela

Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, sentimente. Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Școala eficientă realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății pe care le identifică și le folosește activ. Este nevoie a se dezvolta un nou concept care să întărească schimbarea în relațiile școală-familie. Acest concept este parteneriatul educațional. Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și

colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Acesta presupune o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali. Parteneriatul educațional se realizează între: instituțiile educației : familie, școală și comunitate ; agenții educaționali : copil, părinți, profesori, specialiști în rezolvarea unor probleme

educaționale ; membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (medici, factori de decizie, reprezentanți ai bisericii, ai poliției) ; influențele educative exercitate la anumite momente asupra copilului ; programele de creștere, îngrijire și educare a copilului. Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. De asemenea, părinții pot influența comunitatea și pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate. Implicarea părinților joacă un rol important în cadrul intervenției școlare. Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiecte casnice), familia este cea care ar trebui să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare, asigurându-i copilului cele necesare studiului. Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament : respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine, adică „cei șapte ani de acasă”. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație. Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, ședințe și lectorate cu părinții. Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv și pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om. Parteneriatul educațional se aplică la nivelul tuturor acestor relații. Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul copilului. Implicarea părinților în problemele școlii se referă la construirea unor relații pozitive între familie și școală. Colaborarea și cooperarea părinților cu școala sunt eficiente ambilor factori. Dacă ne referim la optimizarea comunicării între profesori și părinți, se iau în calcul: calitatea celor doi poli ai colaborării (profesori și părinți); percepțiile fiecăruia; atitudinile care îi caracterizează; caracteristicile instituției școlare; caracteristicile familiei; modul de comunicare. Implicarea părinților în rezolvarea problemelor școlare și în sprijinirea procesului instructiv-educativ are o serie de motivații, dintre care enumerăm : părinții își cunosc copiii și

doresc să îi descopere ca elevi, părinții au nevoie de informații referitoare la îndeplinirea rolului de elev de către copilul lor. Forme de colaborare a părinților cu școala:prezența la ședințe și lectorate ;asistarea elevilor în efectuarea temelor ;participarea la activități cultural- artistice și sportive ;organizarea unor expoziții, serbări, excursii ;organizarea unui colț verde în școală ;atragerea unor fonduri pentru școală ;susținerea bibliotecii prin donații de cărți.O comunicare optimă învățător/ diriginte/ familie are rolul de a acționa în mod pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamentele negative. De multe ori apar dificultăți de comunicare și de dezvoltare a relației școală- familie. De aceea trebuie cunoscuți factorii care favorizează dar și blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre ele afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.Factori care favorizează comunicarea:transmiterea informațiilor de către învățător/ diriginte într-o formă accesibilă părinților ;evitarea analizării critice sau blamării părintelui ;mediul ambiant de discuție să fie plăcut ;capacitatea învățătorului de a mobiliza părinții să comunice și să le asculte problemeleevitarea subiectelor care privesc elevii problemă, se fac discuții individuale cu aceștia;rezolvarea problemelor copiilor, implicarea în găsirea unor soluții ;sprijinirea, încurajarea părinților pentru a schimba atitudinea negativă a elevului.Există două teorii importante privind relația școală- familie : teoria profesionalismului și teoria schimbului. Teoria profesionalismului consideră ca un element esențial serviciul făcut altora, fără a se gândi la avantaje personale, având drept criterii competența, un cod de etică profesională. Teoria schimbului consideră acțiunea umană în funcție de un câștig personal , un salariu asigurat, o competiție restrânsă. Cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerată ca făcând parte din datoria profesională a profesorului deoarece : părinții sunt parteneri ai școlii , eficacitatea învățământului poate fi ameliorată prin cooperarea între școală și familie, părinții sunt responsabili legali de educația copiilor. Atât părinții, cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Influențele pe care familia le exercită asupra copilului sunt directe sau indirecte, determinând în mare măsură dezvoltarea personalității acestuia. Modelul moral-civic propus de școală (comportament civilizat, demn, tolerant, bazat pe cinste , corectitudine) găsește un răspuns pozitiv în familiile unde aceste valori sunt puse la loc de cinste.

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Asadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă, din familiile copiilor, să dirijeze pe cât posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor.

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta cu școala este orientarea școlară și profesională . Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli pentru copilul lor . Dar , de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece acestea nu țin loc de competență.

Greșelile părinților decurg uneori și din prea mare dragoste pe care o poartă copiilor.

De aceea, între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare . Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers.

Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și îl pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce

momente să îl susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze. Școala este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om. Ora de dirigiență este cea în care ne putem apleca asupra acestei laturi. În această oră se urmărește valorificarea abilităților de interrelaționare, de asumare a responsabilității, de descoperire a propriilor aspirații spre formarea școlară și profesională.

Se accentuează azi ideea de a sprijini părinții și nu de a-i substitui. Se identifică tot mai clar ideea unor intervenții asupra familiei și deci, în primul rând, asupra părinților pentru a-i ajuta, forma și susține în sarcinile lor educative.

„Niciodată familia nu a fost mai solicitată și rolul său nu a fost niciodată atât de mare ca azi” – Boutin și Daring, 1994.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Bunesu Ghe., Alecu G., Badea D. – Educația părinților. Strategii și programe, E.D.P., București, 1997;
2. Ecaterina Adina Vrasmas – Consilierea și educația părinților, Editura Aramis, 2002;
3. Nica I., Țopa L. – Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I, E.D.P., București, 1974;
4. Stoian M. – Abecedarul părinților, E.D.P., București, 1972.

AMENAJAREA SĂLII DE CLASĂ- CONTRIBUȚIE LA DEZVOLTAREA PSIHOINDIVIDUALĂ A COPILULUI PREȘCOLAR

BENEDIC CRISTINA și ARDELEANU GENOVIA

Grădinița trebuie să fie pentru copii un spațiu dorit, cu activități care să-i implice, să le ofere posibilitatea de a se dezvolta într-o atmosferă deschisă, stimulatoare. Prima impresie se formează în primele 20 de secunde, așa că, un copil care intră pentru prima dată într-o sală de grupă, ar trebui să găsească sala în așa fel încât să vină, în fiecare zi, cu plăcere, la grădiniță.

Organizată pe zone, centre de interes, centre de activitate sau arii de stimulare (așa cum au fost denumite în timp și în funcție de specificul grupei), sala de grupă devine un cadru adecvat situațiilor de învățare. Prin felul în care este amenajată, ea oferă copilului ocazia să se simtă bine în intimitatea lui, stimulându-i interesul și invitându-l la învățare prin descoperire și explorare. Sala de grupă îi vorbește copilului prin ceea ce îi oferă ca posibilitate de acțiune și experiență.

. Centrul „Bibliotecă” este spațiul în care copiii își exersează limbajul sub toate aspectele sale (vocabular, gramatică, sintaxă, înțelegerea mesajului), în timp ce comunică (verbal sau nonverbal)

sau asimilează limbajul scris. Deși se adresează preponderent domeniului „Limbă și comunicare”, contribuțiile asupra dezvoltării globale sunt multiple și pot include: dezvoltare motricități fine, dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată, curiozitatea și interesul, inițiativa și creativitatea. Acest centru trebuie să fie de dimensiuni medii, dotat cu scaune, covorașe, perne, o masă de scris și desenat unde copiii pot scrie felicitări. Așezate ordonat pe rafturi, cărțile trebuie expuse astfel încât, copiii să le găsească cu ușurință, să aibă acces la ele și să-și poată alege una la care să privească în liniște, așezați pe covor. Pentru a-i stimula pentru citit și scris, centrul poate fi decorat cu diverse forme ale cuvântului scris sau tipărit, căci imaginile și cuvintele ajută copilul de toate vârstele să înțeleagă importanța scrisului și cititului. Alături de cărți, educatoarea poate îmbogăți centrul cu alte materiale: litere din autocolant, litere decupate din ziare, reviste, ambalaje, pe care copiii le decupează și formează silabe sau cuvinte. De asemenea copilul are la îndemână, în acest centru, o mulțime de creioane, carioca, hârtie liniată și neliniată. În acest centru copiii creează povești cu ajutorul materialelor și a păpușilor pe degete, care pot fi înregistrate și apoi audiate cu toată grupa. La masă, copiii pot confecționa cărți, scrie, dar mai ales, desena. Multe săli de grupă sunt dotate cu televizoare, dar utilizarea acestora trebuie făcută cu multă precauție. Televizorul trebuie introdus pentru a completa cunoștințele copiilor și nu ca un element concurent pentru activitățile din sala de grupă, în scopul vizionării desenelor animate.

- Centrul „Științe” subsumează elementele care aparțin de „Domeniul Științe”, respectiv, dezvoltarea gândirii logice, înțelegerea relațiilor dintre obiecte și fenomene, exersarea capacității de a rezolva probleme, familiarizarea și aplicarea cunoștințelor și deprinderilor elementare matematice sau a celor care privesc cunoașterea și înțelegerea lumii vii. În acest centru este util să existe un spațiu pentru expunerea permanentă a materialelor din natură (ghinde, pietre, scoici, semințe, fructe, legume, cereale, colecții de insecte, ierbare ș.a.), un loc pentru animale vii (acvariu cu pești sau cu broaște țestoase), dar și mulaje din plastic, reprezentând animale sau păsări. De asemenea, nu trebuie să lipsească diverse pliante, imagini, planșe, atlase de anatomie, botanică, zoologie, enciclopedii, hărți ș.a. Copiii sunt oameni de știință, care caută permanent să se informeze în legătură cu lumea care-i înconjoară, de aceea este necesar să existe și un loc pentru instrumentele de investigație: magneti, oglinzi, termometru, recipienti, clepsidră, diferite obiecte de măsurare. Totodată, în acest centru, copiii își construiesc cunoștințele matematice, durabile și utile, prin utilizarea de jocuri cu numere, dominouri, puzzleuri, jocuri Lotto, jocuri matematice, rigle, rulete, cântare, balanțe, piese lego, table magnetice cu numere, etc.

- Centrul „Arte” are influențe asupra dezvoltării copiilor în toate domeniile, deoarece acestea se întrepătrund în sarcinile și tipurile de activități de aici și pot asigura dezvoltarea globală a copilului. Gama de materiale din acest centru poate cuprinde: blocuri de desen, hârtie de toate dimensiunile și culorile, creioane colorate, acuarele, foarfece, pastă de lipit, planșete, plastilină, cocă, coloranți alimentari, autocolant, sfoară, sârmă, gheme de lână divers colorate, casetofon, radio, casete sau CD-uri cu muzică, muzicuțe, fluiere, tamburine. În acest centru li se oferă copiilor posibilitatea să exerseze pictura cu degetele, cu buretele, cu dopuri sau rulouri de carton, imprimă materiale textile, pictează cu ceară, modelează, confecționează colaje. Așadar, în amenajarea acestui spațiu, educatorul se va asigura de confortul și intimitatea în care copiii lucrează.

- Centrul „Joc de rol” este spațiul în care dezvoltarea socio-emoțională se regăsește din plin. Aici, copilul se regăsește într-un mediu ideal și poate să învețe cu plăcere. Prin jocul în acest centru, copiii refac locuri, evenimente, imită comportamentul părinților sau joacă roluri ale unor

persoane cunoscute; reproduc lumea așa cum o înțeleg ei, repetă, reinterpretează, reproduc și re trăiesc experiențe. Jocul de rol îi ajută pe copii să-și exprime și să-și gestioneze emoțiile, să comunice cu ceilalți, să accepte diversitatea. În acest centru se pot desfășura activități de gătit și de cunoașterea hranei. Este necesar un spațiu în care să nu se joace în mod frecvent copiii, să fie un loc sigur și ușor de supravegheat. Aici, activitățile de gătit reprezintă o distracție și o relaxare pentru copii, aceștia exersându-și toate simțurile, dar în mod special cel olfactiv și gustativ.

- Centrul „Construcții” mijlocește dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională, fizică, dar și inițiativa, creativitatea și perseverența, prin activitățile individuale sau de grup. Spațiul alocat acestui centru trebuie să fie destul de mare pentru ca un grup de copii să poată lucra aici împreună sau fiecare separat, fără ca șantierele lor să se intersecteze. E de preferat să existe un covor care să acopere podeaua, pentru a reduce zgomotul făcut de blocurile de lemn sau cele de plastic în cădere, iar copiii și adulții vor putea sta mai comod. Este ideal ca toate cuburile să fie așezate pe rafturi, sortate după formă și mărime, iar rafturile cu materiale de construcții să fie marcate și etichetate cu forma și mărimea pieselor. De asemenea, centrul poate fi decorat cu imagini care reprezintă construcțiile pe care le vor realiza copiii: poduri, nave cosmice, vapoare, blocuri etc. Centrul trebuie dotat și cu jucării de tip mijloace de locomotie, de diferite mărimi. Dezvoltându-și gândirea creatoare, imaginația, copiii își formează concepte matematice referitoare la mărime, formă, înălțime, volum, spațiu, direcție, echilibru, măsurare, numărătoare, ordonare.

- Centrul „Nisip și apă” este gazda experiențelor care asigură dezvoltarea fizică a copiilor preșcolari. În sala de grupă, copiilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a explora senzația atingerii nisipului și apei și fiecare sală ar trebui să fie dotată cu suporturi pentru nisip sub diverse forme, cuve din plastic, ligheane, deoarece copiii se simt atrași de nisip și apă, indiferent de vârstă. Masa cu nisip și apă trebuie să fie înaltă, până la talia copilului, iar podeaua unde aceasta este plasată trebuie acoperită deoarece se risipește nisip și apă și devine alunecoasă. La dispoziția copiilor trebuie puse prosoape, măști și fâșe pentru a strânge nisipul și apa, ori de câte ori este nevoie. Materialele și accesoriile care se folosesc la acest centru cuprind: vase și unelte, materiale din natură, substanțe lichide sau solide, care se dizolvă. Masa cu nisip trebuie pusă într-un loc mai retras, nu în drumul copiilor, deoarece pot transporta pe încălțăminte nisip, sau pot luneca din cauza apei. Din acest motiv și materialele de curățenie trebuie așezate la îndemâna copiilor și, mai mult decât atât, aceștia trebuie învățați să le folosească.

Ambianța în care copilul își trăiește direct experiența de viață trebuie să pregătească un climat socio-afectiv, punând preșcolarul în fața mai multor posibilități dintre care el trebuie să aleagă, să decidă ceea ce i se potrivește. Criteriul principal care stă la baza amenajării unei săli de grupă este spiritul critic al copilului. Acesta trebuie să exploreze posibilitatea rămânerii în sală pentru mai mult timp, precum și a revenirii în spațiul educațional. Ochiul critic al copilului vede, explorează, analizează și interpretează încă din primele secunde spațiul în care urmează să fie primit și își exprimă acordul sau dezacordul de a intra în sală prin intenția de a face sau nu primii pași. Pe lângă o educatoare prietenoasă, zâmbitoare și primitoare, existența altor copii cu care se poate interacționa, precum și prezența pentru un anumit timp a părinților în sală, face posibilă dorința copiilor de a rămâne la grădiniță. Însă toate aceste lucruri nu sunt de ajuns dacă preșcolarul nu găsește o sală amenajată pe placul său, adică în concordanță cu particularitățile vârstei sale. Aceasta înseamnă că sala de grupă trebuie să fie un spațiu larg, luminos, aerisit, curat, zugrăvit în culori vesele calde, îmbinate armonios.

Chiar și mobilierul trebuie să fie dimensionat specific vârstei preșcolare, dotat cu o varietate de materiale și jucării, toate aflate la îndemâna copiilor, iar spațiul trebuie să fie delimitat astfel încât să dea impresia mai multor universuri care așteaptă să fie descoperite și explorate.

Organizarea spațiului educativ prin delimitarea centrelor oferă atât părinților cât și educatoarelor oportunitatea de a-i observa mai bine pe copii în interacțiunea cu materialele, cu alți copii sau cu adulții. În organizarea pe centre a spațiului educativ educatoarea trebuie să asigure: securitatea și protecția copiilor, confortul prin mobilier, canapele, pernuțe, existența unui spațiu suficient studiului și întâlnirii cu alți copii, existența unui material adecvat oricărei situații de învățare, poziționarea adecvată a centrelor respectând reguli specifice. Acestea se referă, în special, la posibilitatea supravegherii oricărui centru din orice loc în care se află educatoarea în sala de grupă.

Nu trebuie omisă nici poziționarea centrelor în sala de grupă, respectiv separarea centrelor zgomotoase de cele mai liniștite, dar și asigurarea suficientă de lumină naturală. Mijlocul sălii trebuie să fie permanent liber pentru fluidizarea circulației copiilor și pentru a putea desfășura întâlnirea de dimineață sau alte activități de grup. Este totodată necesar ca mobilierul, mesele, scaunele, covorașele, pernutele existente la fiecare centru de activitate, să fie dimensionate potrivit vârstei copiilor și poziționate astfel încât să se poată lucra în grup, dar să nu se creeze conflicte între membrii grupului.

Preșcolarii au nevoie și de aprecieri ale părinților cu privire la activitățile pe care ei le-au desfășurat în fiecare zi. Fiecare obiect sau jucărie din sala de grupă trebuie să își păstreze locul dinainte stabilit și cunoscut de preșcolari. Aceștia trebuie responsabilizați în ceea ce privește aranjarea obiectelor și jucăriilor pe care le folosesc și trebuie să cunoască locul fiecăreia în sala de grupă. În cazul în care educatoarea decide să schimbe locul unui obiect, va face acest lucru prin anunțarea întregului grup și prezentarea motivului care a dus la luarea respectivei decizii.

Nu în ultimul rând, pereții sălii de grupă trebuie decorați ținând cont de particularitățile individuale ale copiilor. Fie că se vor confecționa personaje din povești, peisaje din diferite anotimpuri, cifre sau litere animate sau orice alte decorații, se va avea în vedere specificul grupului, nivelul de cunoștințe și vârsta preșcolarilor. Evident, pavoazarea se va schimba în fiecare anotimp și se va îmbunătăți ori de câte ori este nevoie. Respectând toate aceste condiții și criterii, cadrul didactic va amenaja sala de grupă astfel încât copilul preșcolar va păși cu optimism și își va dori să rămână în acest mediu special amenajat pentru el și pentru activitățile în care acesta ocupă rolul principal.

Așadar, se poate concluziona faptul că amenajarea corespunzătoare a sălii de grupă reprezintă o condiție necesară pentru ca un preșcolar să aibă curaj să pășească pentru prima dată într-o sală de grupă, iar cadrul didactic are obligația de a respecta particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, tocmai pentru ca educația timpurie să se poată desfășura în condiții optime și pentru ca personalitatea copiilor să se poată forma încă de la cea mai fragedă vârstă. Deci, se poate afirma că, dintre dimensiunile managementului clasei de elevi, dimensiunea ergonomică nu este lipsită de importanță, ci ocupă un loc frontal pentru succesul profesional al cadrului didactic.

BIBLIOGRAFIE :

Cartea Educatoarei Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani

PRET- Noi repere ale educației timpurii în grădiniță

Pedagogia preșcolară, Editura Aramis 2001

Didactica preșcolară, Editura Integral, București 1998

Educația în primii ani de școală

Smădu Loredana Mihaela

Educația în primii ani de școală reprezintă un aspect crucial în formarea individului și contribuie semnificativ la dezvoltarea sa ulterioară. Acești ani reprezintă o perioadă sensibilă în care copiii își formează bazele cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor față de învățare.

Primii ani de școală sunt cruciali deoarece oferă copiilor un cadru structuralizat în care să își dezvolte abilitățile cognitive, sociale și emoționale. În această perioadă, copiii încep să învețe să citească, să scrie și să rezolve probleme matematice simple. Aceste abilități de bază le oferă instrumentele necesare pentru a accesa cunoștințe mai complexe în anii ulteriori.

Un aspect esențial al educației în primii ani de școală este dezvoltarea abilităților sociale. În cadrul mediului școlar, copiii învață să interacționeze cu colegii și să dezvolte relații sociale sănătoase. Educația în acest stadiu le oferă oportunitatea de a învăța reguli sociale, empatie și colaborare, abilități esențiale pentru integrarea lor în societate.

De asemenea, învățarea în primii ani de școală are un impact semnificativ asupra formării atitudinilor față de învățare și perseverență. Dacă copiii experimentează succesul în rezolvarea problemelor sau în dobândirea de cunoștințe, ei pot dezvolta o atitudine pozitivă față de învățare, fiind mai predispuși să continue să își îmbunătățească abilitățile în timp.

Rolul educatorilor în această perioadă este crucial. Profesorii din primii ani de școală trebuie să fie pregătiți să ofere un mediu stimulativ și să încurajeze curiozitatea și creativitatea copiilor. Adaptabilitatea și empatia sunt calități esențiale pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Un alt aspect important este implicarea părinților în educația în primii ani de școală. O colaborare strânsă între școală și familie poate consolida procesul de învățare al copilului, asigurându-se că acesta primește sprijin și încurajare din ambele medii.

Colaborarea dintre școală și familie în primii ani de școală ai copilului este esențială pentru a asigura o dezvoltare armonioasă și o învățare eficientă. Atunci când școala și familia lucrează împreună, se creează un mediu de susținere care îi permite copilului să se dezvolte atât academic, cât și emoțional. Iată câteva aspecte cheie ale colaborării dintre școală și familie în această perioadă importantă:

Comunicarea deschisă: Este crucial să existe o comunicare deschisă și constantă între profesori și părinți. Prin intermediul întâlnirilor regulate, e-mailurilor sau altor mijloace de comunicare, părinții pot fi la curent cu progresul academic al copilului, pot primi feedback și pot discuta despre orice îngrijorări sau întrebări.

Participarea părinților în activitățile școlare: Invitarea părinților să participe la activitățile școlare, precum serbările, conferințele sau proiectele educaționale, poate consolida legătura dintre școală și familie. Aceste evenimente oferă oportunități pentru părinți să interacționeze cu profesorii și să se implice direct în experiența de învățare a copiilor lor.

Împărtășirea resurselor și informațiilor: Profesorii pot oferi părinților resurse și informații utile pentru a-i sprijini în susținerea educației copiilor lor acasă. Aceasta poate include recomandări de lecturi, strategii de învățare sau activități practice care pot fi realizate în afara școlii pentru a consolida cunoștințele dobândite.

Gestionarea problemelor și soluționarea conflictelor: În cazul apariției problemelor sau conflictelor, este important ca școala și familia să lucreze împreună pentru a găsi soluții. Comunicarea deschisă și receptivitatea ambelor părți sunt esențiale pentru a depăși eventualele provocări.

Colaborarea dintre școală și familie în primii ani de școală nu doar susține performanța academică a copiilor, ci contribuie și la formarea unei rețele de sprijin care îi încurajează să exploreze, să învețe și să se dezvolte într-un mod echilibrat și sănătos.

În concluzie, educația în primii ani de școală este fundamentală pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Această perioadă nu se rezumă doar la dobândirea cunoștințelor academice, ci și la formarea abilităților sociale și a atitudinilor față de învățare. Prin oferirea unui mediu stimulat, sprijinul adecvat și colaborarea între toți factorii implicați, putem contribui la formarea unei generații educate, curioase și pregătite pentru provocările viitorului.

"CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE INCLUZIV - MODALITĂȚI PRIN CARE SE POATE RĂSPUNDE NEVOILOR DE SPRIJIN ÎN CAZUL COPIILOR CU DIZABILITĂȚI"

CONSTANTIN DORINA

Motto:

„Educația are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor, în bună măsură imprevizibil”

(Jacques Delors)

În contextul unei societăți în continuă schimbare, care trebuie să fie capabilă de adaptare în funcție de progresul științific și tehnologic, modificările sociale sau stării de sănătate etc., școala, trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, inclusiv celor care prezintă deficiențe de învățare și care necesită un program individualizat de învățare.

În calitate de profesor, la clasele la care predau, sunt elevi cu cerințe educative speciale: cu dizabilități cognitive, emoționale, motrice, cu deficit de atenție, hiperactivi, cu dificultăți de învățare, comportamentale, relaționare etc.. În astfel de situații, în colaborare cu profesorul de sprijin, consilierul școlar și familia, am încercat să găsim cele mai bune metode de predare-învățare, pentru a îi determina pe toți participanții la actul instructiv-educativ să se implice conștient în activitățile derulate, ținând cont de faptul că elevii integrați au nevoie de sprijinul tuturor, implicit al colegilor de clasă.

Prin legislația actuală, este posibilă adaptarea curriculum-ului la nivelul fiecărei clase, printr-un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să progreseze în ritm propriu, să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare.

Plecând de la specificul unei dizabilități și implicațiile asupra învățării, voi face referire la modalitățile prin care se poate răspunde nevoilor de sprijin pentru învățare, având în vedere dimensiunea cognitivă, dar și aspecte socio-emoționale.

Elevul la care fac referire este diagnosticat cu dislexie și disgrafie, din categoria tulburărilor specifice de învățare (TSI), conform Certificatului de Orientare Școlară și Profesională eliberat de CMBRAE.

În conformitate cu prevederile Ordinului MEN cu Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare, ”art. 5, a) tulburările specifice de învățare (TSI) - desemnează un grup eterogen de tulburări ce afectează procesul tipic de achiziție a abilităților școlare (de citire, exprimare în scris și matematică): dislexie, disgrafie (inclusiv disortografia), discalculie.

b) dislexia este o tulburare specifică a abilităților de citire (în privința corectitudinii, fluenței, comprehensiunii), care nu sunt dezvoltate la nivelul așteptat prin raportare la nivelul de dezvoltare intelectuală, nivelul de școlarizare și vârsta persoanei;

c) disgrafia cuprinde toate formele de perturbări ale procesului tipic de achiziție a exprimării în scris (erori la nivelul literelor, erori sintactice și erori de punctuație, organizarea grafică a paragrafelor);”.

Modalitățile prin care se poate răspunde nevoilor de sprijin pentru învățare sunt următoarele: pe parcursul procesului de predare-învățare se vor aplica strategii didactice adecvate pentru elevii cu tulburări de învățare (TSI), ținând cont de următoarele:

- utilizarea de metode multisenzoriale, noțiunile se prezintă sub forme variate (scheme, cuvinte cheie, ilustrații, înregistrări video etc.);
- utilizarea de scheme și hărți conceptuale pentru facilitarea înțelegerii;
- folosirea metodelor didactice care au la bază învățarea prin experiență;
- împărțirea obiectivelor unei teme de studiat în “sub-obiective”;
- oferirea din timp a schemelor grafice legate de tema de studiat, pentru a orienta elevul cu TSI în evidențierea informațiilor esențiale;
- promovarea de interferențe, integrări și legături între cunoștințe și discipline;
- promovarea învățării colaborative, în grupuri mici;
- verificarea gradului de înțelegere (a sarcinilor, enunțurilor, noțiunilor nou introduse);
- promovarea simplificării textului care urmează a fi studiat, reducându-se din complexitatea lexicală și sintactică dacă este nevoie;
- crearea de situații și activități care să conducă la dezvoltarea expresiei orale;
- adaptarea în mod flexibil la stilul de învățare al copilului cu TSI;
- reducerea din efortul de lectură a documentelor prin adaptarea fonturilor, dimensiunea spațiilor între rânduri, asigurarea de fotocopii, fraze scurte;
- limitarea efortului de scriere prin reducerea din lungimea dictărilor, din obligația de a lua notițe, de a redacta lucrări în scris;
- ajutarea copilului cu TSI să-și gestioneze o agendă pentru a-și nota corect temele și lecțiile;
- alegerea temelor care au și un caracter practic-aplicativ;
- aplicarea unui sistem de evaluare care să permită elevului cu TSI să-și poată vizualiza progresele;
- ajutarea copilului cu TSI să-și descopere competențele/talentele;
- promovarea flexibilității didactice pe parcursul activităților de predare și de evaluare, punând accent și pe motivarea copilului, valorizarea lui, găsirea punctelor forte, a talentelor și dezvoltarea lor.

Idei de activități:

- să fie așezat optim în clasă, respectiv să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl va ajuta la nevoie; să nu fie agitație în jurul lui, ca să nu-i distragă atenția, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- să fie la îndemâna lui materialele didactice care îl vor ajuta la învățare;
- să se utilizeze jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia ("Pânza încrederii", "Schimbă locul!", "Inima mea este un puzzle" etc.);

"Inima mea este un puzzle" - Sursa: <https://emalascoala.ro/jocuri-pentru-dezvoltare-personala/>

Copiii vor primi o inimă care este împărțită în bucăți. Acestea se îmbină ca un puzzle. Prima sarcină va fi completarea fiecărei piese cu un cuvânt/propoziție/vers dintr-un cântec/desen, care să îi reprezinte să fie una dintre piesele care îl formează pe el ca persoană. A doua sarcină presupune personalizarea acestui puzzle. Fiecare copil își va lăsa imaginația și personalitatea să lucreze pentru a finaliza acest puzzle despre el. Ultima sarcină va fi decuparea inimii. Bucățelele vor fi puse într-un plic. Profesorul va strânge plicurile și le va împărți în clasă. Fiecare copil va avea de asamblat inima unui alt copil și va trebui să ghicească a cui este.

- să se folosească tehnici dramatice, jocul de rol, pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare ("Bingo", "Statuile" etc.);
- să se vizioneze filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate:

"Castelul de nisip", de Andreea Ciocâlțu –

https://www.youtube.com/watch?v=DzqxvWGuw6Q&list=PLWYKeyloLhptHObfAnWFb8jBQO5_pe-m_&index=9&t=0s

"Povestea unui suflet de copil", de Andreea Buhuși-Tanasă –

https://www.youtube.com/watch?v=J8EgiA0_m9g

- să se adapteze conținuturile activităților în funcție de dizabilitate prin elaborarea Planului educațional personalizat (PEP) care este atașat Planului de servicii individualizat (PSI) – tipul de servicii/intervenție: servicii educaționale;

Strategii de învățare: învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare; tratarea diferențiată; metode activ-participative și practice (jocul de rol, jocul didactic, Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei etc. - adaptate); învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă; valorizarea activității în fiecare oră; ancorarea de interesele copilului, hobby-urile lui, activitățile extrașcolare, pentru motivare.

Resurse: măsurile compensatorii care se pot asigura elevilor cu TSI sunt:

- a) mijloace IT (computer/tabletă cu software - sintetizator vocal, care transformă tema de citire într-o temă de ascultare; cu program de scriere video, cu corector ortografic, care permite

realizarea unor texte suficient de corecte fără un efort suplimentar de recitare și de corectare a eventualelor greșeli, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);

- b) aparat de înregistrare care permite elevului să își completeze notițele în timpul lecției (tabletă, reportofon etc.), cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- c) hărți mentale, mape conceptuale ale unității de studiu; software pentru realizarea hărților mentale, mape conceptuale;
- d) manuale, cărți, reviste, dicționare, vocabulare în format digital (audio-book), resurse educaționale deschise etc.;
- e) planșe tematice, texte cu imagini, sinteze, scheme;
- f) prezența cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, sarcinile de rezolvat, chestionarele cu răspunsuri multiple;

Evaluare: observare sistematică a comportamentului; evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații); autoevaluare, dacă e cazul; aprecieri verbale; fișe de observare a comportamentului, a progresului.

Recomandările pentru evaluarea copilului cu TSI sunt:

- a) testele și verificările se anunță cu cel puțin 24 de ore înainte;
- b) se asigură timp suplimentar (30 - 60 de minute) pentru execuția probelor sau se asigură verificări cu mai puține cerințe;
- c) se introduc probe informatizate;
- d) se asigură citirea cu voce tare de către profesor a sarcinilor de efectuat în timpul verificărilor. subiectele se citesc pe rând, în ordinea în care se elaborează lucrarea;
- e) se asigură folosirea instrumentelor compensatorii atât la probele scrise cât și la cele orale;
- f) se vor prevedea verificări orale ca alternativă la cele scrise;
- g) în notarea la probele orale se va ține cont de capacitățile lexicale și expresive ale elevului;
- h) în funcție de situație, evaluările vor fi concepute astfel încât să limiteze scrisul (de ex. exerciții cu spațiu de completat, exerciții de bifat, unit etc.);
- i) la notarea/evaluarea testelor scrise se va ține cont de conținut, nu de formă;
- j) se asigură folosirea calculatorului de buzunar/birou, tablă pitagoreică sau tabele cu formule.

Pentru o colaborare eficientă cu părintele copilului cu TSI, plecând de la drepturile și responsabilitățile familiei, prin lege, modalitățile de integrare recomandate sunt: organizarea de întâlniri lunare sau bimestriale, în funcție de posibilități și de fiecare situație, cu familia elevului cu TSI, astfel încât acțiunea cadrelor didactice să devină cunoscută, împărtășită, și, unde este necesar, coordonată cu acțiunea educativă realizată de familie.

Ideii de activități:

- consultări permanente cu părinții elevului în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune și a cunoașterii mai bine a elevului;
- activități comune cu invitați de specialitate - psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari: lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament;
- activități comune părinți-elevi-profesor (proiecte educaționale tematice: "Patrula de reciclare", "Să învățăm despre pădure", "Campania globală pentru educație" etc.), activități comune în cadrul activităților educative dedicate zilei școlii (6 Decembrie – Sfântul Nicolae – voluntariat/donații, ateliere de creație, târguri de Crăciun); serbări de 8 Martie – Ziua Mamei, serbări de final de an școlar, excursii, vizite, serbări etc.);
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying (în colaborare cu consilierul școlar, reprezentanți ai Poliției, ai ONG-urilor etc.).

Strategii de învățare: lectorate, dezbateri, mese rotunde, workshop-uri, expoziții;

Resurse: prezentări PowerPoint tematice, pliante/reviste/afișe informative, tehnologii informatizate; umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin. Evaluare: observarea sistematică, chestionare, portofolii cu produsele activităților;

Concluzie:

În cadrul planului de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat, astfel încât la finalul traseului școlar, elevul cu TSI reușind să își formeze competențele necesare pentru a accede la o formă superioară de învățământ sau direct pe piața muncii, în funcție de nivelul absolvit.

Astfel, este necesar ca în toate școlile să asigurăm integrarea copiilor cu dizabilități în mediul școlar, având în vedere transformarea elevului într-o persoană capabilă să găsească soluții pentru rezolvarea eventualelor situații-problemă cu care se va confrunta în viitor. Educația incluzivă va permite copiilor cu dizabilități să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

BIBLIOGRAFIE:

- Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași;
- Popovici, D. (1998), Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București;
- xxx Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare.
- xxx Ordin Nr. 1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Burcea Angela

În contextul societății actuale, diversitatea reprezintă un aspect fundamental al comunității școlare. Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) constituie o parte esențială a acestei diversități, iar integrarea lor în mediul școlar primar devine un proces crucial pentru construirea unei societăți incluzive. Acest referat explorează modalitățile concrete prin care această integrare poate deveni o realitate palpabilă și benefică pentru toți elevii.

Un aspect definitoriu în facilitarea integrării copiilor cu CES este reprezentat de definirea și identificarea corectă a nevoilor acestora. Termenul "cerințe educaționale speciale" acoperă o gamă largă de condiții, incluzând dizabilități fizice, intelectuale, senzoriale sau diverse tulburări de dezvoltare. Identificarea precoce și personalizată a copiilor cu CES în școlile primare constituie un pas esențial pentru a oferi sprijin adecvat.

Principiile incluziunii și drepturilor egale la educație reprezintă fundamentele pe care se bazează procesul de integrare. Încurajarea diversității și promovarea unei atmosfere de acceptare în cadrul comunității școlare contribuie la crearea unui mediu propice învățării pentru toți elevii.

Modalitățile concrete de integrare pot fi împărțite în câteva categorii principale. Adaptarea cursurilor și materialelor didactice reprezintă un prim pas esențial. Aceasta implică individualizarea planurilor de învățare, utilizarea tehnologiilor de ajutorare și dezvoltarea de materiale didactice adaptate. În paralel, formarea cadrelor didactice este crucială pentru asigurarea unei abordări incluzive. Programul de pregătire pentru profesori și sprijinul psihopedagogic pot contribui la gestionarea diversității în clasă.

Parteneriatele cu părinții și comunitatea joacă un rol semnificativ în procesul de integrare. Implicarea părinților în educația copiilor cu CES și colaborarea cu organizații locale pentru sprijin suplimentar pot crea un suport solid.

Asistența specializată, oferită prin resurse umane dedicate (asistenți personali, consilieri școlari etc.) și programe de terapie și intervenție timpurie, completează paleta de modalități de integrare. Beneficiile acestei integrări sunt variate, includând dezvoltarea abilităților sociale, creșterea stimei de sine și promovarea toleranței în rândul tuturor elevilor.

Un aspect adesea neglijat este monitorizarea și evaluarea continuă a progresului. Implementarea unor mecanisme eficiente de evaluare ajută la ajustarea constantă a strategiilor și asigură că toți elevii beneficiază de un mediu educațional adaptat nevoilor lor.

În concluzie, eforturile continue pentru crearea unui mediu școlar incluziv reprezintă un angajament esențial pentru o societate în care diversitatea este valorizată și fiecare copil are acces la educație în condiții optime. Integrarea copiilor cu CES în învățământul primar nu este doar un obiectiv educațional, ci și o expresie a valorilor unei societăți care promovează echitatea și respectul pentru fiecare individ.

Bibliografie:

- Verza F., Introducere în psihopedagogia specială și asistența socială, Ed Fundatiei Humanitas, 2002

Integrarea experiențelor de învățare prin modele ale predării prin parteneriate

Blăjan Mihaela

Opinia larg împărtășită de către specialiștii în educație este cea potrivit căreia despre inovație în învățământ se poate vorbi nu doar de la John Dewey, Maria Montessori, Jean-Jaques Rousseau și Émile Durkheim (Hassenforder, 1970), ci chiar cu mult mai devreme. Definiția considerată punctul de referință pentru toți cei care analizează tema inovației în învățământ este cea a lui Bronisław Huberman, publicată în anul 1973, potrivit căruia „o inovație este o ameliorare măsurabilă, deliberată, durabilă și puțin probabil să se producă frecvent” (Huberman, 1973, apud Béchard, 2001), diferențiind în același timp inovații care introduc schimbări tehnice (TIC – Tehnologia Informației și a Comunicării), inovații de natură conceptuală (noi cursuri, noi programe educaționale, metode de învățământ) și inovații care introduc schimbări în relațiile interpersonale (Huberman, 1973, apud Béchard, 2001).

Descentralizarea sistemului românesc de învățământ, chiar dacă într-o formă limitată, favorizează procesul de predare-învățare: cadrele didactice învață, în primul rând, să colaboreze, să coopereze între ele, cu autoritățile locale, cu familia în scopul creșterii șanselor de reușită școlară al elevilor prin intermediul parteneriatelor sau proiectelor educaționale. Reforma învățământului românesc vizează asigurarea unui tratament egal în fața educației tuturor indivizilor, indiferent de particularitățile psihofizice, intelectuale, sociofamiliale, economice, etnice, religioase sau de altă natură. Tratarea egală a indivizilor poate genera, uneori, inegalități în fața educației – indivizii aparținând minorităților naționale se pot confrunta cu dificultăți în înțelegerea conținutului manualelor, cei care prezintă cerințe speciale au nevoie de suport tehnic sau intelectual, indivizii care au părăsit prematur sistemul pot decide la un moment dat să revină în sistem pentru a-și continua școlarizarea etc. La aceste probleme inovația poate identifica soluții la nivel de conținut, organizare și chiar și finanțare etc. În prezent, un învățământ modern, bine conceput, permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumare, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind astfel optica tradițională prin care acesta era un furnizor de informații. Pentru o bună formare a profesorilor Grubb și Davis (1991) propun următoarele sugestii metodologice de predare: crearea unei atmosfere stimulative, tonifiante, de colaborare și lucru în echipe, în locul uneia de concurență și rivalitate; încorporarea unui volum de cunoștințe teoretice în programele de instruire practică prin multiplicarea experiențelor practice în cuprinsul temelor teoretice; predarea în echipe formate din profesori de discipline teoretice și discipline practică (spre exemplu, profesorul de matematică și de limbă organizează lecții speciale demonstrative, lucrează cu elevi în programe de recuperare a unor teme teoretice). Astfel, procesul de predare prin echipă aduce beneficii în rândul elevilor (Drake, 1998) precum: sporește relevanța învățării oferind un context real, dezvoltă cunoștințe și capacități cu un grad mai mare de aplicabilitate, sporește încrederea elevilor, motivația învățării și cooperarea cu ceilalți. Creativitatea copilului poate fi dezvoltată prin educație, programe educative, mediul creativ, profesorul creativ, precum și prin mijloace educative creative. Crearea unor noi structuri de învățare mai flexibile se asociază

absolut necesar cu dezvoltarea parteneriatului între școli, între școli și universități, între școli și familie, între acestea și comunitate.

De-a lungul timpului au fost validate diverse modele ale parteneriatului în educație, precum: modelul unidimensional – colaborarea între școli și universități în scopul formării profesorilor prin organizarea de activități de practică pedagogică, cursuri de perfecționare didactică, dar reamintim și de modelul echivalenței – caracterizat prin realizarea de activități comune și de colaborare prin intermediul unui acord inter-instituțional școlar, fiecare parte având roluri și responsabilități bine stabilite. Colaborarea pe baza modelului echivalenței între școli a condus la stimularea schimbului de experiență între instituții, între grupurile de profesori și a unei bune alocări de utilizare a resurselor (umane, materiale, financiare). În momentul actual, rețeaua de colaborare între școli a căpătat o caracteristică specifică unui model integrator și care se deosebește prin sincronizarea perfectă a unor programe de pregătire inițială practică și academică, de formare continuă, de dezvoltare a curriculumului și a cercetării pedagogice. O dezvoltare previzibilă în domeniul parteneriatului o regăsim în modelul reciprocității care implică toate instituțiile în planificarea sistematică a activităților de interes comun prin intermediul relațiilor de cooperare pe baze reciproce. Acest model al reciprocității cunoaște o dezvoltare comprehensivă și care presupune parteneriatul între unitățile școlare însele împreună cu autoritățile educaționale la nivel local și național, cu universități și cu alte instituții existente în comunitate și interesate de educație. Un prim scop al acestui model de parteneriat prin reciprocitate este reprezentat prin optimizarea educației în comunitate și accentuează ideea educației precum un sector de servicii publice și universale și caracterizat printr-o formație profesională specifică. Există numeroase domenii care ilustrează modul de operare a parteneriatului educațional pe bază de reciprocitate, printre care: dezvoltarea în ansamblu a școlii, colaborarea între profesori și munca în echipă, perfecționarea metodologiei didactice, îmbunătățirea disciplinei școlare etc.

Pentru integrarea experiențelor de învățare școlare, literatura de specialitate oferă trei modele de integrare: modelul interdisciplinar (conținuturile a două sau mai multe discipline de studiu sunt organizate în interdependențele lor tematice prin extragerea unor concepte care intersectează aceste arii tematice și se rețin deprinderile și abilitățile implicate în acele domenii), modelul transdisciplinar (două sau mai multe discipline de studiu sunt complet restructurate în jurul acelorași teme sau subiecte tematice, un prim exemplu poate fi dat de „centrele de învățare”/„centrele de interes” – sistemul „Step by Step”) și modelul multidisciplinar (prezintă o abordare curriculară holistică, întregul program de studiu fiind organizat tematic fără a se ține cont de disciplinele de studiu, putând fi izolate în anumite secvențe ale temei dacă se impun anumite aprofundări).

Inovația în învățământ poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara lui. Sistemul de învățământ românesc trebuie să se concentreze într-o mai mare măsură asupra dezvoltării unor programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități, la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea școlară. Un alt mod de stimulare a inovației constă în recompensarea muncii în echipă. În prezent, la nivelul sistemului de învățământ din România personalul didactic, dar și elevii sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală. Munca în echipă, implicarea în diverse programe, proiecte educaționale nu este recompensată în vreun fel și, deci, nu este atrăgătoare pentru ei. În aceste condiții nici

motivația profesională și nici satisfacția în muncă nu sunt mari, fapt care împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației.

Învățământul românesc se caracterizează prin forme incipiente ale inovației, dar care, printr-o intervenție susținută atât din interiorul sistemului cât și din afara acestuia, are șanse să devină o constantă a sistemului. Eficiența educației în lume s-a cucerit acolo unde au fost promovate abordări multiple, flexibile, iar diversitatea pedagogiilor continuă să se instaleze tot mai adânc.

Bibliografie

1. Bécard, J. P., L'enseignement superieur et les innovations pedagogiques: une récénsion des écrits, „Revue des sciences de l'éducation”, Vol. XXVII, nr. 2, 2001, www.persee.com;
2. Chiș, V., Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competențe. Editura Casa Cărții de Știință: Cluj-Napoca, 2005;
3. Hassenforder, J., Inovația în învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1976.

Gândirea critică la vârsta preșcolară Metoda "Mica publicitate"

Năznean Irina

Motto:

„Capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care s-o aprinzi, astfel încât, mai târziu, să lumineze cu lumină proprie”.

Plutarh

Gândirea critică este gândirea clară, rațională și liberă. Aceasta nu se bazează pe acumularea de informație, ci pe dezvoltarea capacității de a procesa informația. Sub umbrela gândirii critice intră următoarele capacități:

- ☐ de a identifica, înțelege și realiza conexiuni logice între idei și argumente proprii,
 - ☐ de a rezolva probleme cu grad sporit de dificultate,
 - ☐ de a înțelege relevanța și importanța unor idei,
 - ☐ de a identifica contextul și implicațiile unui argument sau ale unei idei,
 - ☐ de a identifica, construi și înțelege justificările din spatele unor opinii, argumente sau credințe
 - ☐ de a construi argumente și idei noi pe baza celor acumulate până la momentul actual
- Gândirea critică este un proces natural, care se învață prin exercițiu zilnic, ancorat în problemele lumii reale. Acesta pornește de la experiențele subiectului care se instruește și apelează permanent la aceste experiențe, făcându-l conștient de ele, îndemnându-l să și le reamintească pentru ca apoi să le privească critic, pentru ca pe baza lor să interacționeze motivat și activ cu noile informații în contextele create pentru a le da un sens, devenind achiziții de lungă durată, eficiente și operaționale în ipostazele variate ale realului.

În perioada preșcolarității, copiii sunt curioși, iar “exploatănd” această calitate pot fi antrenați în dezvoltarea gândirii la nivel superior. La această vârstă copiii se manifestă spontan, liberi și trebuie încurajați să se exprime fără teama de reacția celor din jur, oferindu-li-se încrederea în puterea lor de analiză și reflecție.

Educatorele își inundă elevii cu propriile lor gânduri și idei bine organizate.

Iar ulterior, recurg prea des la explicații și demonstrații de genul „hai-sa-ți-arăt-cum”. Desigur că, prezentarea poate face o impresie imediată asupra creierului, dar în absența unei memorii excepționale, preșcolarii și elevii nu pot reține prea mult pentru perioada următoare. Un dascăl, oricât de strălucit orator ar fi, nu poate înlocui creierul copiilor și deci nu poate face activitatea care se desfășoară individual în mintea fiecăruia. Copii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă copilul, indiferent de vârsta lor, nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc.

Metoda "Mica publicitate"

Metoda „mica publicitate” se bazează pe realizarea unui mesaj folosind metode artistice plastice sau abilități practice însoțite de text cu conținut persuasiv pentru un anumit domeniu. Obiectivul metodei este îmbinarea cuvântului (sau a cuvintelor) cu imaginea pentru a transmite o informație.

Descrierea metodei: Educatoarea prezintă copiilor reclame din ziare, afișe, invitații la diverse evenimente, reclame de la televizor ș.a.m.d. cu scopul de a le explica celor mici ce înseamnă „publicitatea”. Și împreună cu copiii, evidențiază componentele acestora: imaginea și textul.

În cadrul jocurilor și a activităților liber alese, la sectoarele „artă” și „bibliotecă”, copiii sunt familiarizați cu modalitățile de lucru text-imagine, imagine-text, (Activități bazate pe inteligențe multiple 2003, pag 25-47) și să descifreze semnificația mesajului concis, indiferent că e exprimat prin imagine sau text. Totodată, copiii trebuie să observe și ulterior să utilizeze „mica publicitate” pentru a convinge. Conținutul acestor anunțuri publicitare poate fi foarte variat și din diverse domenii. Mica publicitate poate cuprinde:

- ☺ obiecte din domeniul de interes al copiilor: jucării, rechizite, haine...
- ☺ produse alimentare: legume, fructe, produse de panificație, dulciuri...
- ☺ locuri îndrăgite de copii: parcuri, muzee, grădina zoo...
- ☺ acțiuni care să determine o schimbare de comportament: să protejăm natura!

Aplicație practică:

Prezentarea sarcinilor de lucru:

În urma unei vizite la o altă grădiniță din oraș, dar și a vizitelor în sălile de grupă paralele din grădinița noastră, educatoarea solicită copiilor conceperea și prezentarea unei reclame pentru a

invita alți copii să se înscrie în cadrul grădiniței noastre, la grupa „Buburuzelor”, pentru copiii cu vârsta noastră. Educatoarea oferă modele de pliante care prezintă diferite instituții școlare: grădinițe și școli.

Activități individuale

Copiii primesc coli de hârtie de mărimi și forme diferite, culori, hârtie creponată, lipici, foarfecă sau ce altceva solicită imaginația copiilor. Copiii pregătesc imaginea pentru reclama grădiniței din materialele primite și se gândesc la textul pe care doresc să îl folosească. Scrierea mesajului o efectuează educatoarea, fără a-l modifica.

Prezentarea anunțurilor

Fiecare copil își prezintă reclama la care a lucrat. Metoda de prezentare poate fi foarte creativă

- 1. Utilizând o ramă de televizor, având cam dimensiunea lucrărilor și copilul își prezintă lucrarea
- 2. Utilizând un ziar, este așezată lucrarea ca și cum ar face parte din ziar efectiv, iar aceasta este prezentată de autor

SCOALA INCLUZIVA –CUM PUTEM AJUTA ELEVII SA DEPASEASCA BARIERELE IN INVATARE

Busu Ileana Nadia

Dupa 1990 a fost lansat un nou concept, al educatiei incluzive ,care aduce in atentie necesitatea reexaminarii si extinderii rolului invatamantului obisnuit, pentru a se putea adapta cerintelor copiilor si nu invers, ca pana atunci, premise a dezideratului ca pe cat posibil, toti copiii sa invete impreuna. Noul tip de scoala, cea incluziva trebuie sa recunoasca diferite cerinte educationale ale copiilor, sa reactioneze adecvat la acestea ,sa asigure o educatie de calitate pentru toti .Este vorba de o alta optiune de politica a educatiei, care pune accentul pe transformarile substantiale la nivelul capacitatilor scolilor obisnuite, pentru ca acestea sa poata oferi raspunsuri adecvate cerintelor educatiei diferite ale copiilor. Diferentele dintre copii sunt considerate firesti, iar scoala trebuie sa dispuna de servicii adecvate care sa actioneze continuu pentru servicii adecvate care sa actioneze continuu pentru a intampina cerintele educationale speciale .

Cu totii trebuie sa ne punem urmatoarele intrebari ;

*De ce nu pot face progrese semnificative in invatare toti elevii dintr-o clasa ?

*Cum pot fi sprijiniti sa progreseze in invatarea de tip scolar elevii care invata (sau care par sa invete) mai greu ?

*Cat este de justificata marginalizarea ori chiar excluderea unor elevi din scoala obligatorie ?

Copiii care nu pot face fata cerintelor scolare,cei care prezinta diverse forme si niveluri de esec scolar sunt inca prea putin cunoscuti si acceptati din punct de vedere psihopedagogic. Atitudinea cea mai frecventa manifestata fata de acestia din partea scolii /si a societatii in general este de subvalorizare –bazata in mare masura pe lipsa de reusita si de competenta scolara .

Copiii cu probleme -„dificili “, „turbulenti “ si /sau handicapati din diferite motive sunt perceputi in lumea scolii obisnuite de cele mai multe ori negativi sau marginalizati si nu de putine ori exclusi nu este pentru scoala „Nu face fata programei .” „Nu aceasta scoala “ „Trebuie trimis la o scoala speciala “ sau /nu poate fi scolarizat “ –iata doar cateva din argumentele prin care unele cadre didactice justifica neacceptarea ori esecul unor copii , de a invata alaturi de ceilalti copii de aceeasi varsta.

Este adevarat ca nu de putine ori, conditiile de organizare scolara –efective numeroase de elevi in clasa,programa scolara foarte incarcata,„timpul scurt de activitati si interactiuni in clasa cu elevii pe parcursul unei lectii;insuficienta pregatire psihopedagogica si /sau de educatie – reprezinta obstacole serioase in asigurarea unui invatamant eficace pentru fiecare copil .Dar nu intotdeauna...

O descoperire frustranta,pe care o fac in prezent multe sisteme de invatamant internationale,este aceea ca desi se fac eforturi extraordinare pentru dezvoltarea educatiei de baza pentru toti copiii –in ideea prevenirii si /sau reducerii excluderii educationale –grupurile de copii cele mai apropiate de riscul excluderii scolare devin cele mai supuse riscului de a fi marginalizate. Marginalizarea este vizibila atat in rezultate (performante scolare, sensibil mai reduse decat ale celorlalte grupuri,acces mult mai redus la formele ulterioare de scolarizare)

Educatia incluziva incearca sa ofere astfel un raspuns atat problemelor legate de excludere,cat si marginalizarii scolare. Ea se refera nu doar la creșterea șanselor de acces la educație școlară ci și la ameliorarea calității educației oferite de școli .

Metode active-participative utilizate in practica instrumental educationala permit elevului satisfacerea cerintelor educationale prin efort personal sau in colaborare cu alti colegi, specific acestor metode este faptul ca se stimuleaza interesul pentru cunoastere, este facilitat contactul cu realitatea inconjuratoare, sunt subordonate dezvoltarile mintale si nivelului de socializare al elevilor.

Experienta practica de pana acum in aplicarea metodei de invatamant prin cooperare a evidentiat o serie de rezultate dintre care cele mai evidente sunt :

cresterea motivatiei elevilor pentru activitatea de invatare; increderea

in sine bazata pe acceptarea de sine;

atitudine pozitiva fata de personalul didactic, disciplinele de studiu si continutul acestora (de cele mai multe ori continutul lectiei sufera o serie de modificari si adaptari care sa favorizeze spiritual de investigatie , descoperirea noului si cooperarea intre elevii clasei) ;

relatii mai bune mai tolerante cu colegii, indiferent de apartenenta etnica sau culturala, clasa sociala, capacitatea intelectuala sau unele deficiente ale colegilor ;

capacitate sporita de a percepe o situatie, un eveniment sau o serie de obiecte si fenomene si din perspective celui alt;

Lectiile bazate pe invatare prin cooperare prezinta cateva caracteristici importante :

raspunderea individuala- se evalueaza frecvent performanta fiecarui elev care trebuie sa ofere un raspuns in nume personal sau in numele grupului iar rezultatele se comunica atat elevului , cat si grupului din care face parte;

interactiune directa – elevii se ajuta unii pe altii incurajandu-se si impartasindu-si ideile explica celorlalti, discuta ceea ce stiu, se invata unii pe altii ;

interdependenta pozitiva--elevii realizeaza ca au nevoie unii de altii pentru a duce la bun sfarsit sarcina grupului ;

deprinderi interpersonale si de grup mic – grupurile nu pot exista si nici nu pot functiona eficient daca elevii nu au si nu folosesc anumite deprinderi sociale (conducerea, luarea deciziei, increderea reciproca, comunicarea, managementul conflictelor ;

procesarea in grup – elevii au nevoie de momente pentru a vedea cat de bine si-au atins scopurile si cat de eficiente au fost in grup ;

invatamantul monitorizeaza in permanenta activitatile de invatare a grupurilor, le ofera feedback (lor si intregii clase) intervine si corecteaza eventualele confuzii sau raspunsuri incomplete

Lista metodelor si tehnicilor este foarte vasta si poate fi imbogatita si cu alte variante in functie de imaginatia si creativitatea invatatorului . Principalele argumente care justifica eficienta acestor metode activ participative sunt :

diversitatea – elevii sunt liberi sa faca speculatii, apare diversitatea de opinii si idei, este incurajata libera exprimare a ideilor . Sunt situatii in care un singur raspuns este corect , iar invatatorii trebuie sa fie onesti cu elevii mediind procesul prin care acestia ajung la raspunsul corect (in multe cazuri acest lucru este mai important decat raspunsul insusi deoarece se incearca evitarea adevarului unic exprimat intr-o forma categorica de catre invatatori si sprijinirea elevilor de a ajunge sa se convinga singuri de adevarul respectiv--o forma democratica de abordare a procesului educational)

permisiunea – de cele mai multe ori elevii asteapta ca invatatorii sa le dea ,, singurul raspuns bun” ceea ce reduce eficienta si productivitatea invatarii; astfel elevii sunt incurajati sa fie spontani, sa le permita exprimarea libera a ceea ce gandesc despre o anumita tema ;

respectul – elevii sunt ajutati sa inteleaga ca opiniile lor sunt apreciate si respectate de colegi si fiecare este dator sa respecte opinia celorlalti ;

valoarea--cand elevii isi dau seama ca opinia lor are valoare se implica mai active in activitatea de invatare;

ascultarea activa—elevii se asculta unii pe altii si renunta la exprimarea unor judecati pripite sau la impunerea propriului punct de vedere ; increderea – elevii constientizeaza propria lor valoare si devin mai increzatori in propriile forte .

Toate aceste elemente au implicatii directe si indirecte asupra componentei afectiv motivationale care influenteaza fundamental conduita elvului in cadrul activitatii din clasa atat fata de invatator (care este interesat ca partener si nu ca autoritate inflexibila in raport cu cerintele si dorintele lor de invatare si cunoastere) cat si fata de colegi facilitand increderea reciproca , comunicarea, cooperarea si intercunoasterea dintre elevi)

Bibliografie:

Vrăjmaș, Ecaterina, Introducerea în educația cerințelor speciale, Editura Cedis, București, 2004

Vrăjmaș, Traian, Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001

Gherguț, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație, editura Polirom , București,2006

A. Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Ed. Polirom, Iași, 2001.

Hall si Tinklin, Elevii cu deficiențe din învățământul superior, Consiliul Scoțian de Cercetare a Educației, 1998.

METODE INTERACTIVE UTILIZATE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ

Balaban Maria Cristina

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței și creativității.

„Activ” este elevul care ,depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe. (Cerghit,I., „Metode de învățământ”, Editura Polirom, Iași, 2006.)

Învățarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învățare activ și integrarea programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activității instructiv-educative,

profesorul îndeplinește roluri cu mult mai nuanțate decât în școala tradițională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea

oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. Astfel, în funcție de context, profesorul acționează mereu, dar adecvat și adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învățării centrate pe elev sunt:

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- Învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a înțelege;
- Posibilitate mai mare de includere - poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Metodele de învățare centrate pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic și oferă alternative de învățare cu „priză” la elevi.

În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activparticipative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învățării active care pot fi aplicate cu succes și la orele de matematică fac parte: metoda mozaicului, metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, caruselul, brainstorming, metoda cadranelor etc.

IV.1. Mozaicul

Mozaicul (Popa, C. M., „Proiectul pentru învățământul rural – Metode activ - participative”, Sibiu, 2007) sau „metoda grupurilor interdependente” este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

În cadrul acestei metode rolul profesorului este mult diminuat, el intervine semnificativ la începutul lecției când împarte elevii în grupurile de lucru și trasează sarcinile și la sfârșitul activității când va prezenta concluziile activității.

Această metodă presupune următoarele etape:

1. Pregătirea materialului de studiu

Învățătorul stabilește tema de studiu și o împarte în 4 sau 5 sub-teme.

Se realizează o fișă-expert în care trece cele 4 sau 5 sub-teme propuse și care va fi oferită fiecărui grup.

2. Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 4-5 elevi (în funcție de numărul lor în clasă)

Fiecare elev din echipă, primește o literă (A, B, C, D) și are ca sarcină să studieze în mod independent, sub-tema corespunzătoare literei sale.

El trebuie să devină expert în problema dată. De exemplu, elevii cu litera A vor aprofunda subtema din Fișa „A”. Cei cu litera B vor studia sub-tema din Fișa „B”, etc. Faza independentă: fiecare elev studiază sub-tema lui, citește textul

corespunzător. Acest studiu independent poate fi făcut în clasă sau poate constitui o temă de casă, realizată înaintea organizării mozaicului.

3. Constituirea grupului de experți

După ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu aceeași literă se

reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu litera A, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema din Fișa „A”. La fel procedează și ceilalți elevi cu literele B, C, și D. Dacă grupul de experți are mai mult de 6 membri, acesta se divizează în două grupe mai mici.

Faza discuțiilor în grupul de experți: elevii prezintă un raport individual

asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membrii din echipa inițială.

Fiecare elev este membru într-un grup de experți și face parte dintr-o echipă

de învățare. Din punct de vedere al aranjamentului fizic, mesele de lucru ale grupurilor de experți trebuie plasate în diferite locuri ale sălii de clasă, pentru a nu se deranja reciproc. Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

4. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare

Faza raportului de echipă: experții transmit cunoștințele asimilate, reținând

la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, putând fi însoțită de suporturi audio-vizuale, diverse materiale.

Membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

5. Evaluarea

Faza demonstrației: grupele prezintă rezultatele întregii clase. În acest

moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat. Profesorul poate pune întrebări, poate cere un raport sau un eseu ori poate da spre rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare. Dacă se recurge la evaluarea orală, atunci fiecărui elev i se va adresa o întrebare la care trebuie să răspundă fără ajutorul echipei.

Ca toate celelalte metode de învățare prin cooperare și aceasta presupune următoarele avantaje:

- stimularea încrederii în sine a elevilor;
- dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului;
- dezvoltarea gândirii logice, critice și independente;
- dezvoltarea răspunderii individuale și de grup;
- optimizarea învățării prin predarea achizițiilor altcuiva.

IV.2. Metoda cubului

Metoda cubului (Sarivan, L., Gavrilă, R., Stoicescu, D., și alți colaboratori „Predarea – învățarea interactivă centrată pe elev”, Editura Educația 2000+, București, 2009.)

presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

Sunt recomandate următoarele etape:

- ☐ Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.
- ☐ Anunțarea temei, subiectului pus în discuție.
- ☐ Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului.
- Descrie: culorile, formele, mărimile, etc.
- Compară: ce este asemănător? Ce este diferit?
- Analizează: spune din ce este făcut, din ce se compune.
- Asociază: la ce te îndeamnă să te gândești?
- Aplică: ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?
- Argumentează: pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.
- ☐ Redactarea finală și împărtășirea ei celorlalte grupe.

- Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

IV.3. Turul galeriei

Turul galeriei (Mîndru, E., Borbeli, L., Filip, D., „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.) este o metodă interactivă de învățare bazată pe colaborarea între elevi, care sunt puși în ipostaza de a găsi soluții de rezolvare a unor probleme. Această metodă presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Astfel, turul galeriei constă în următoarele:

1. Elevii, în grupuri de trei sau patru, rezolvă o problemă (o sarcină de învățare) susceptibilă de a avea mai multe soluții (mai multe perspective de abordare). 2. Produsele muncii grupului se materializează într-o schemă, diagramă, inventar de idei etc. notate pe o hârtie (un poster).
3. Posterele se expun pe pereții clasei, transformați într-o veritabilă galerie.
4. La semnalul profesorului, grupurile trec pe rând, pe la fiecare poster pentru a examina soluțiile propuse de colegi. Comentariile și observațiile vizitatorilor sunt scrise pe posterul analizat.
5. După ce se încheie turul galeriei (grupurile revin la poziția inițială, înainte de plecare) fiecare echipă își reexaminează produsul muncii lor comparativ cu ale celorlalți și discută observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul poster.

IV.4. Ciorchinele

Ciorchinele (Mîndru, E., Borbeli, L., Filip, D., „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010) o metodă care presupune identificarea unor conexiuni logice între idei, poate fi folosită cu succes atât la începutul unei lecții pentru reactualizarea cunoștințelor predate anterior, cât și în cazul lecțiilor de sinteză, de recapitulare, de sistematizare a cunoștințelor.

Ciorchinele este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe evidențiind modul de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut.

Ciorchinele reprezintă o tehnică eficientă de predare și învățare care încurajează elevii să gândească liber și deschis.

Metoda ciorchinului funcționează după următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt / temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a unei foi de hârtie.
2. Elevii vor fi solicitați să-și noteze toate ideile, sintagmele sau cunoștințele pe

care le au în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul cuvântului din centru, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial.

3. În timp ce le vin în minte idei noi și le notează prin cuvintele respective, elevii vor trage linii între toate ideile care par a fi conectate.
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Avantajele acestei tehnici de învățare sunt:

- În etapa de reflecție vom utiliza “ciorchinele revizuit” în care elevii vor fi ghidați prin intermediul unor întrebări, în gruparea informațiilor în funcție de anumite criterii.
- Prin această metodă se fixează mai bine ideile și se structurează informațiile facilitându-se reținerea și înțelegerea acestora.
- Adesea poate rezulta un “ciorchine” cu mai mulți “sateliți”.

Utilizarea acestor metode antrenează elevii într-o continuă participare și colaborare, crește motivarea intrinsecă deoarece li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente pro și contra. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres iar emoțiile se atenuează.

IV.5. Caruselul

Caruselul (Popa, C. M., „Proiectul pentru învățământul rural – Metode activ - participative”, Sibiu, 2007) este o metodă care stimulează găsirea prin cooperare a mai multor alternative de rezolvare, de abordare a unei probleme.

Această metodă presupune următoarele etape:

1. Pe pereții clasei sunt plasate un număr de postere egal cu numărul de grupuri de lucru.
2. Pe fiecare apare o problemă a unei teme ce urmează a fi învățată, dezbătută. (probleme care acceptă mai multe puncte de vedere, cel puțin atâtea câte grupuri de lucru sunt).
3. În grupuri de trei sau patru, elevii trec pe la fiecare poster, găsesc o soluție, o opinie obținută în urma consultării între ei, pe care un reprezentant o scrie pe poster. (opiniile trebuie să fie diferite de ale colegilor din celelalte grupe).
4. La semnalul dascălului se mută la posterul următor.
5. La fiecare problemă trebuie să fie la final un număr de răspunsuri egal cu numărul grupelor.
6. Se discută cu întreaga clasă, pe rând fiecare problemă cu opiniile notate, corectându-se, argumentându-se și ierarhizându-se răspunsurile.

IV.6. Metoda cadranelor

Metoda cadranelor (Mândru, E., Borbeli, L., Filip, D., „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010) este o rezumare și sistematizare a unui conținut informațional solicitând participarea elevilor în înțelegerea acestuia.

Tehnica are următoarele etape:

1. Se trasează două axe perpendiculare (una orizontală de la un capăt la altul al foii și una verticală de la un capăt la altul al foii), în așa fel încât să se obțină patru cadrane.
2. Elevii citesc problema apoi sunt solicitați să noteze în cadranul I- datele problemei; în cadranul II- întrebarea problemei; în cadranul III- rezolvarea problemei și în cadranul IV- punerea problemei într-un exercițiu.

Activitatea se poate desfășura atât frontal cât și pe grupe sau individual.

Avantajele metodei cadranelor:

- stimulează atenția și gândirea;
- conduce la sistematizare/ esențializare;
- ușurează asimilarea de noi cunoștințe;
- se poate folosi cu succes la orele de recapitulare și sistematizare;
- se poate folosi în diferite momente ale lecției.

IV.7. Brainstormingul

Brainstormingul (Dulamă, M. E., „Metodologii didactice activizante”, Editura Clusium, Cluj – Napoca, 2008) este o metodă care ajută la crearea unor idei și concepte creative și inovatoare. Pentru un brainstorming eficient, inhibițiile și criticile suspendate vor fi puse de-o parte. Astfel exprimarea va deveni liberă și participanții la un proces de brainstorming își vor spune ideile și părerile fără teama de a fi respinși sau criticați. Se expune un concept, o idee sau o problemă și fiecare își spune părerea despre cele expuse și absolut tot ceea ce le trece prin minte, inclusiv idei comice sau inaplicabile.

O sesiune de brainstorming bine dirijată dă fiecăruia ocazia de a participa la dezbateri și se poate dovedi o acțiune foarte constructivă.

Etapile unui brainstorming eficient sunt următoarele:

1. Deschiderea sesiunii de brainstorming în care se prezintă scopul acesteia și se discută tehnicile și regulile de bază care vor fi utilizate;
2. Perioada de acomodare durează 5-10 minute și are ca obiectiv introducerea grupului în atmosfera brainstormingului, unde participanții sunt stimulați să discute idei generale pentru a putea trece la un nivel superior;
3. Partea creativă a brainstormingului are o durată de 25-30 de minute. Este recomandabil ca în timpul derulării acestei etape, învățătorul să amintească timpul care a trecut și cât timp a mai rămas, să “prezeze” participanții și în finalul părții creative să mai acorde câte 34

minute în plus. În acest interval de timp grupul participant trebuie să fie stimulat să-și spună părerile fără ocolișuri.

La sfârșitul părții creative coordonatorul brainstormingului clarifică ideile

care au fost notate și puse în discuție și verifică dacă toată lumea a înțeles punctele dezbătute. Este momentul în care se vor elimina sugestiile prea îndrăznețe și care nu sunt îndeajuns de pertinente. Se face și o evaluare a sesiunii de brainstorming și a contribuției fiecărui participant la derularea sesiunii. Pot fi luate în considerare pentru evaluare: talentele și aptitudinile grupului, repartiția timpului și punctele care au reușit să fie atinse.

Pentru a stabili un acord obiectiv cei care au participat la brainstorming își vor spune părerea și vor vota cele mai bune idei. Grupul supus la acțiunea de brainstorming trebuie să stabilească singuri care au fost ideile care s-au pliat cel mai bine pe conceptul dezbătut.

Pe timpul desfășurării brainstormingului participanților nu li se vor cere explicații pentru ideile lor. Aceasta este o greșeală care poate aduce o evaluare prematură a ideilor și o îngreunare a procesului în sine.

Brainstormingul funcționează după principiul: asigurarea calității prin cantitate și își propune să elimine exact acest neajuns generat de autocritică.

De aceea, se acceptă toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, așa cum vin ele în mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Pentru a determina progresul în învățare al elevilor este necesar ca aceștia să fie antrenați în schimbul de idei astfel încât toți elevii să își exprime opiniile!

Prima zi de grădiniță

BOTIZATU DANIELA

Grădinița mea iubită,

Am venit din nou la tine Am

crescut un pic mai mare

Nu mai sunt la grupa mică.

Grădinița-i o comoară,

Mult îmi place draguțica

Ma învață, ma educă

Cum sa am succes în viață.

(Creație proprie)

ARTA POVESTIRII - STORY TELLING

Stan Daniela

Arta de a spune o poveste este cea mai atractivă modalitate de a preda o materie, de a transmite o informație sau valori educative și ea poate fi accesibilă la orice vârstă pentru persoane de orice nivel. Povestirea nu este un proces, o metodă sau o tehnică, de vreun fel. Aceasta este descrisă, de National Storytelling Network, ca o artă ... „arta” povestirii. Ca și arta, aceasta necesită creativitate, viziune, îndemânare și practică. Este un proces continuu, în care trebuie să încerci până reușești.

Metoda „Storytelling” sau „Arta povestirii” este o metodă ce are ca punct central povestea, un traseu narativ în care personajul central urmează un șir de etape prestabilite. Povestea nu poate să existe însă, fără povestitor și public. Dialogul dintre aceste trei elemente face ca această metodă să poată fi folosită atât în scop formativ/educațional cât și terapeutic.

Principiul de la care se pornește este acela că oricine poate spune o poveste. Există povești proprii, există cele consacrate, și, cu siguranță există povești nescrise ce pot fi create chiar în momentul utilizării metodei. Ele implică emoții, valori, experiențe individuale și de grup, probleme și, cu siguranță, multiple soluții. Așadar, povestea nu este doar a povestitorului, ci ea există pentru a fi transmisă, transformată, recreată.

Cei implicați în proces își dezvoltă reale abilități de ascultare activă și capacitatea de concentrare, puterea de observație, învață să vorbească liber și fluent, să asculte și părerea celorlalți, să comunice prin mijloace multiple și să se integreze într-un grup, să se adapteze situațiilor surpriză și să fie spontani, să exprime idei și sentimente, verbal și/sau în scris, să-și susțină punctul de vedere cu argumente și să exploreze atât propriile experiențe, cât și lumea imaginară.

Fiecare persoană implicată în proces parcurge, la fel ca și eroul însuși, un traseu inițiativ, unul de învățare. Procesul implică 3 etape: pregătirea publicului pentru poveste (introducerea în temă), povestea în sine (incluzând elemente legate de voce, tonalitate, obiecte utilizate) și iesirea din poveste (creație, reflecție, punere în scenă). Este o metodă participativă ce implică publicul în toate cele trei etape.

Când, unde și de ce?

Cu toții ascultam povești în copilărie, așa încât, povestea construiește un mediu în care ascultătorii se simt în siguranță, pot reflecta asupra experiențelor proprii și iniția dialog cu ei înșiși sau cu ceilalți, fără ca acest lucru să presupună de la început ieșirea din zona de confort. Totul se întâmplă treptat, gradul de implicare fiind dependent de deschiderea fiecărui participant.

Cui ne adresăm și de ce?

Povestea există pentru a fi spusă, iar în cazul nostru ea poate fi spusă copiilor de toate vârstele. Povestea trebuie aleasă în funcție de mesajul și valorile pe care dorim să le transmitem ținând cont, bineînțeles, de profilul ascultătorilor. Implicarea povestitorului și atașamentul față de poveste sunt elemente esențiale ce vor asigura autenticitatea procesului.

Cel mai bun instrument în pregătirea decorului și a cadrului de desfășurare este imaginația. Nu doar a celor care vor spune povestea, ci și a celor care o vor asculta. Este foarte important să avem în vedere că o sesiune de „Storytelling” presupune o călătorie din lumea reală în cea de basm, astfel încât ne vom asigura că spațiul permite și facilitează acest lucru. Pentru a transforma orice sală de bibliotecă, clasă, într-un tărâm de basm avem nevoie de un covor sau o pătură și, eventual, mai multe pernute.

E necesar ca ascultătorii să fie relaxați, chiar să poată să ia poziția în care ei sunt obișnuiți să asculte povești. După cum spuneam, imaginația este foarte importantă. Există varianta utilizării cărții, a imaginilor, a unor obiecte, sau, pur și simplu de a lăsa imaginația auditoriului să dea formă poveștii.

Pasul 1: Intrarea în poveste

Pentru că „Storytelling” nu presupune doar o experiență de grup, ci și una individuală, conform principiului AICI și ACUM, este necesară crearea unui spațiu propice introspecției, al deschiderii către experiența proprie, dar și un dialog deschis între participanți.

Un alt obiectiv al acestei etape este familiarizarea publicului/participanților cu elementele povestirii. Aceasta se poate face prin: jocuri de grup, interviuri, utilizând mijloace vizuale și media, metoda introspecției (jurnal), exerciții de improvizație, etc.

Pasul 2: Povestea

Există factori ce țin de arta povestirii și care ajută naratorul să comunice efectiv cu ascultătorii, să creeze magia realității pentru ca aceștia să fie transpuși în planul poveștii. Acești factori țin de intonație, volumul vocii, utilizarea pauzelor, a onomatopeelor și a gesturilor, elemente care ajută la transmiterea mesajului poveștii narate.

Contactul cu publicul nu ține doar de faptul că povestea le este dăruită, ci și atenția și suspansul trebuie întreținute, la fel și implicarea constantă a fiecărui participant în parte. E foarte important să urmărim gesturile, privirile celorlalți. Ei pot fi chiar implicați în procesul narării prin întrebări de genul: Ce credeți că urmează? Ce ai face tu în locul prințului? Unde credeți că greșește mama vitregă?.

Elementele externe auditive, vizuale, kinestezice și tactile au, de asemenea, un rol major în transmiterea mesajului și în crearea iluziei realității. Pot fi utilizate instrumente muzicale, înregistrări, imagini, chiar și obiecte reale ce apar pe parcursul poveștii (de exemplu, ascultătorii ar putea gusta din mărul primit de Albă ca Zăpada).

În cazul în care există mai mulți naratori iar spațiul permite acest lucru, există posibilitatea realizării unui traseu cu mai multe opriri, un fel de colină cu mai multe castele- în spații special amenajate, câte un narator povestește o poveste unui grup restrâns de personaje; după aceea, grupurile se mută reușind astfel să treacă pe la toate castelele, ascultând astfel mai multe povești.

Un grup restrâns de ascultători va asigura un dialog mai centrat pe individ și pe nevoile acestuia.

Pasul 3: Ieșirea din poveste

Ultima parte, ieșirea din poveste, este și ea fără îndoială un moment în sine. Povestea a trecut dincolo de coperta cărții și a ajuns la fiecare participant în parte, așa cum a putut ea pătrunde prin filtrul personal al minții. Ieșirea din poveste, este de fapt ieșirea efectivă, mișcarea din planul

poveștii către un joc motric, făcând tranziția astfel, în cel mai natural mod posibil, spre pasul următor: activitatea practică.

Ca într-un mic incubator de talente începe dezvoltarea motricității fine, a atenției, se exersează capacitatea celor mici de a finisa și, desigur, creativitatea. O dată ce ascultătorii au primit povestea, aceasta devine a lor. Ea a trecut, la fel ca ei, printr-un proces transformativ, mesajul ajungând la fiecare participant în forma sa inițială, dar o dată trecut prin filtrul personal, individualizându-se, căpătând nuanțe proprii imaginației și experienței receptorului. Leșirea din poveste poate fi făcută prin activități ca desenul, teatrul de umbre, teatrul, scrierea creativă, chiar și dezbateră.

Pornind de la caracteristicile personajelor și de la valorile și mesajul poveștii se pot construi scenarii noi, în care participanții au atât rol de autor cât și de actor.

Storytelling-ul are o imensă putere de educare și, dacă este aplicat metodic și de la vârste timpurii, îi ajută pe copii să învețe mult mai repede, să dobândească aptitudini nebănuite și să dezvolte atașament pentru citit. Putem vorbi așadar despre educația prin povești, ca despre cea de-a 8-a artă a lumii noi, locul unde cadrul întâlnește contextul, potrivit unei dezvoltări armonioase, complete și complexe a copiilor, prin poveste!

BIBLIOGRAFIE

- RECORD -Manual de metode ale educației nonformale care pot fi folosite pentru dezvoltarea abilităților, deprinderilor pentru viață și a noțiunilor generale despre drepturile omului în randul copiilor și tinerilor aflați în risc de excluziune socială.
- <http://www.nonformalii.ro/metode>
- <https://storyland.ro/despre-storytelling-sau-arta-de-a-spune-povesti/>

CHEIA SUCCESULUI ÎN ÎNVĂȚARE

BANEA ANGELICA

Lumea în care trăim , lumea de azi, evoluează. Că suntem de acord sau nu cu direcția nouă în care se îndreaptă, trebuie să învățăm să trăim într-o lume a includerii, în care fiecare individ este unic în felul său. Suntem diferiți, dar egali, posedăm fiecare abilitatea de a urca pe culmi sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca. Separat, însă, nu însemnă nimic!

„Eu sunt copilul. Tu ții în mână destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume. ”

La reușita copilului în societate contribuie, în egală măsură, principalii factori educativi: familia, grădinița, școala și comunitatea. Necesitatea abordării parteneriatului dintre cele patru mari

„instituții” atrage după sine o mare colaborare și responsabilitate din partea fiecăreia, dar ceea ce e important e că toate sunt direcționate și canalizate asupra copilului

Copilul vine într-o lume preexistentă. El găsește aici părinții, limba maternă, obiceiurile, legile, comunitatea, frontierele. În fiecare om, „ființa individuală”, iar scopul educației este de a cizela „ființa socială” a omului. Școala pune copilul în contact cu o societate determinată și utilizează un ansamblu de practici educative în relație cu cele ale familiei. Școala dezvoltă în copil anumite stări fizice, intelectuale și morale pe care le reclamă de la el societatea în ansamblul său și, în particular, comunitatea în mijlocul căreia se dezvoltă. Școala reproduce raporturile sociale, dar o face disimulat și pe căi mai eficiente.

Politicile educaționale trebuie să aibă la bază principiul educației realiste și practice și logica adaptării învățământului la realitățile și nevoile naționale și locale de progres. Pentru atingerea scopurilor educației, ca interacțiune ea funcționează într-o situație pedagogică, aceasta fiindu-i suport, în care se întâlnesc și se confruntă mai multe „forțe” specifice ale acțiunii educative. . Acțiunea educatorului este încununată de un mai mare succes, dacă și familia îi dă copilului posibilitatea experimentării precoce a mai multor roluri și dacă se bazează în relațiile cu el pe respect reciproc, egalitate, solidaritate, așteptări pozitive.

Familia, elevul, educatorul, clasa, școala formează un sistem în care dinamica unei componente le antrenează pe celelalte. Astfel, grădinița trebuie să-și justifice statutul de primă verigă în sistemul de învățământ, să sprijine părinții în procesul educării copiilor în familie, fundamentându-și întreaga activitate pe baze științifice.

Familia îl pregătește pe copil pentru integrarea în grădiniță, orientându-l spre lumea cunoașterii, a activităților curente, inițiindu-l în deprinderi fundamentale. Fără o susținere afectivă, fără un ansamblu de activități, de achiziții și experiențe, întâlnirea copilului cu grădinița va fi cu atât mai violentă, iar procesul de instrucție și educație ar deveni inoperant. Se știe că familia reprezintă una din cele mai vechi forme de comunitate umană, ce asigură menținerea continuității biologice, culturale a societății, satisfacerea nevoilor personale, asigurând sentimentul siguranței, menținerii și dezvoltării personalității. „Cei 7 ani de acasă” sunt hotărâtori în procesul de adaptare și integrare la viața socială și așa marcată de influențele mediului socio-economic.

Familia este instituția primordială unde copilul dobândește cea dintâi școală a vieții. Nu întâmplător părinții sunt gata să-și spună cuvântul chiar și în cele mai dificile probleme de educație. De la părinți au învățat în primul rând tot ce știu până când copilul este adus într-o instituție de învățământ.

La fel de importante pentru formarea personalității preșcolarului sunt și stilurile comportamentale parentale. Mediul familial ocupă un loc central în multitudinea factorilor determinanți ai evoluției individului. Copilul trebuie socializat și modelat, iar fundamentarea personalității sale se realizează, în mare măsură, în interiorul familiei acestuia, care concentrează primul său univers afectiv și social. Trăsăturile și coordonatele personalității se cristalizează în raport cu modelul și natura situațională trăită în mod direct, nemijlocit, de către copil în mediul său familial, iar atitudinile părinților au consecințe durabile asupra personalității, în formare, a copilului. La vârstele mici, adaptarea copilului se realizează prin imitație, acesta raportându-se permanent la persoana adulților

După familie, grădinița constituie prima experiență de viață a copilului în societate. Această instituție îl așază într-un cadru nou prin dimensiunile și conținutul său. Aici copilul ia cunoștință cu activități și obiecte care-i stimulează gustul pentru investigație și acțiune, îl provoacă să se exprime și îi propune, incipient, angajarea în relațiile sociale de grup. Adaptându-și metodele la formele particulare ale vieții mentale ale copilului, grădinița încearcă să răspundă specificului activității fiecărei vârste și să identifice mijloacele și activitățile necesare pentru o dezvoltare complexă a forțelor infantile în vederea maturizării lor.

Preșcolaritatea este perioada formării inițiale a personalității, perioada apariției primelor relații și atitudini ce constituie un nivel superior de organizare a vieții psihice a copilului. În locul dependenței copilului de impresiile externe, în locul instabilității și fluctuației emoționale, în preșcolaritate vom întâlni detașarea, desprinderea copilului de câmpul perceptiv, o mai mare organizare și stabilizare a comportamentelor, fapt posibil datorită modificărilor esențiale care se produc în structura activității psihice. De un real folos în formarea personalității este jocul, mai ales cel bazat pe roluri, în care copilul, asimilându-și rolul își asimilează implicit și relațiile interioare de comportament incluse în rolul respectiv.

Școala conduce copilul spre viață, prin viață și pentru viață. Dar viața despre care este vorba aici este, desigur, viața individuală, însă înglobată într-o colectivitate. Chiar din școală trebuie să-l facem pe copil să participe la ocupațiile și preocupările societății în care va trăi. Școala are menirea de a realiza, atât prin ceea ce execută, cât și prin calitățile și capacitățile pe care le dezvoltă, o inițiere în viața reală. O tendință remarcabilă în dezvoltarea actuală a sistemului de învățământ din România o reprezintă creșterea influenței comunității locale asupra școlii.

Omul este singura ființă tridimensională: biologică, psihologică și socială.

Mediul social este mod unic de existență umană. Fiecare individ poartă cu sine amprenta mediului social în care s-a născut și s-a dezvoltat.

Personalitate nu se formează spontan și predestinate, ci este condiționată de specificul modului de viață în care se dezvoltă, de conținutul și natura influențelor social – culturale, de mediul educogen. Fiecare popor are un tezaur material, un stil de viață, propriu, o înțelepciune colectivă. Copiii, crescând în acest climat cultural- spiritual, își însușesc o dată cu limba și valorile spirituale

Importanța creativității la orele de limba română

Ștefan Andreea

Limba română ocupă un loc central în procesul educațional, fiind o componentă esențială a formării individului și a dezvoltării sale intelectuale. În acest context, creativitatea devine un element crucial în orele de limba română, oferind elevilor nu doar abilități lingvistice, ci și oportunități de exprimare personală și de dezvoltare a gândirii critice.

În primul rând, creativitatea în orele de limba română stimulează imaginația elevilor. Prin intermediul poveștilor, poeziilor și a altor forme de expresie literară, elevii sunt încurajați să-și dezvolte abilitățile imaginative, să exploreze noi idei și să-și extindă orizonturile mentale. Această stimulare a imaginației contribuie la formarea unei gândiri creative și la cultivarea unui spirit inovator în rândul elevilor.

De asemenea, creativitatea în orele de limba română oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima ideile și sentimentele într-un mod personal și autentic. Atunci când sunt încurajați să scrie eseuri, să compună poezii sau să creeze proiecte literare, elevii devin conștienți de propria voce și de puterea cuvintelor în exprimarea identității lor. Prin intermediul creativității, aceștia descoperă modalități unice de a-și comunica gândurile și de a se conecta la lumea din jurul lor.

Un alt aspect important al creativității în orele de limba română este dezvoltarea abilităților de gândire critică. Lectura și analiza operelor literare antrenează elevii să exploreze subtextele, să identifice temele ascunse și să evalueze impactul cuvintelor asupra cititorului. Prin dezvoltarea acestei gândiri critice, elevii devin capabili să-și formuleze propriile opinii și să le susțină în mod coerent, ceea ce contribuie la dezvoltarea unei perspective individuale și a unei atitudini reflexive.

Creativitatea în orele de limba română promovează, de asemenea, colaborarea și interacțiunea între elevi. Proiectele literare și activitățile creative îi aduc pe elevi să lucreze împreună, să-și împărtășească ideile și să își ofere feedback reciproc. Această colaborare nu numai că îmbunătățește abilitățile sociale ale elevilor, ci și le oferă oportunitatea de a învăța unii de la alții și de a îmbogăți experiența lor educațională.

În concluzie, creativitatea în orele de limba română este esențială pentru dezvoltarea integrală a elevilor. Prin stimularea imaginației, exprimarea personală, dezvoltarea gândirii critice și promovarea colaborării, aceste ore devin spații în care elevii nu doar învață despre limbă și literatură, ci și își descoperă propriul potențial creativ și își dezvoltă abilități esențiale pentru succesul lor în societatea contemporană.

Se apropie Crăciunul

Mădălina Andreescu

S-a lăsat frigul. Cerul gri nu trimite niciun fulg de nea, dar e, peste oraș, o încremenire, o amorțeală, o așteptare. Închid fereastra la care stă să înflorească mica mea Crăciuniță. Se apropie Crăciunul.

E liniște la mine în casă. E una din rarele dăți în care sunt singură acasă, fără agitația obișnuită și zumzetul permanent. Îmi fac curaj să intru în bucătărie, să gătesc ceva; știu că în puțin timp voi primi aceeași veșnică întrebare: „Mami, ce mâncăm?” Nu am dispoziție de nimic, mă copleșește liniștea din jur, care nu vrea să ajungă și în interiorul meu, unde forfotesc mii de gânduri. Aceleași...

Iau telefonul și caut Old Christmas songs, pe care le ascult într-una, în luna decembrie. Pornesc albumul și dau volumul mai tare. Aprind lumânărica parfumată, apoi scot, dintr-un raft de sus, linte roșie pe care vreau să o gătesc, care se face repede. Mă aștept ca Mina, băiețelul meu, să se strâmbe un pic la început, apoi să mai ceară o porție, dar știu că fetele vor mânca, fiindcă le place. Iar tati...om vedea.

E în mine o tristețe care nu știu de unde vine. Nu îmi place tristețea și nu sunt niciodată o gazdă bună pentru ea, abia aștept să plece. Categorical, nu e emoția mea preferată. Eu iubesc bucuria. Tristețea îmi aduce nostalgii, regrete, dor, nemulțumiri care nu-mi fac bine. Dar mă găsește, uneori, acasă, și nu pleacă până nu spune ce are de spus.

Murmur versuri vechi în engleză, toc ceapa mărunț, feliez morcovul, amestec în tigaie și mă gândesc că am de făcut și o plăcintă cu mere pentru Nectaria, fetița cea mare, să o ia mâine la școală. Mă uit în coșul de fructe, număr merele. Trei. Nu îmi ajung. Îl sun pe Cosmin, poate ia el, în drum.

Pun telefonul pe difuzor cât apelează numărul soțului meu și amestec în continuare în cratița de pe aragaz.

Răspunde. Și dintr-o dată camera se umple de vocea lui dragă. E peste tot, peste cântecele de Crăciun și pe deasupra florilor de la fereastră și mă învăluie ca o îmbrățișare caldă. E un pic răgușit. De când vorbește așa, iar eu nu mi-am dat seama? Pe fundal, Mina chicotește, are și el ceva de spus, ca întotdeauna. Nu aud ce zice, e ca o vrăbiuță ciripitoare și veselă. Nectaria nu a ieșit încă de la școală, o așteaptă toți trei.

Închid, am să primesc și merele.

Mi se face instantaneu dor de el. De noi. Nici nu știu de când e răcit. Îmi amintesc vag că a zis ceva, dar între degetul înțepat de viespe al Nectariei, tusea Mariei și faringita lui Mina, el a trecut neobservat. De un timp parcă vorbim limbi străine, atât de diferite, că niciunul nu pricepe nimic din ce vrea celălalt să transmită. Apoi am început să tăcem. La ce bun să vorbim, dacă tot nu ne înțelegem?

Amestec în mâncare. Parfumul de vanilie al lumânăricii se amestecă acum cu mirosul de linte și cântecele americane. Și crește dorul. Mă simt mică și vinovată. Că nu am mai multă răbdare. Că nu am mai multă grijă. Mai multă dragoste. Că pun zilnic altceva între noi, înaintea noastră. Că uit că fiecare zi e o viață în miniatură, cum am citit de curând la Sfânta Împărăteasă Alexandra. Încerc să apuc un fir de gând care să mă aline, dar firul îmi tot scapă. Va ajunge acasă, își va continua treburile, eu voi pune și voi strânge masa, voi corecta teme și vom adormi și azi ca în fiecare zi, cu gândul că mâine, sigur, vom face altfel.

Dar cine ne garantează ziua de mâine?

Se apropie Crăciunul. Ni se dăruiește încă un Crăciun. Și dacă el ține, în calendar, doar o zi, de ce nu ni l-am aduce mai des în suflet? Iată firul de gând pe care îl căutam! Îl țin strâns, să nu cumva să-mi scape iar. Și încep să dansez de bucurie, pe ritmuri de „Jingle bell rock”, cu lingura de lemn uitată în mână, căci știu că în curând ușa se va deschide cu zgomot și cei patru oameni care îmi populează inima vor năvăli în casă, iar eu voi primi îmbrățișările lor, le voi așterne masa și le voi asculta poveștile de peste zi.

E viața noastră și e, puțin, deja, Crăciun.

„Iubim natura" - Creez ECO

Asaftei Ionela Loredana

„Noile educații” – experiențe de învățare din activitatea didactică

Educația relativă la mediu

Scopul educației ecologice a fost precizat în conferința interguvernamentală sub egida UNESCO: educația relativă trebuie să urmărească dezvoltarea gradului de conștiință și a responsabilității tuturor oamenilor față de mediu și problemele sale.

Copiii trebuie să dobândească: cunoștințele, atitudinile, motivarea, angajarea și instrumentele necesare pentru a acționa, individual sau colectiv, în vederea soluționării problemelor actuale și prevenirii apariției unei noi probleme.

Țintele educației pentru protecția mediului sunt:

- ☐ Să prevină acțiunile de deteriorare a mediului
- ☐ Să mențină și să îmbunătățească calitatea mediului înconjurător
- ☐ Trezește și dezvoltă sentimentul de dragoste față de mediul înconjurător
- ☐ Oferă informații despre mediu și plantele medicinale
- ☐ Practică, prin politica școlară și implicarea familiei, prin comportamente: colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea hârtiei și a altor materiale, economisirea apei și a electricității
- ☐ Încurajarea atitudinii civice active prin implicarea personală în protecția mediu

În cadrul grupei mijlocii A activitățile ecologice desfășurate pe parcursul anului și în special în „Săptămâna verde” cuprind următoarele obiective:

- ☐ Însușirea unor reguli elementare privind colectarea deșeurilor și reciclarea acestora.
- ☐ Formarea și dezvoltarea deprinderilor de reciclare a materialelor de către preșcolari.
- ☐ Manifestarea creativității prin lucrările practice realizate cu ajutorul diverselor materiale reciclate și transformare acestora în ghivece/pahare pentru flori și terarii.
- ☐ Însușirea unor reguli elementare privind comportarea în natură și prevenirea poluării.
- ☐ Conștientizarea pericolelor care pot surveni în urma nerespectării regulilor de protejare a naturii.
- ☐ Recunoașterea materialelor reciclate folosite în realizarea de costume ECO și prezentarea acestora în cadrul activității „Parada Costumelor ECO”

- Prezentarea plantelor medicinale și importanța lor în alimentație și igiena personală.
- Formarea deprinderii de lucru cu plantele medicinale și mânuirea corespunzătoare a acestora în realizarea ceaiului/limonadei în vederea educării unei atitudini pozitive față de plante și alimente sănătoase

Descrierea activităților:

1. "Protejăm mediul, protejăm viața!" – după vizionarea unui filmuleț educativ de colectare selectivă a deșeurilor, preșcolarii realizează practic colectarea selectivă a materialelor din cadrul grupei (hârtie, plastic, sticlă, metal) și le pun în coșurile speciale pentru acestea.
2. „Să protejăm natura”- preșcolarii grupei mijlocii A reciclează materiale plastice (pahare de la iaurt) pe care se lipesc bucăți de hârtie colorată și sunt transformate în ghivece pentru flori. Acestea au fost luate acasă, îngrijite iar evoluția plantelor a fost postată pe grupul Ștrumfilor. Tot în cadrul acestei activități copiii au reciclat borcane pentru terariu și au realizat bărcuțe din materiale reciclate (scârț, scobitori, hârtie gumată)
3. „Atelierul de terarii” -activitate realizată în parteneriat cu Lotus Academy, preșcolarii au fost îndrumați în modul de îngrijire al plantelor suculente după care au fost prezentate materialele ce urmează a fi folosite la activitate iar copiii au așezat în straturi pământul, perlitul, planta suculentă și pietrele decorative în borcanele aduse de acasă.
4. „Creează ECO”- reciclez, transform, creez – costume eco

Activitatea a necesitat ajutorul părinților pentru realizarea costumelor, copiii au ajutat la reciclarea ziarelor, sacilor de gunoi, cutiilor de carton, paharelor din plastic, bandă scoci, hârtie florală și sac de rafie. Costumele au fost prezentate la „Parada costumelor Eco” în cadrul grădiniței și au primit diplome de participare de la juriu.

5. „Farmacia naturii”- activitate realizată sub formă de experiment (realizarea ceaiului și a limonadei)

Copiii au ajutat la realizarea limonadei, au fost prezentate unele plante medicinale, proprietățile mierii de albine și realizarea acesteia, au degustat ceai și au făcut referire la gustul și culoarea acestora.

Copiii au manifestat interes pentru activități, au participat cu plăcere, au dat dovadă de curiozitate

În concluzie astfel de activități îmbunătățesc motivația și implicarea preșcolarilor în învățarea științelor și pot încuraja dezvoltarea de competențe transversale: gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea în echipă.

Putem afirma că a fost o săptămână cu activități interesante, atractive și pline de învățăminte, pe care sperăm să le repetăm și în anii următori

ADAPTAREA ȘCOLARĂ A COPILULUI LĂSAT ÎN GRIJA BUNICILOR STUDIU DE CAZ

Pescaru Georgeta-Gabriela

PERIOADA: anul școlar 2022-2023

PROBLEMATICA INVESTIGATĂ: adaptarea școlară .

SUBIECTUL: elevul D.A., clasa I, vârsta 7 ani.

FACTORI INDIVIDUALI: se adaptează greu la cerințele școlii

MOTIVE : -nu a frecventat grădinița

- părinții sunt plecați în străinătate

FACTORI FAMILIALI: lipsa supravegherii paternale si maternale ; bunica la care stă acum copilul nu are nici o autoritate asupra lui ;

OBIECTIVUL GENERAL : adaptarea școlară a elevului D.A.

STRATEGII DE INTERVENȚIE. ACȚIUNI.

Elevul D.A.nu a mers la grădiniță decât foarte rar din cauza unor motive de sănătate(răcește foarte repede si de aceea bunicii au preferat să nu îl ducă la grădiniță).

Părinții băiatului fiind plecați,bunicii au luat hotărârea ca D.A. să rămână mai mult acasă pentru că așa vor avea mai bine grijă de el.

În momentul în care băiatul a venit la școală,sarcinile pe care le primea i se păreau foarte grele.Bunica îl certa acasă pentru că nu făcea față cerințelor ,fără să se gândească la motivele care duceau la această situație.

CREAREA UNUI PROGRAM DE SCHIMBARE. FIXAREA OBIECTIVELOR.

Totuși trebuia să găsesc o cale pentru rezolvarea problemei – elevul să vină la școală cu plăcere și să aibă încredere in el.

PE TERMEN LUNG – realizarea unor activități cât mai atractive;integrarea lui; realizarea temelor din clasă.

PE TERMEN SCURT – va fi responsabilizat, primind sarcini precise si care il atrag, fiind atras in cât mai multe activități interesante.

METODE SI STRATEGII

Voi pune in practică metode coerente de lucru cu el ; voi avea frecvent discuții cu rudele la care locuiește în această perioadă ;

Îl voi incuraja mereu pentru a depăși teama ; va fi sprijinit și de colegi ; va primi responsabilități, mai ales in competiții și activități sportive,domeniu in care manifestă un interes deosebit ; nu va mai primi teme pentru acasă, sau va rezolva totul, cu sprijin, din clasă.

EVALUAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE

S-au observat, în scurt timp, progrese la învățatură și adaptare. E din ce în ce mai activ și se bucură pentru orice rezultat obținut și orice apreciere pozitivă.

Consider că a fost decisivă în realizarea unei consilieri cât mai eficiente adoptarea unei atitudini flexibile din partea mea, dar la fel de importante au fost și încurajările, responsabilizarea lui, introducerea unor activități care să-l atragă pe copil.

CONCLUZII

Dacă nu aș fi intervenit, cazul prezentat mai sus ar fi degenerat. Cred că multe din abandonurile școlare s-ar fi putut evita printr-o consiliere eficientă, intervenind la timpul potrivit.

De aceea consider că nu există metodă mai bună decât aceea a dragostei căreia nimic nu-i rezistă și care nu poate fi înlocuită cu nimic.

Noi nu predăm doar niște lecții, ci ne predăm de fapt pe noi înșine. Să nu lăsăm grijile proprii și alte astfel de nimicuri vremelnice ale vieții să ne copleșescă întunecând cerul din priviri și gânduri, din inimă.

Cred că nevoia de consiliere și de consilieri va fi tot mai mare în vremurile care vin. De fapt, omenirea are nevoie de oameni care, nu doar să dea niște sfaturi bune, ci să fie în primul rând ei înșiși modele de viață, caractere puternice, niște lumini călăuzitoare pentru semenii lor. Sau ca niște stâlpi de rezistență fără de care tot edificiul umanității s-ar prăbuși. De altfel, sunt încă prea mulți sfătuitoari care, din cauza felului lor de a privi lucrurile în mod negativist, și mai ales a felului lor de viață, în loc să ajute, mai multă pagubă fac celor din jur. „Cum gândești, așa ești”, sau „Nu se aude ce vorbești, pentru că vorbește prea tare ceea ce ești...” De unde putem constata necesitatea ca fiecare dintre noi care vrea să ajute pe cei din jur, pe copii în special – și mai ales un consilier – trebuie să fie în primul rând Om integru, cu suflet nobil, el însuși pe deplin mulțumit cu destinul său și adaptabil la tot ceea ce se ivește în viață.

Este clar că avem mult prea puțini din aceștia și că nu există o universitate care să-i poată crea. Totuși, ar trebui ca toți acei care văd seriozitatea lucrurilor și marile pericole ce pot urma după decăderea morală și pe care parcă nimeni nu le mai poate opri, să facă un plan amplu de redresare și intervenție.

BLENDLED LEARNING SAU ÎNVĂȚAREA MIXTĂ

PALADE SIMONA MIHAELA

Elaborarea unui portofoliu de activități

Conceptul de „blended learning” începe să fie folosit la sfârșitul secolului XX și definește sistemul care combină interacțiunea directă dintre profesor și elevi, cu „instruirea asistată de

calculator” sau „învățarea mixtă” și este foarte probabil să fie modelul predominant pe viitor.

La modul general, sintagma desemnează o experiență de învățare ce poate fi adaptată pentru fiecare elev în parte, care nu este constrâns de considerente geografice sau de reguli rigide în care

profesorul folosește de exemplu un laptop sau un proiector pentru a derula sau expune elevilor la clasă diverse materiale online sau apelează la o tablă electronică astfel încât instruirea directă să fie mai animată și mai atractivă. Voi prezenta câteva activități desfășurate exclusiv online în perioada pandemică în care doresc să demonstrez că învățământul exclusiv online nu se poate realiza la acest nivel de învățământ fără ajutorul părinților. O îmbinare a activităților la grupă folosind device-uri în anumite momente ale lecției este primită cu bucurie și interes de către aceștia. Perioada pandemiei, ne-a adus în prim plan necesitatea autoeducației profesorilor și părinților, în cazul celor din învățământul preșcolar, deoarece nimeni nu a fost pregătit pentru învățarea în totalitate în mediul online. Vorbim despre grădiniță, locul în care copii își dezvoltă dragostea pentru a învăța și învață să socializeze cu ceilalți. Mediul preșcolar susține creșterea fizică, emoțională și intelectuală a copilului și îl pregătește pentru următorul pas, învățământul primar.

În perioada în care s-au realizat doar activități online, acestea au presupus un efort mult mai mare din partea cadrelor didactice, a părinților, dar și a copiilor. Chiar dacă copiii sunt obișnuiți să folosească diferite device-uri, indiferent de vârstă, aceste activități sunt diferite și de aici apar și diferite probleme. Este nevoie de disciplină, de a nu te lăsa distras de ce se întâmplă în jur, iar preșcolarului îi este destul de dificil să stea și să privească un ecran mai multe minute, să aibă răbdare și să-i asculte pe ceilalți. Întâlnirile se realizau pe grupul de messenger al grupeii în fiecare zi. Activitățile desfășurate erau realizate și cu materiale ce puteau fi găsite în casele acestora.

Page

2

Un exemplu de activitate desfășurată online este reprezentată de desfășurarea unui joc didactic numit: „Șosete colorate” sau „Creioane jucăușe”, în cadrul Domeniului Științe, activitate matematică, unde copiii erau îndrumați să formeze mulțimi de șosete sau mulțimi de creioane după criteriul mărimii și culorii, iar la complicarea jocului părinții au fost părtași, fiind cei care au

strecurat într-una dintre mulțimi un element diferit, ce aparține altei mulțimi. Copii observau „greșeala” strecurată.

Un alt joc didactic, în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, activitate de educarea limbajului, s-a desfășurat jocul didactic „ Eu spun una, tu spui mai multe”. Cadrul didactic extrage pentru fiecare preșcolar un jeton, îl așază pe un panou, conform îndrumărilor copiilor . Primul pas era să-l denumească, apoi să spună unde trebuie să-l așezăm, în coloana cu jetoane, pe care se regăsea o singură floare sau în coloana cu jetoane pe care se regăseau mai multe flori.(ex. o lalea- mai multe lalele) Cadrul didactic complica jocul prin modificarea coloanelor, iar spiritul de observație a preșcolarilor era pus la încercare.

Un cântecel folosit în cadrul tranzițiilor, a fost utilizat cu mult succes și cu multă bucurie și în online, iar versurile sunt însoțite și de gestică: Stânga sau dreapta construiesc o casă/ Stânga sau dreapta învârt un volan/ Stânga sau dreapta poartă un ghiozdan. Iar cu ajutorul versurilor, un urs, un șoricel și un pește, din rândul preșcolarilor, interpretau pe rând acest rol.

Activitate artistico-plastică, foarte apreciată de către preșcolari, a fost realizată cu ajutorul unui tub de carton de la hartia igienică, o foaie A4, paletă pentru vopsea și pensulă pentru pictură.

Tubul de carton îl tăiem la un capăt aproximativ 2 cm, în fâșii de 0,1 cm, desfăcute și presate, arată ca o floare, cu baza mai groasă. După pregătirea tubului, ne pregătim paleta cu acuarele, cu ce culori dorim, dar neapărat una dintre ele va fi verde pentru codiță. Prin tehnica amprentării se realizează cele mai frumoase crizanteme, iar codița poate fi realizată prin dactilo pictură pentru cei mici, iar pentru cei mari cu ajutorul pensulei.

O altă activitate artistico-plastică este realizată cu ajutorul tehnicii picturii cu lână.

Materialele necesare sunt: foaie de hârtie A4, un fir de lână, acuarele (ce culori dorim), paletă pentru pictură. Îndoim foaia în jumătate, înmuiem firul de ață în acuarele, însă capetele le păstrăm curate, așezăm firul de ață (lână) pe foaie, păstrând capetele în exterior, închidem foaia și tragem. Când vom deschide foaia vom constata că avem un frumos desen pe care îl putem asocia cu diferite forme. (ex. floare, fluture etc)

Page

3

În concluzie, scopul acestei metode blended- learning este să aducă, într-o combinație armonioasă, tot ce este mai potrivit din întâlnirile față în față și activitățile online. Întâlnirile din

grupă pot fi folosite pentru experiențele avansate interactive, în timp ce secțiunile online pot fi folosite pentru cercetare, teme sau activități de practică controlată. Datorită accesului la computer și internet, învățarea combinată, blended learning, este tot mai folosită, în special, în sistemul universitar din întreaga lume și mai recent și în România. Unul din principalele avantaje ar fi comunicarea în acest mediu virtual în care nimeni nu este singur. Totuși, întâlnirile din clasă nu trebuie înlocuite la nivel preșcolar și primar , deoarece prezența și colaborarea cu părinții este foarte importantă, iar fără implicarea acestora activitățile online din învățământul preșcolar/ primar nu se pot desfășura.

Bibliografie

1. Guțu, V. Revistă Științifică a Universității de Stat din Moldova, 2013, nr.5(65)
2. David, A. C. Bune practici pentru o învățare creativă în grădiniță Brăila: Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2017
3. Oprea, C., Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
4. <http://greentproject.eu/wp-content/uploads/2016/06/GREENT-Blended-learningmodelRomanian;>

Fulgușorul de nea!!

Țugulescu Maria-Elena

Fulgușorule de nea, de unde ai venit?

Am venit de sus din cer, că să te alint.

Cum adică să mă alinți, draga fulgușor?

Asezându-mă ușor la tine pe obrăjor.

Dar ești tare rece, dragă fulgușor!

Nu te-ngrijora, o să mă încălzesc la tine pe obrăjor.

Cum să te-ncălzești că te vei topi?

Da mă voi topi, dar sufletul ți-l voi încălzi!!

STUDIU DE SPECIALITATE MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI - “ELEV DE CLASA ÎNTÂI” DE M. DURICKOVA

Barbu Adriana

“Odată, la începutul unui an școlar, un tată a venit la școală și și-a îndreptat pașii direct către biroul directorului.

- Vă rog să-mi înscrieți băiatul în clasa întâi. Am mai fost la șase școli să-l înscriu dar nu l-au primit.
- De ce nu l-au primit? Ce s-a întâmplat? întrebă directorul.
- Vedeți, fiul meu este prea mare și nu încape în clasă.
- Dar pe coridor încape?
- Nu încape nici pe coridor, zise tatăl.
- Atunci îl punem în sala de sport.
- Nu încape nici în sala de sport, zise tatăl cu tristețe.
- Atunci îmi pare rău, dragă domnule, dar nu-l putem primi nici noi, zise directorul.
- Vă înțeleg, spuse tatăl, dar vă rog să mă înțelegeți și dvs. pe mine. Pavko al meu e copil de școală și trebuie să meargă la școală. Nu pot să-l las fără educație și nici nu am bani pentru amendă.

În cele din urmă, se înțelesesă să îl înscrie pe Pavko la școală. O să stea în curte și să se uite în clasă pe fereastră ca să urmărească lecțiile. Când o să vină iarna, Pavko o să stea tot în curte. O să poarte o haină de blană și căști pe urechi ca să audă ce se vorbește în clasă, pentru că ferestrele vor fi închise. De scris și desenat, o să-i fie ușor. O să-și pună o tablă pe genunchi. În ziua următoare, Pavko veni la școală. Stând în curtea școlii, își mișcă nedumerit picioarele în pantofii săi uriași, iar capul îi ajungea până la coșul de pe acoperiș. Copiii fugiră în clase când îl văzură și începură să se uite la el pe fereastră. Pavko Debnarik se uita și el pe fereastră, căutându-și clasa. Altminteri, era liniște. Copiii uimiți se zgâiau doar la el. Și Pavko? Se zgâia și el la ei.

Deodată, de la o fereastră de la etajul întâi, se auzi vocea unei fete:

- Ești în clasa întâi?
- Eu? întrebă Pavko, aplecându-se puțin ca să vadă cine vorbește. Da, sunt în clasa întâi, spuse el dând din cap și zâmbindu-i fetei îndrăznețe. Avea fața rotundă, un năsuc mic și păr negru.

- Și eu sunt în clasa întâi și mă cheamă Betka, zise fetița. Tata mi-a citit ieri o poveste despre un uriaș bun. Și tu ești un uriaș bun?

Pavko dădu din nou din cap dar își dădu seama că nu are nicio dovadă. Începu să se gândească. Betka văzu scânteia unui gând în ochii lui mari.

Își întinse apoi o mână până la pădure. Când o aduse înapoi, în palma lui deschisă era o verighetă. O duse până la fereastră și i-o dădu fetei.

-O verighetă! Ce frumoasă e! strigă Betka. Nu-i culegi un con?

Pavko Debnarik își întinse din nou mâna. Ajunse la vârful unui brad. Când își lăsă mâna jos, era plină de conuri.

Ceilalți copii erau entuziasmați. Spaima le trecu, pentru că își dădură seama că Pavko, deși era uriaș, nu făcea rău niciunei verigete.

Apoi copiii se jucară cu Pavko în fiecare pauză. Când se jucau de-a poarta de aur, Pavko era poarta. Când jucau fotbal, Pavko era portarul. Îi era ușor. Întindea o mână și acoperea jumătate din poartă. Dacă o întindea și pe cealaltă, acoperea poarta în întregime. Îi părea rău de un singur lucru: că nu putea să se joace de-a v-ați ascunselea. Toată lumea îl vedea, oriunde era. Atunci copiii nu se mai jucară de-a v-ați ascunselea, pentru că nu era interesant să se joace fără Pavko Debnarik. Toți copiii voiau să fie prieteni cu el. Dar prietena lui cea mai bună era... știți voi cine. Betka, cea cu fața rotundă, nasul mic și părul negru. Fetița aceea care vorbise prima cu el.

Trebuie să adăugăm că Pavko Debnarik era un elev bun și că în fiecare zi primea un plus în caietul de teme.”

1.Dimensiunea ergonomică:

- spațiul clasei și mobilierul școlar nu sunt adecvate caracteristicilor psihosomatice ale lui Pavko, care este prea mare și nu încapă în clasă, nici pe coridor, nici în sala de sport; el este înscris la școală, dar va sta în curte și se va uita pe fereastră ca să urmărească lecțiile; iarna, va purta o haină de blană și căști pe urechi pentru a auzi ce se vorbește în clasă; va scrie și va desena pe tablă așezată pe genunchi.

2.Dimensiunea psihologică:

a)-capacitatea de învățare a lui Pavko este bună, el fiind un elev bun, care primea în fiecare zi un plus în caietul de teme

-capacitatea de asimilare este determinată de factori ca: nivelul dezvoltării biopsihosociale (adecvat pentru școlaritate), starea de pregătire (abilități, cunoștințe), componenta motivațională (atenția și interesul)

-determinanții structurali ai capacității de învățare: resurse intelectuale (informația, algoritmi de operare cu informația, strategii de gândire), resurse reglatorii (trebuințe, motive, interese, calități ale voinței), resurse comportamental-instrumentale (deprinderi, comportamente, conduite)

-sarcinile de învățare (intelectuale, social-valorice) sunt distribuite rațional, în mod echilibrat pe obiective și genuri de activități

b)-fundamentele psihologice ale componentelor socio-relaționale: normele și principiile sociomorale s-au transformat în trăsături esențiale de caracter: blândete, bunătate, ascultare, generozitate prin dialogul cu fetița de la etajul întâi, Betka, dăruirea unei veverițe, a conurilor culese, jocurile cu ceilalți copii(de-a poarta de aur, fotbal), dorința copiilor de a fi prieteni cu el

3.Dimensiunea socială:

-clasa ca grup social: interacțiunile și relațiile dintre copii – jocurile organizate împreună cu Pavko, prietenia copiilor cu Pavko

4.Dimensiunea normativă

-normativitatea în clasa de elevi – respectarea de către copii a regulilor de joc, nu se jucau de-a v-ați ascunselea deoarece Pavko putea fi văzut, oriunde era; existența unor norme implicite, produse de interacțiunile dintre copii, de viața în comun

5.Dimensiunea operațională:

-existența unor norme implicite, expresii ale unui ethos implicit – jocurile, care exprimă starea de spirit a membrilor grupului (bucurie, voieșie)

-fenomene de conformare – schimbare a comportamentului copiilor: de la fuga de teama lui Pavko, la prietenia cu el, prin aderarea la seturi normative și standarde acceptate la nivel de grup

6.Dimensiunea inovatoare:

-acceptarea înscrierii lui Pavko la școală, deși era prea mare și nu încăpea nici în clasă, nici pe coridor, nici în sala de sport

-urmărirea lecțiilor prin fereastra deschisă a clasei

-folosirea căștilor pe urechi pentru a auzi ce se vorbește în clasă, în timpul iernii -scrierea și desenarea pe o tablă așezată pe genunchi

TRADIȚII ȘI OBICEIURI POPULARE ÎN CADRUL SERBĂRILOR ȘCOLARE

Ilie Tincuța

„Nimic nu-i mai frumos, mai nobil, decât meseria de educator, de grădinar de suflete umane, de călăuză a celor mai curate și mai pline de energie mlădițe” (Dumitru Almaș).

Să-i învățăm pe copii să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să-i învățăm să iubească meleagurile natale, portul românesc și pe români. Să le sădim în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc fără de care nu am mai putea ști de unde venim și cine suntem de fapt, noi, românii, pe acest pământ. Să-i ajutăm pe copii să înțeleagă imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară românească este o

minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului.

În calitate de educatori suntem obligați să facem din creația noastră populară o carte de vizită cu care să batem la porțile cunoașterii și cu care vom fi primiți și apreciați, fără îndoială, oriunde în lume. În furtunile veacului, obiceiurile și tradițiile strămoșești au rămas neclintite, păstrând valori autentice ale culturii populare tradiționale. Copiii se lasă îndrumați și pot fi modelați în așa fel încât pe fondul lor afectiv să se așeze elementele cunoașterii artistice care vor imprima gândirii lor anumite nuanțe, ce vor îmbogăți substanța viitoarei activități individuale și sociale. Începând cu obiceiurile prilejuite de fiecare eveniment important din viața poporului, continuând cu frumoasele costume pe care le îmbracă în aceste împrejurări și terminând cu cântecele, dansurile și strigăturile nelipsite de la aceste datini, izvorul lor este nesecat pentru cel ce vrea să le cunoască și să le adune în mănunchi pentru a le dăruia din nou.

Valorificând frumusețea tradițiilor și obiceiurilor populare în cadrul serbărilor cu școlarii reușim să înfrumusețăm viața copiilor, îi ajutăm să cunoască tradițiile românești și rolul important pe care-l au în viața oamenilor din cele mai vechi timpuri, modul cum aceste tradiții au dăinuit peste timp. Prin conținutul serbărilor îi ajutăm pe copii să înțeleagă mesajul și conținutul acestor obiceiuri populare, adaptându-le particularităților de vârstă și aptitudinilor artistice individuale.

Cu acest prilej introducem copiii într-o lume frumoasă a cântecului, dansului, poeziei, poveștilor, glumelor, proverbelor, zicătorilor și strigăturilor a unor evenimente tradiționale – Crăciunul, Paștele, Moș Nicolae, etc. – elevii având posibilitatea să cunoască frumusețea și bogăția folclorului, diversitatea tradițiilor și obiceiurilor românești, armonia limbii române. Textele cântecelor și poeziilor, ale colindelor, plugușorului, sorcovei, transmit urările de bine în legătură cu unele îndeletniciri străvechi ale românilor: aratul, semănatul, păstoritul. Cu aceste ocazii, copiii își îmbogățesc vocabularul cu expresii populare, proverbe, zicători, strigături, pătrund în tainele limbii materne și în comorile înțelepciunii populare.

La vârsta școlară mică sunt greu de înțeles evenimentele petrecute de Crăciun, Boboteaza, Paști. Noi, învățătorii, încercăm să transmitem din generație în generație portul, graiul, obiceiurile și datinile așa cum le-am moștenit de la străbuni. O ocazie eficientă de valorificare a tradițiilor populare și a obiceiurilor românești o constituie serbările. Ele sunt izvor de bucurii și satisfacții care creează copiilor o stare de bună dispoziție favorabilă atât dezvoltării psihice, fizice, cât și estetice. Copiii trebuie să interpreteze diferite roluri: cântăreț, dansator, povestitor, creator de obiecte artizanale, formându-și sau perfecționându-și o serie de abilități artistice.

Serbările au importanță deosebită în educarea copiilor, în primul rând prin conținutul lor, transmit un anumit mesaj, apoi elevii se pregătesc împreună și depun eforturi susținute pentru realizarea unui scop comun, reușita serbării. Încordarea gradată din momentul pregătirii serbărilor culminează în ziua desfășurării ei, când tensiunea afectivă a clasei ajunge la maxim. Astfel, pregătirea și participarea la serbări este acțiunea în care copilul se obișnuiește să trăiască în colectiv, să se debaraseze de timiditate.

Serbările aduc lumina în sufletele copiilor, dau aripi imaginației, creează o atmosferă plină de plăcere, bucurie, în transmiterea obiceiurilor și tradițiilor în serbările școlare am pornit de la ideea că nu există un alt element artistic care să poată fi aplicat multilateral în ansamblul procesului educațional ca serbările școlare. Pentru copii, ele reprezintă o distracție veselă, plăcută, iar pentru educator constituie prilejul de a le oferi mănunchiul bucuriei de-a lungul unui șir întreg de repetiții.

Invitând copiii să desfășoare „Serbarea pomului de iarnă”, îi implicăm în interpretarea unor roluri pe care le joacă cu plăcere: capra, ursul, sorcova, uratul, colindatul, Jienii.

Prin interpretarea rolurilor și pregătirea decorurilor pentru diversele „spectacole” urmărim atât un efect artistic, cât și pedagogic, căutând un imbold pentru a trezi la copii dorința de a cunoaște și păstra tradițiile și obiceiurile strămoșești.

Pentru a avea o influență pozitivă asupra copilului serbările trebuie să fie înțelese de acesta și să-l afecteze psihologic. Sensul unui spectacol va depinde de: calitatea lui, de folosirea adecvată a costumațiilor și decorurilor, de participarea afectivă a copilului.

Când bat la porțile sufletului Sfintele sărbători, ne bucurăm împreună cu copiii de neasemuita frumusețe a datinilor strămoșești și scoatem din comoara inimii și din lada de zestre a neamului tezaurul folcloric românesc: cântecul, jocul și costumul popular specific sărbătorilor.

Pentru a realiza o serbare reușită, care să respecte tradițiile și obiceiurile de Crăciun, este necesară o adaptare și prelucrare a repertoriului specific vârstei școlare ce cuprinde în forme tradiționale poezii și cântece specifice Crăciunului.

Costumele populare, ia și fota, marama și opincile, cămașa și cioarecii sunt primenite și pregătite pentru spectacolul mult așteptat. Atmosfera de sărbătoare din sala de festivități prin ornarea și decorarea cu elemente specifice sărbătorilor (brăduț, globuri, fulgi de zăpada, etc.) constituie un alt prilej de bucurie pentru copii alături de confecționarea costumelor și măștilor pentru capră, urs, boier, țigan, Jieni, turc ș.a. Interpretând jocul caprei, jocul ursului, Jienii, cântece și colinde, recitând versuri cu o conotație religioasă, copiii descoperă tradițiile și obiceiurile practicate în timpul sărbătorilor de iarnă, simt și prețuiesc frumusețea obiceiurilor și tradițiilor de Crăciun.

În atmosfera spirituală a Crăciunului, interpretarea unor dansuri populare (Hora, Ciobănașul, Sârba) dă posibilitatea de a cunoaște sufletul țărânului român, raritatea portului și cântecului popular.

Copilul de astăzi, adolescentul de mâine, care învață ABC-ul dansului popular, va avea un mare avantaj: peste ani se va integra cu ușurință în atmosfera petrecerilor oamenilor de vârste diferite.

Dansurile populare, prin frumusețea costumelor, a melodiilor sunt îndrăgite de copii și interpretate cu multă pasiune aproape de toate serbările. Astfel, pentru sărbătoarea „Învierea Domnului” alături de dansuri populare, copiii au mai pregătit colinde specifice Floriilor, rugăciuni, au încondeiat ouă pe care le-au oferit invitaților la serbare.

Cântecele populare întâlnite la toate serbările antrenează, tonifică și energizează gândirea, memoria, atenția, imaginația, creativitatea, spiritul de disciplină, prietenia. Dacă jocul și cântecul nu este trăit, nu poate pune în rezonanță corzile sufletești ale ființei umane.

Când priviți o serbare cu obiceiuri străvechi ale românilor, cu cântece și dansuri populare, gândiți-vă că priviți un moment spiritual, credința și sufletul acestui popor ce a considerat păstrarea tradiției o datorie și o onoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Carp, Paula , Amzulescu, Al. - „Cântece și jocuri din Muscel”, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., București, 1964.

2. Rujan, A. Alexandrescu, C. (coordonatori) - „Colinde și obiceiuri de iarnă din Argeș-Muscel”, Editura Paralela 45, Pitești, 1998.

CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE LA CLASA PREGĂTITOARE

Camelia Bălănescu

Problema psihopedagogică a copilului aflat în trecere de la grădiniță la școală este una de o reală importanță și cu profunde semnificații asupra evoluției educaționale pe termen mediu și lung. Formarea și dezvoltarea competențelor specifice domeniului cognitiv pentru vârsta de 6-7 ani, este un proces complex ce presupune organizarea de către profesor a unor situații de predare, învățare și evaluare sistematice în strânsă interdependență ca particularitățile de vârstă și individuale ale elevului.

Până la vârsta școlarității mici întâlnim o adevărată explozie a procesului imaginativ, explozie întreținută în special în cadrul jocului. În timpul jocului are loc îmbinarea dintre imaginația creatoare și cea reproductivă. Imaginația este stimulată de joc, de activitățile obligatorii și liber creative, de îndrumarea părinților și a învățătoarei.

Clasa pregătitoare are un rol important în formarea și dezvoltarea limbajului deoarece asigură condițiile necesare pentru ca fiecare copil să abordeze învățarea cu șanse sporite. Copilul mic este atras de basme și povești, poate reda pe fragmente sau integral conținutul acestor texte, pot face aprecieri cu privire la comportamentul unor personaje.

Trecerea de la grădiniță la școală este trăită într-un mod dramatic de către acesta. Acomodarea în bancă, să răspundă când este întrebat, să se supună autorității, să respecte regulile specifice mediului școlar. Relația cu profesorul este diferită decât cea cu părintele. Introducerea clasei pregătitoare are ca rol tocmai pregătirea acestuia pentru schimbările ce le presupune mediul școlar. Strategiile adoptate pentru educația copiilor de 6-7 ani promovează o educație individualizată, cu accentuate valențe formative, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare al fiecărui copil. Școlarii mici posedă o creativitate naivă și efervescentă. Pe măsura dezvoltării operațiilor mintale și a capacității logice, aceștia vor înțelege realitatea obiectivă și naivitatea fanteziei înregistrează o scădere bruscă. La aceasta contribuie și sistemul de cerințe școlare, focalizate predilect spre o abordare logică, ca și sistemul de evaluare care descurajează modalitățile neuzuale de rezolvare a problemelor.

Mediul familial joacă și el un rol foarte important, putând favoriza din fragedă copilărie dezvoltarea creativității. Familia trebuie să atragă atenția copiilor asupra tuturor fenomenelor, stimulând astfel propriile lor observații, să le permită să vadă, să pipăie, să audă ce se petrece în jurul lor, deschizându-le astfel calea spre mediul înconjurător.

Lowenfeld consideră că nu este niciodată prea devreme pentru a începe educarea creativității elevilor. Educația artistică reprezintă mijlocul de educare a creativității generale. Dezvoltând sensibilitatea și receptivitatea copilului pentru diverse materiale, pentru perceperea lumii înconjurătoare și corelarea fenomenelor percepute, copilul învață cu timpul să folosească acele aptitudini și în alte domenii.

Sensul curent al creativității la elevi este acela de potențial creativ, de factori sau capacități aptitudinale predictive pentru performanțele de mai târziu. Este vorba de capacitatea elevului de

a acționa independent, atât pe plan mintal cât și pe plan practic, ca o premisă și un prim pas pe calea obținerii unor produse, în care independența actului să garanteze originalitatea soluției.

Plecând de la conceptul că orice persoană normală este capabilă de creativitate într-un anumit domeniu, la un anumit moment, Teresa Amabile, propune un model „componential” al creativității: creativitatea unui copil într-un anumit domeniu depinde de trei factori - deprinderi specifice domeniului, gândirea creativă și deprinderile de lucru, precum și motivația intrinsecă.

Creativitatea elevilor din ciclul primar este o premisă esențială și necesară pentru activitatea de creație autentică a omului matur, care reprezintă momentul final al unui lung proces de valorificare a resurselor existente și consolidate pe parcursul formării individului, în care școala are un rol hotărâtor.

Ana Stoică afirmă că „fiecare persoană creatoare vine de fapt cu nota sa proprie, având o dominantă specifică, în funcție de înzestrarea sa, de experiența acumulată, de nivelul creativității, domeniul de manifestare și de multe alte condiții. Există o infinitate a formelor particulare de structuri psihice pe care le pot căpăta persoanele creatoare: nu se poate vorbi de un tip al creatorului, ci de diferite tipuri, ba mai mult încă, de individualități specifice ale creatorului.”

Profesorul creativ, asigură climatul favorabil pentru exprimarea ideilor proprii, creează oportunități pentru autoînvățare, încurajează gândirea divergentă. Profesorul creativ stăpânește arta de a pune întrebări. Profesorii creativi determină dezvoltarea creativității elevilor. Explicația ar putea fi transferul setului de valori propice creativității de la profesori la elevi, fenomen urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile interiorizate.

Instrumentarul profesorului, înțelegând prin acesta ansamblul de metode și procedee didactice pe care le utilizează în procesul de predare-învățare, are un rol deosebit de important în realizarea învățării creative. Există o multitudine de mijloace prin care se stimulează și se dezvoltă în cadrul școlii creativitatea școlarului mic: ghicitori, jocuri de istețime și perspicacitate, construcții de probleme, jocuri pentru căutarea de cuvinte care încep sau se sfârșesc cu o anumită literă/silabă, alcătuirea de propoziții, jocuri de echipă, activități practice.

Evaluarea, în accepțiunea sa tradițională, de control și de măsură a învățării, a „terorizat” generații de elevi, le-a înnăbușit spontaneitatea și creativitatea și le-a încurajat conformismul, singurul în măsură să garanteze conformarea la standarde și baremuri. A avut în mod evident efecte nefaste asupra creativității. Pentru a stimula învățarea creativă, evaluarea trebuie nuanțată, trebuie să devină o resursă care să favorizeze dezvoltarea instrumentelor intelectuale de autoevaluare, acesta fiind rolul evaluării formative. De asemenea, metodele alternative de evaluare (portofoliul, proiectul etc.) solicită din partea elevilor o activitate independentă de explorare, de articulare a informațiilor, de construcție personalizată. Nu sunt de neglijat nici formele de evaluare neconvențională, de exemplu prin intermediul metaforei, analogiei sau dramatizării, care permit transgresarea cunoștințelor și orientarea dinspre aparență către esența fenomenelor și a relațiilor dintre ele.

Formarea și dezvoltarea capacităților de comunicare verbală se află în strânsă legătură cu formarea și dezvoltarea capacităților de creație. Limba, produs complex al dezvoltării istorice și sociale a speciei umane, care evoluează și se îmbogățește odată cu aceasta, rămâne nu numai

cel mai folosit, dar și cel mai important mijloc de comunicare și de creație, principalul instrument al gândirii umane.

Învățarea creativă, în cadrul lecțiilor de limbă și literatură română, reprezintă acea formă a învățării, care are ca scop final realizarea unor comportamente individuale și colective orientate spre căutarea, aflarea și aplicarea noului. Elevii învață să fie creativi prin intermediul jocurilor de cuvinte pe care le putem organiza sub forma unor concursuri, cum ar fi: crearea unor propoziții în care toate cuvintele să înceapă cu aceeași literă; găsirea cât mai multor cuvinte care încep cu o anumită literă sau care să aibă un anumit număr de litere; crearea unor cuvinte noi prin posibila combinare a unor litere date.

Exercițiile lexicale contribuie la îmbogățirea vocabularului, la dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima. Formarea unui limbaj care să fie expresia unei gândiri logice și ordonate poate fi un instrument de lucru extrem de eficace în formarea capacităților creatoare.

Este de preferat să promovăm atât aspectul limbajului, cât și stimularea creativității, urmărind permanent dezvoltarea capacităților de lectură și înțelegere ale fiecărui copil. Să învățăm elevii noștri să recepteze frumosul, să-l guste și să-l comunice altora, să descopere bogăția de idei și sentimente, să cunoască viața, lumea, societatea.

Aplicarea în practica școlară a unui sistem informațional integrat, subordonat unor scopuri bine precizate și operaționalizate, „impune elaborarea unei tehnologii didactice, care să vizeze atât restructurarea cât și reorganizarea modului de învățare, a metodelor și mijloacelor de învățare, cât și a formelor de organizare adecvate învățământului integrat.

Interdisciplinaritatea, apare sub aspect practic din necesitatea depășirii limitelor create de cunoaștere, care a generat granițe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în faptul că ne oferă o imagine integrală a lucrurilor care sunt analizate. Interdisciplinaritatea are mai multe avantaje: -asigură un anumit grad de integrare între diferite domenii de cunoaștere;-permite schimburi de ordin conceptual și metodologic, precum și utilizarea unui limbaj comun. Evident se are în vedere „calitatea interdisciplinarității de a fi operațională, realizându-se cu adevărat numai prin spiritul de echipă, având nevoie de diversitate și coordonare.”

Transferul cunoștințelor presupune circulația informațiilor, fixarea lor dintr-un domeniu sau altul, extinderea câmpului de aplicare a celor învățate inițial spre alte domenii adecvate. De exemplu, la citire, numeroase cunoștințe rezultate din analiza unor texte cu conținut istoric pot fi utilizate în procesul formulării unor reprezentări, noțiuni și teze istorice fundamentale.

În învățământ, interdisciplinaritatea implică stabilirea și exploatarea unor conexiuni între limbaje explicative sau operații, în scopul diminuării diferențelor care apar între disciplinele de învățământ clasice.

În procesele didactice obișnuite, la discipline diferite, se pot identifica obiective comune care pot fi, prilejuri de realizare a unor conexiuni disciplinare ce țin de inspirația și de tactul profesorilor. Tendința de a integra în clasă elemente informaționale provenite din mediul informal constituie o cale profitabilă, de întărire a spiritului interdisciplinar.

De exemplu: elevii nu pot ajunge la cunoașterea naturii înconjurătoare și a posibilității omului de a o influența, numai din carte. E necesar ca, înainte de studierea textelor despre natură, copiii să

observe natura în mod direct, cu prilejul diverselor excursii, activităților la colțul viu, pe terenul agricol. În urma observării directe elevii înțeleg unele corelații simple între fenomenele naturii, iar prin diverse aplicații practice pot să adâncească conținutul textelor respective din manualul de limba română.

Atitudinea interdisciplinară, pluridisciplinară, intradisciplinară în învățare trebuie să devină o mentalitate, pentru că promovează o viziune integrată asupra fenomenelor realității în care activează viitorul cetățean. Toate acțiunile umane în urma cărora rezultă un produs cât de cât mai complicat este consecința unei atitudini de activitate în echipă interdisciplinară. Este nevoie să învățăm elevii încă din școală cu asemenea deprinderi.

Limba și literatura română constituie o disciplină de studiu foarte importantă în procesul de învățământ. Fără însușirea corespunzătoare a limbii române nu poate fi concepută evoluția intelectuală a elevilor, pregătirea corespunzătoare a celorlalte discipline de învățământ. Formulând funcțiile și obiectivele-cadru ale limbii române, ca disciplină școlară în ciclul primar, se cuvine să fie amintită, în primul rând, tocmai funcția de comunicare prin limbaj.

Prin funcția de comunicare prin limbaj elevii își însușesc unele tehnici ale muncii individuale, care îi conduc spre însușirea unor deprinderi ce răspund unei cerințe fundamentale a școlii moderne. Această funcție se realizează cu succes pe fondul dobândirii de către elevi a unor cunoștințe care sunt implicate de însăși tehnicile muncii intelectuale. Obiectivele formativ-educative ale limbii române ca disciplină școlară în ciclul primar se realizează concomitent cu obiectivele legate de funcția de comunicare prin limbaj și informațională.

„Multiplicarea rapidă a cantității de informație și faptul că aceasta depășește posibilitățile de asimilare ale elevilor, justifică interesul pe care științele educației îl acordă laturei formative a învățământului contemporan.” (V.Chiș, 2005). Aceasta trebuie să-l învețe să se informeze, să analizeze, să evalueze informațiile, să le structureze, să le aplice etc., adică să fie în același timp profesor și elev.

Bibliografie:

Anton Ilica, Pavel Moș, Ana Moș, Adina Ardelean, Alina Ardelean-Didactica limbii române și a lecturii-Îndrumări metodice pentru profesorii din învățământul primar- Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad, 2007;

Amabile, Teresa M., „Creativitatea ca mod de viață” (Ghid pentru profesori și părinți), Editura Știință și Tehnică, București, 1997;

Clinciu, A., „Creativitatea” în vol.: Pregătirea psihologică, pedagogică și metodică a profesorilor, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2001;

DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ȘI EFECTELE LUI ASUPRA ELEVULUI

Codilă Monica

Rolul esențial în educarea copiilor revine școlii, familiei și comunității. Ele influențează procesul de devenire al acestora, prin exercitarea unor influențe educative diverse (formative și informative, psihosociale, morale etc.). Putem vorbi, astfel, despre un sistem al factorilor educaționali/educativi, care presupune colaborarea dintre aceștia și efortul fiecăruia de a contribui la atingerea finalităților educaționale.

Școala și familia, prin acțiunile lor comune, trebuie să dezvolte relații democratice, bazate pe empatia reciprocă și o comunicare bidirecțională. Părinții trebuie să le asigure copiilor un climat familial pozitiv, dezirabil, respectiv un climat psihosocial, afectiv și moral, stimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență la grupul familial și a sentimentului de atașament. Pentru exprimarea ideilor, trăirilor și sentimentelor, în spațiul familial trebuie să se creeze un mediu securizant.

Prin intermediul parteneriatului școală-familie-comunitate, influențele educative pozitive, dezirabile și resursele educative valorificabile se multiplică pentru a asigura reușita școlară, dezvoltarea armonioasă a elevilor, oferindu-le acestora șanse în plus pentru propria formare. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate școală-familie. Acestea dobândesc valențe din ce în ce mai extinse, vizându-se multiple intervenții comune în beneficiul copilului. Putem afirma că parteneriatul educațional este fundamentat pe relații de colaborare și de angajament reciproc între reprezentanții școlii și membrii familiilor elevilor. Parteneriatul școală-familie are ca obiective principale:

- sprijinirea elevilor;
- optimizarea constantă a parcursului școlar al acestora;
- obținerea de succese școlare semnificative, care să permită obținerea de succese în viață.

Statutul parteneriatelor în teoria și practica educației a fost modificat semnificativ prin integrarea parteneriatelor școală-familie în proiectele curriculare ale școlilor, precum și în strategiile acestora. Așadar, acestea reprezintă activități integrate în mod natural în strategiile educaționale, nemaifiind activități cu caracter opțional, care să împovăreze cadrul didactic.

În concluzie, putem enumera câteva valențe ale parteneriatelor dintre școli, familii și comunitate:

- ☐ sprijină cadrele didactice în activitatea lor profesională;
- ☐ dezvoltă abilitățile și competențele școlare ale elevilor;
- ☐ îmbunătățesc abilitățile parentale și accentuează rolul școlii în viața comunității, precum și serviciile școlii în folosul comunității;
- ☐ oferă suport educațional familiilor;
- ☐ crește calitatea mediului curricular al școlilor.

Colaborarea cu familia trebuie să se concretizeze într-un program comun de

activități ale școlii cu aceasta (lectorate cu părinții, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, serbări școlare). Părinții trebuie să vadă în noi un prieten, un colaborator, un om adevărat, care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișeze. Așadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile-problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile

educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor. Educația în familie devine astfel un proces de pregătire pentru viață, prin întâmpinarea și rezolvarea problemelor de viață. În școala noastră ne bazăm pe sprijinul părinților și desfășurăm o sumedenie de activități în parteneriat cu aceștia.

După John Dewey, „educația este un proces al vieții, și nu o pregătire pentru viață. Cred că școala trebuie să reprezinte viața actuală, viață tot atât de reală și de vitală pentru copil ca aceea pe care el o duce în familia lui, cu vecinii săi, pe locurile lui de joacă”.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm aceste individualități. Personalitatea micului școlar este în formare, deoarece este rezultatul unei evoluții lungi, care are loc în primul rând în condițiile interacțiunii cu mediul social. Învățătorul este și va rămâne „izvorul viu” al unei vieți deloc ușoare, cu multe „cărări întortocheate”, pe care are misiunea de a-i conduce pe copii spre „ținta reușitei”. Webografie

http://www.ct-asachi.ro/e107_files/downloads/proiecte/sipa2010/A.%20Stoica%20-%20Scoala%20familie%20comunitate.pdf

http://www.red.isjtr.ro/docu/PRIMAR/itd_pri/01-Enus-Nicoleta-REDTR_Eficient_parteneriat_scoala_fam_0_4_PRI.pdf

<https://www.qualform.snsr.ro/campanie-online/dezvoltarea-parteneriatului-scoala-familie-siefectele-lui-asupra-elevului>

CUM PROTEJĂM NATURA!

OZANA DRĂGILĂ

„Iarna este anotimpul cel mai geros și friguros, totuși are și ea frumusețile ei. Afară este frig și totul e acoperit sub zăpadă albă și pufoasă. Câmpiile sunt pustii. Oamenii se trag în casele lor călduroase, numai câte un animal sălbatic caută hrană. Neaua cristalină strălucește de parcă ar fi diamant, iar geamurile sunt împodobite cu chiciure. Pe sub streșinile caselor atârnă turturi de gheață de parcă ar vrea să ne cânte o melodie a aerului rece de afară. Totul este miraculos. Pământul se pregătește pentru lucrurile de primăvară așteptând sub plapuma de zăpadă care lencălzește. Pe crengile copacilor dezbrăcați doar câte o pasăre mai zboare de când în când. Natura întreagă își doarme somnul ei de iarnă, dar în liniștea ei se aude și gălăgie cu strigăte de bucurie și zarvă. Adevărata fericire este a copiilor. Ei se bucură foarte mult văzând cum cad fulgi de nea în formă de stelute. Cei mai mulți petrec pe afară jucându-se și zburând prin zăpada proaspătă. Îmbrăcați bine unii dintre ei se bat cu bulgări de zăpadă sau fac cetate. O parte din copii se duc la săniuș, iar alții se dau cu schi și patine. Această iarnă vine pe la noi în fiecare an, aducându-ne bucuriile și frumusețile sale.” Așa percepea un elev de-al meu sosirea iernii.

Deși sunt doar în clasa I elevii au înțeles că trebuie să trăim în armonie cu natura. Numai așa viața noastră are un sens, iar noi oamenii putem să cunoaștem fericirea.

Încă din clasa pregătitoare am încercat ca prin activitățile pe care le-am desfășurat cu copiii să aduc natura mai aproape de ei. Am memorat versuri despre lucrurile care ne înconjoară, am învățat cântece despre frumusețile și bogățiile pe care natura ni le oferă, am redat în culori toate aceste minunății și am participat alături de colegii mai mari la activități practice de protejare a naturii.

Educația ecologică este la fel de importantă pentru copii ca și educația intelectuală, morală, estetică, etc. În cadrul educației ecologice, copiii învață de ce și cum trebuie protejată natura. Îngrijirea mediului implică din partea omului desfășurarea unor acțiuni practice care să contribuie la evoluția plantelor și animalelor, apărarea lor de acțiunile dăunătoare, care pun în pericol viața plantelor și animalelor și chiar viața omului. Protejarea mediului înconjurător se însuflă de la cele mai fragede vârste. Mediul în care copiii își desfășoară activitatea îi influențează permanent și le oferă posibilitatea de a veni mereu în contact cu ceva nou pentru ei, le stimulează curiozitatea și dorința de cunoaștere.

Ca educatori, avem obligația profesională, dar și morală, de a învăța copilul că Terra este leagănul plantelor și al animalelor, este „casa noastră”, a oamenilor, „nava spațială” a întregii umanități.

Așadar, suntem chemați să facem transferul de dragoste și respect pentru tot ce ne înconjoară de la noi adulții spre cei mici și foarte mici acum când încep drumul cunoașterii.

Copiii de azi sunt martorii oculari ai transformărilor în toate domeniile de activitate, iar aspectele noi le trezesc curiozitatea ce se manifestă prin adresarea de multiple întrebări.

Curiozitatea copilului de a cunoaște tot ce-l înconjoară, de a afla cât mai multe despre natură, dar și cauza fenomenelor ce se petrec sub ochii lor este manifestată prin întrebări ca: de ce?, cum?, când?, din ce cauza? etc.

Curiozitatea copilului este suscitată nu numai de obiectele pe care le poate percepe, ci și de legăturile interne, de cauzalitatea care există între obiecte și fenomenele percepute: „de ce cad frunzele?”, „de ce tună?”, „de ce crește grâul?”

Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediu de viață, care nu este numai al său, ci și al plantelor și animalelor.

Putem spune că în școală noțiunea de protejare a mediului se învață integrat. Activitățile intelectuale din cadrul disciplinelor de învățământ trebuie îmbinate armonios cu activitățile ecologice și cele extracurriculare sau extrașcolare.

LECTURA ELEVILOR DE CLASA I

Eufemia Jurca

Interesul pentru lectură se trezește în mintea copilului încă din primii ani de școală, în clasa I. Elevii de astăzi citesc mai puțin deoarece au la îndemână o multitudine de posturi TV, internet și publicații de tot felul. În aceste condiții dascălul trebuie să-și asume rolul important de a găsi mijloace pentru lectură. La literatură pentru copii se poate dezvolta gustul pentru lectură și să se formeze elevilor o exprimare orală, corectă.

În familie și la grădiniță copilul se formează ca ascultător de lectură, de aceea în primii ani de școală învățătorul trebuie să trezească interesul pentru citit și să îndrume elevul în așa fel încât lectura să devină o deprindere statornică, iar cu timpul, să conștientizeze că lectura este o activitate intelectuală cu caracter permanent.

La clasa I, în alegerea textelor pentru lectură, se ține cont de criteriul accesibilității: mărimea textului potrivit cu vârsta cititorului, număr corespunzător de personaje și acțiuni pentru a putea fi reținute, pondere mică acordată descrierilor. La începutul anului se pot planifica memorarea unor poezii cu conținut educativ: „Povestea găștelor”, „Jucăriile celui cuminte” de George Coșbuc, „Cățelușul șchiop”, „Puișorul moțat” de Elena Farago, „Alfabetul” și „Zdreanță” de Tudor Arghezi.

Textele narative sunt cele mai atractive și întotdeauna pot fi însoțite de prezentarea de planșe și diafilme. Elevii fiind mici, se pot alege pentru povestire, basme sau povești în care personajele sunt înfățișate viu, iar acțiunea este clară. (de exemplu „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă) Captivați și stimulați de o astfel de povestire, copiii vor reciti în mod independent basmele sau povestirile a căror lectură s-a făcut în clasă sau care sunt recomandate pentru lectură acasă.

Stimulați de povestirile model, elevii încep ei înșiși să povestească în clasă cele citite. Cum se procedează? Fiecare copil povestește fragmente din cărțile care i-au plăcut mai mult. ceilalți ascultă cu plăcere, fie datorită faptului că povestirea se face pe baza lecturii unei cărți necitite de ei, fie că participă la completarea ei sau la corectarea inexactităților sau a greșelilor făcute de povestitor.

Citirea expresivă a învățătorului se folosește atât în clasele mici, cât și în cele mari. Calitatea expresivității citirii constituie o condiție esențială. Alegerea cu grijă a tonului just, folosirea corectă a pauzelor logice, psihologice, gramaticale, constituie preocupări de seamă ale citirii efectuate de cadrul didactic.

Citirea expresivă a unei povestiri scurte formează o activitate de bază începând cu perioada preabecedară. Tocmai aici se pun bazele dragostei pentru lectură, acum apare la copii dorința de a începe cât mai repede să citească.

Notațiile cu privire la cărțile citite constituie un important mijloc pentru dezvoltarea interesului elevilor față de lectură. În urma întâlnirilor la „Biblioteca școlii” cu d-na bibliotecar, elevii sunt îndrumați să noteze în caietul de lectură suplimentară data când au împrumutat cartea, când au

terminat-o de citit, textul și autorul cărții. Fiind mici în clasa I, pot copia fragmente scurte care le-au plăcut mai mult.

În concluzie, lectura trebuie bine îndrumată pentru că dragostea de carte este asemenea temeliei unui templu a cărei frumusețe n-o vom ști niciodată, cât de mult va urca în sufletele celor mici.

LECTURA, ESENȚĂ A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII

Mregea Mihaela Georgeta

Școala are privilegiul de a determina în mare măsură devenirea ulterioară a individului, profesia pe care o va urma, precum și în mare parte bagajul de cunoștințe pe care individul îl duce cu el mai departe. Astfel, cititorii de cărți cresc pe băncile școlii și responsabilitatea cadrelor didactice e să aprindă pasiunea pentru lectură în inima micilor potențiali cititori. Profesorii au dificila responsabilitate de a concura cu mass-media și jocurile de calculator făcând din lectură nu doar o alternativă viabilă, ci una de preferat. Nu este nici pe departe o sarcină ușoară, dar odată câștigat acest razboi ce se duce pentru timpul elevilor, putem considera că ne-am achitat de o bună parte din datoria morală față de elevi.

O educație completă este cea care se finalizează cu autoeducația care să dureze toată viața. Astfel, lectura trebuie integrată cu mult mai multă responsabilitate în activitatea didactică.

Clasificarea lecturilor

Adrian Marino, stabilește următoarele modalități de lectură: lectura-informație, lectura - distracție, lectura-refugiu, lectura-plăcere, lectura - cultură, lectura - existență. Lor li se poate adauga cu eventuale suprapuneri, lectura de întreținere, de îmbunătățire a modului de exercitare a profesiei, lectura ca recreere, divertisment, cale spre cunoașterea culturală sau științifică, ca pasiune a vieții, lectura ca provocare a lecturii, a analizei și creativității, lectura curiozitate etc.

Lecturile elevilor se pot grupa însă în trei mari categorii: lecturi obligatorii, lecturi suplimentare (facultative) și lecturi extrașcolare.

a. Lecturi obligatorii

Sunt stabilite prin programele școlare și sunt în mare parte cuprinse sau discutate în manuale. Se urmărește stabilirea unui contact cu diverse creații literare și deprinderea de a analiza cuprinsul unor opere literare. Cel mai important lucru e ca profesorul să acorde o atenție deosebită lecturilor obligatorii convingându-l pe elev că studiul după notițe, manual sau faimoasele referate de pe internet nu este suficient. Pentru a preveni o muncă formală profesorul nu trebuie să accepte a-și desfășura activitatea de predare a textelor mai lungi fără ca acestea să fi fost citite integral de elevi.

b. Lecturi facultative

Profesorul are obligația să îndrume lectura suplimentară a elevilor, această obligație nefiind numai de natură „tradițională”, ci este determinată de faptul că obiectivele cadru ca și unele obiective de referință nu se realizează numai cu textele oferite de manuale. De aceea este necesară lectura suplimentară a elevilor, fără de care formarea lor în aria curriculară „Limbă și comunicare” nu este completă.

Pentru a crea condiții optime lecturii, profesorul trebuie să stârnească interesul elevilor, să ofere lista din timp, să acorde un spațiu în cadrul orelor pentru a evalua. Lecturile recomandate în ciclul

primar trebuie să furnizeze elevului cunoștințe din diverse aspecte de viață și domenii de activitate, să-l familiarizeze cu natura înconjurătoare. Un bun criteriu pentru stimularea interesului îl reprezintă provocarea de discuții contradictorii pe marginea unei lecturi suplimentare. c. Lecturi extrașcolare

Dacă lectura obligatorie și cea suplimentară sunt evaluate de profesor, nu același lucru se poate spune despre lecturile extrașcolare. Acestea ar trebui însă verificate, deoarece dacă literatura poate fi o bună călăuză, tot ea poate fi un rău sfătuitor. De felul cum profesorul știe să canalizeze lecturile elevilor depinde atitudinea și comportamentul lor de mai târziu.

Ceea ce elevii aleg să citească fără a li se fi cerut, spune foarte multe despre structura lor interioară, despre preocupările, framântările și de ce nu, gusturile lor. Dacă un elev a citit spre exemplu „Fram, ursul polar” de Cezar Petrescu, și dacă această carte de la lectura obligatorie a atins o coardă sensibilă în sufletul lui, va citi și alte povești scrise de același autor, când le va găsi pe rafturile bibliotecii.

Obstacole în calea dezvoltării obiceiului de a citi

Motivația lecturii este diversă, specifică și nespecifică, dar educabilă și lectura este concurată adesea de alte activități. Deși se cunosc și la nivel de teorie se afirmă beneficiile lecturii asupra cititorilor, se pot număra tot mai puțini cititori în devenire ieșind de pe băncile școlii, comparativ cu anii trecuți. Cauzele sunt multiple, și tot mai atractive. Se constată că invazia mass-media și a tehnologiilor ultraperformante ne ține departe de carte, deși nu va putea înlocui CARTEA niciodată... chiar dacă prin intermediul acestor noi tehnologii o putem „privi”... a. Mass-media

Odată cu dezvoltarea artelor audio-video litația pentru timpul elevilor e tot mai acută. Există o dependență pe care o creează atât vizionarea de filme, ascultarea muzicii, cât și simpla vizionare a programelor TV, fără nici un scop prestabilit. Este mai ușor să se stea în fața televizorului și să se urmărească un film de acțiune decât să se răsfoiască o carte. Filmul aduce imagini, sunete, efecte speciale tot mai apreciate azi. Elevii sunt astfel tentați să fie martorii unei industrii foarte profitabile pentru cei ce o realizează. Fără a nega aspectele pozitive ale mass-mediei, țin să menționez că și aceasta, ca orice lucru luat în abuz creează dependență. Elevii găsesc cu greu timp rămas neocupat de televizor pentru a-și face temele obligatorii.

Un alt efect negativ este vizionarea filmelor realizate după cărți cerute la lectura obligatorie, pentru a se familiariza cu subiectul romanului putând astfel renunța la lectură. Chiar dacă realizarea acestora este bună, nimic nu poate înlocui textul scris.

b. Revoluția IT

Dacă în urmă cu treizeci de ani, computerul era un accesoriu de lux, azi aproape fiecare puști este mai în măsură decât părinții lui să utilizeze un calculator. Indispensabil în dezvoltarea științei și în formarea unei culturi generale vaste, folosit în mod abuziv la o vârstă mică, calculatorul, în mod paradoxal, limitează copilul în devenirea lui. Jocurile pe calculator practicate sub supravegherea părinților și limitate în timp pot ajuta la dezvoltarea atenției și a inteligenței. Consumate în exces însă fură timpul elevilor și le oferă o dimensiune alternativă vieții privându-i de contactul direct atât cu oamenii, cât și cu valorile culturii, printre care, la loc de cinste situându-se cartea.

c. Anturajul

"Spune-mi cu cine te împrietenești ca să-ți spun cine ești!" spune vechiul proverb și acest fapt e incontestabil. Anturajul își pune adânc amprenta asupra fiecăruia. Elevii nu citesc deoarece acest lucru nu e practicat nici de prietenii lor. Se creează astfel o serie de relații de interdependență care afectează negativ dezvoltarea elevilor. Astfel, dacă mentalitatea modernă a eliminat lectura ca alternativă a petrecerii timpului liber în defavoarea altor lucruri, e lesne de înțeles că aceasta e o cauză a lipsei interesului de a citi la elevi.

d. Lipsa motivației și a recomandărilor

Unii nu citesc pentru că nu îi îndrumă nimeni, alții pentru că nu au o motivație. Îndrumarea lecturii elevilor este o acțiune dificilă și de durată. Ea reclamă de la toți acei care au misiunea să se ocupe de lectura școlarilor nu numai o temeinică documentare pedagogică, ci și o bogată cultură generală.

Din păcate, textul tipărit nu numără doar cărți de valoare care îmbogățesc cultura celui ce-și face timp să le răsfoiască. Există și literatură de duzină fiind astfel imperios necesară îndrumarea lecturii elevilor. Ei nu sunt în măsură să selecteze.

e. Lipsa resurselor financiare și de timp

Din păcate, puterea de cumpărare este tot mai scăzută, iar prețul cărților tot mai ridicat. Explozia de edituri a adus și o explozie de prețuri, puțini mai permițându-și să achiziționeze cărți. Desigur, anticariatul reprezintă o opțiune care își are minusurile ei. De la starea precară a cărților la timpul necesar căutării anumitor autori sau volume, la prețul piperat al celor ce sunt într-o stare mai bună, toate acestea sunt obstacole în calea obiceiului de a citi. Acestora li se adaugă și timpul tot mai limitat al tuturor, de la părinți la elevi, toți sunt într-o permanentă criză de timp. Societatea își solicită mai mult ca oricând cetățenii astfel că timpul liber este adesea insuficient pentru odihnă.

Apar însă și alte neajunsuri în calea lecturii care sunt mult mai greu de înlăturat: mediocritatea, lenea, dezordinea, delăsarea, inconștiența, pendularea între confort și efort.

Contracararea obstacolelor

Radioul, filmul sau televiziunea, mijloace tehnice moderne de răspândire a cunoștințelor, nu pot înlocui calea cea mai sigură către cultură, care este lectura atentă și îndelungată. Această deprindere de cititor nu se capătă la naștere, ci numai printr-o educație îndelungată.

Însă mai sunt cititori, ceea ce înseamnă că toate obstacolele în calea lecturii pot fi în cele din urmă depășite. Odată depășite obstacolele, lectura va deveni parte intergrantă a vieții școlarului, iar mai târziu a adultului care se va bucura de o vastă cultură generală.

În vederea contracarării acestor efecte la nivelul școlii voi aminti câteva remedii:

- O bună cooperare între școală și familie. Părinții trebuie să fie un sprijin activ în formarea interesului pentru lectură, limitând timpul petrecut cu mass-media;
- Transpunerea profesorului în rolul de animator și stimulent al lecturii pentru elevi, dezvoltarea unei relații mai apropiate profesor-elev, o relație de încredere și cunoaștere;

- Promovarea lecturii ca o alternativă la fel de captivantă ca filmele sau jocurile pe calculator prin evaluarea lor în mod atractiv;
- Organizarea de activități extrașcolare menite să introducă elevul într-un mediu cultural care să îl tenteze să citească, de exemplu: „Locul în care prinde viață cartea” - (vizită la tipografie) sau „Cum alegem o carte” - (vizitarea unei librării); Întâlnire cu autorii unor cărți pentru copii; „Cartea veselă” - o zi în care se citesc texte amuzante, ghicitori etc.; „Astăzi citim... reviste”

Iată cum se cere organizată munca în echipă a profesorilor și părinților pentru ca împreună cu cărțile bune să conducă elevul pe tarâmul culturii, al artei și literaturii și apoi ca adult să revină, să redescopere, să cerceteze cu criterii învățate și asumate, frumusețea unică a faptelor artistice.

Evaluarea lecturilor

Este greu de perceput o bună îndrumare a lecturilor elevilor fără un control eficient, în baza căruia se pot lua măsuri. Evaluarea lecturilor trebuie să aibă în vedere și ferirea elevilor de lectura neadecvată vârstei, cât și evitarea unei lecturi inaccesibile la o anumită vârstă. Astfel, evaluarea poate fi preventivă și documentară.

Se recomandă ca evaluarea lecturii să fie realizată pe întreg parcursul anului școlar. Se poate începe cu un chestionar care să reliefeze măsura în care elevii au citit pe parcursul vacanței, cât și ce anume au citit. E important de aflat de asemenea de unde au procurat elevii cărțile respective.

Un alt mijloc eficient de evaluare este verificarea fișelor personale. Elevii trebuie să deprindă lucrul cu fișa de lectură.

O altă metodă de evaluare a lecturilor este „jocul de rol”. Se aleg fragmente scurte, preferate de elevi și se citesc/interpretează pe roluri.

Un profesor care este exigent față de sine și față de elevi, dorește ca aceștia să aibă „Dosare de lectură”. Acestea trebuie să conțină:

- prezentări de carte, liste de întrebări și răspunsuri pe marginea unui text, o colecție de citate reprezentative pentru text;
- comentarii, secvențe de comentarii ale unor fragmente preferate, rezumate, fișe de identitate a personajelor, caracterizări de personaje, texte rescrise prin parodiere, prin modificarea perspectivei, prin modificarea unei secvențe;
- file din jurnalul de lectură, interviuri imaginare cu personajele, scrisori adresate personajelor, monologuri imaginare ale unor personaje, scenariul posibil al unei ecranizări de text;
- o bandă desenată ce reprezintă un episod reprezentativ din text, un proiect de copertă al unui text, ilustrații pentru un text literar studiat sau lecturat.

Astfel, vechiul și monotonul caiet de lectură poate îmbrăca o haină mult mai atrăgătoare și mai incitantă.

Un alt mod de control al lecturilor e reprezentat de alocarea în cadrul orelor de limba română a cinci minute pentru discuții, în special când subiectul lecției de literatură poate fi corelat cu subiectul unei lecturi suplimentare.

Noi trebuie să avem dragoste față de carte, pentru că ea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm. Ea te instruește chiar și fără să i-o ceri și poate când nici n-o dorești. Căci mare e puterea cărții! Un singur dezavantaj îl are cartea: nu vorbește decât atunci când o întrebi; nu este bineînțeles o slăbiciune, ci un specific al acestor prieteni discreți.

A sta aplecat asupra cuvântului scris înseamnă a căuta calea cunoașterii, a înțelegerii și a propriei realizări. Numai când atât învățătorul cât și părinții sunt „atașați” activității elevului, i se respectă timpul de lucru și cel de destindere, când este ajutat și încurajat rațional acolo unde nu poate, chemarea cărții vine din interior și aduce bucuria de a citi și de a cunoaște. Altfel, atracția pentru carte din anii prunciei se poate pierde odată cu imperativul „citește” pe drumul către valorile culturii.

BIBLIOGRAFIE:

- Eugenia Șincan, Gheorghe Alexandru, Lecturi literare pentru ciclul primar, Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, Editura „Gheorghe Alexandru” Craiova, 1993;
- Georgeta Iulia Popa, Școala și biblioteca, Editura Timpul, Reșița, 2002;
- Georgeta Iulia Popa, Carte – școală – viață, Editura Timpul, Reșița, 2003;
- Dersidan Ioan, Metodica predării limbii și literaturii române, Editura Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2003;
- Iustina Itu, Funcția formativă a orelor de literatură, Editura Didactică și Pedagogică;
- Vlad Ion, Lectura: un eveniment al cunoașterii, București, Editura Eminescu, 1977;
- Stanciu Ilie, Copilul și cartea, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, 1958
- Paul Cornea, Introducere în teoria lecturii, Editura Polirom, Iași, 1998

Florile dalbe

Tudose Roxana Florina

Astă seră-i seară mare, florile dalbe

Seara mare a lui Crăciun, florile dalbe

Când s-a născut Domn prea bun, florile dalbe

S-a născut, S-a botezat, florile dalbe

Și în lume a plecat, florile dalbe

Nimeri la această casă, florile dalbe

La casa lui Dumnezeu, florile dalbe

Să vă apere de rău, florile dalbe.

Răsună luni spre seară,
Al clopotelor cânt,
Căci vine, vine iară,
Hristos pe-acest pământ.
Mulți ani trăiască,
Mulți ani trăiască,
La mulți ani!

Brav soldat

Neacșu Andreea Elena

Sunt soldat, sunt călăreț.
Uite am un cal isteț.
Am și sabie de lemn
Și pușcă de tras la semn.
Am și coiful de hârtie.
Ce-mi mai trebuiește mie? Sar
și-alerg voios pe-afară
Până când se face seară.
Somnul zice:
- Brav soldat,
Acum du-te la culcat!

POEZII

BIRCĂ ADRIANA-VERONICA

IANUARIE, MARȚI...
Ianuarie, marti...
Cand nu stii ce sa- mparti
Uita- te putin prin suflet

Vezi?Ai mai gasit un zambet!
Ce prinde glas si culoare
Chiar de viata grea te doare
Ori ceva poate- ti lipseste
Vietii ai promis:Zambeste!
Astazi,marti, si ceva iarna
Lasa loc ca sa se cearna
Zambete dulci si curate
Pentru vremuri de departe...

GANDURI NINSE

Ti-ai asezat pe temple iar
Vreo doua ganduri ninse
Dintr – alta iarna far hotar Zidind
dorinte-ascunse.
Ti-ai asezat in palma mea
Farama de suspine Din
timpul care-si va urma
Versul prea plin de tine.
Mi-ai cernut niste doruri
Din lumea asta vasta
Uitand ca-n mii de zboruri
Sta toata viata noastra.
Mi-ai fulguit in soapte
Dorinte din apusuri
Framantand vis si,poate Ocean
de necuprinsuri.
Ne-au nins intrebari grele
Din clipe de tagada
Pe drum cu praf de stele
Din iarna cu "A fost odata."

ASIGURAREA CONDIȚIILOR DE EDUCARE ȘI INSTRUIRE A COPIILOR CU C.E.S.

TUDOSIE ROXANA MIHAELA

Adesea, când explorăm universul ființei umane ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul grupelor noastre ne pun în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim cele mai bune soluții pentru copii. Uneori suntem puși însă în dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul în cauză? Ce este bine pentru ceilalți copii din grupă? Avem disponibilitate și resurse suficiente pentru a depăși problemele apărute?

Copilul cu C.E.S. nu este special în sine ci are nevoie de o abordare personalizată în ceea ce privește demersurile pe care le întreprindem în educația lui.

Voi prezenta câteva modalități de lucru utilizând metodele moderne.

Partenerul de sprijin este o nouă modalitate de învățare prin care copilul cu dificultăți este sprijinit de alt coleg "partener". Dar partenerul de sprijin trebuie să aibă anumite calități:

- să fie un copil recunoscut de grup, de cel care are nevoie de sprijin;
- să știe să coopereze, să ajute, să explice, să se facă înțeles;
- să fie „expert” în activitate, adică să dispună de tipul de inteligență caracteristic domeniului respectiv.

Calitățile celui sprijinit:

- să aibă curajul să recunoască faptul că are nevoie de sprijin;
- să accepte sprijinul cu încredere,
- să solicite sprijin;
- să-și aleagă „partenerul de sprijin”.

În activitățile de comunicare „partenerul de sprijin” este copilul „expert” cu inteligență lingvistică: ex. povestește corect: respectă cronologia evenimentelor, se exprimă corect gramatical, adresează întrebări stimulative pentru o povestire corectă. Exemple de sarcini de sprijin. „Citim și povestim împreună” „Povestește ce ai făcut în timpul liber”, „Răspunde întrebărilor partenerului”, „Povestește ca mine”, etc.

În activitățile de memorizare „partenerul de sprijin” are sarcini ca: „Spune cu mine poezia”, „Eu sunt mama, tu ești Scufița” (dialogul dintre personaje), „Cine știe mai multe”, etc.

În rezolvarea de probleme partenerul de sprijin are capacitatea de a găsi soluții, idei pentru rezolvarea unor situații fiind „expert” cu inteligență logico-matematică. Exemple de sarcini: „Să

împărțim corect jucăriile”, „Câte ai tu, câte am eu”, etc. Realizându-se prin joc activitățile, cel sprijinit nu se simte frustrat, iar cel care sprijină nu devine vedetă.

Beneficii:

- copiii devin „parteneri de sprijin” atât ai colegilor dar și ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare;
- stimulează și exersează inteligențele multiple;
- dezvoltă încrederea în forțele proprii, cooperare și lucrul în pereche;
- determină „cunoașterea de sine” și recunoașterea colegilor.

O altă metodă folosită „schimbă perechea” are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme în pereche.

Descrierea metodei:

- Organizarea colectivului de copii: se împarte grupul de copii în două grupe egale care de așează în 2 cercuri concentrice pe scaune. Ex. Joc „Caută-ți mama” unii copii au medalioane cu chipul mamei, ceilalți cu chip de copil.
- Se comunică sarcina didactică sau problema spre rezolvare: ex. comunicați între voi despre mama: chipul mamei (cum arată), realizare profilului moral, activitatea mamei acasă și la serviciu, etc.
- Activitatea în perechi: de câte ori se prezintă o nouă sarcină de învățare, se schimbă perechea respectând algoritmul de formare a noii perechi.
- Prezentarea rezultatelor: se înregistrează concluziile în jurnalul grupei care cuprinde judecățile de valoare ale copiilor.

Beneficiile metodei:

- Strategie nouă de predare-învățare în grup, de realizare modernă a obiectivelor curriculumului;
- Stimulează învățarea în perechi activizând întregul colectiv;
- Permite copiilor să lucreze cu fiecare coleg din grupă;
- Dezvoltă inteligențele multiple;
- Stimulează cooperarea și ajutorul reciproc,
- Educă tolera gândirea și operațiile ei, limbajul, atenția.

Bibliografie :

- S. Breben și colaboratorii – Metode interactive de grup – Editura Arves, 2002;
- A. Gherguț – Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educaționale speciale – Editura Polirom, 2006

Rolul proiectelor și a cadrului didactic în formarea personalității copilului

TAHIR LUIZA VERONICA

Rolul profesorului rămâne mereu în prim plan în opera de formare a personalității elevilor. Cu toate că a sporit și influența altor factori în procesul educației, profesorul își păstrează numeroase prerogative în acest domeniu, el fiind principalul modelator al personalității elevilor, începând de la imprimarea unei conduite externe, până la formularea aspirațiilor și idealurilor lor de viață.

Didactica modernă și teoria educației, militează deopotrivă pentru creșterea rolului elevilor în procesul propriilor lor formări, rolul conducător al profesorului în activitatea educațională rămâne un fapt real. Schimbările înregistrate până acum nu fac decât să sporească rolul activ, formativ, de organizator și conducător, al profesorului în activitatea de pregătire a tinerelor generații pentru muncă și viață.

Pregătirea și specializarea profesorului în activitatea didactică și educativă îl îndreptățește să devină proiectantul, organizatorul și conducătorul principal al operei de formare a personalității elevilor. Profesorul, fiind cel care cunoaște modelul de personalitate ce trebuie format într-o etapă dată, care înțelege mecanismul complicat al construirii personalității, care stăpânește tehnologia activității educaționale, care posedă aptitudinile necesare conducerii unui colectiv și priceperea organizării vieții acestuia, este firesc să fie principalul specialist și participant la opera educativă. Aceste calități îl îndreptățesc pe profesor să fie conducătorul procesului educativ.

Proiectul este un complex de activități specifice noi, programate în conformitate cu un plan de activități, în scopul realizării unor obiective, într-un interval de timp definit, cu ajutorul unor resurse umane, tehnice și financiare, identificate ca atare la momentul elaborării propunerii de proiect

Cuvântul "proiect" poate fi utilizat pentru a descrie o încercare de conducere și coordonare a unui anumit număr de activități pentru atingerea unui obiectiv specific.

În contextul nostru, proiectele educative sunt puse în aplicare de unitățile școlare, ca organisme care intenționează atingerea unor obiective ca :

- modalități de aplicare a unor programe de studii sau de filiere de învățământ;
- elaborarea sau înnoirea metodologiei generale sau a unor elemente metodice;
- realizarea de resurse pedagogice (audio-vizuale, informatice, media);
- conceperea unor dispozitive de formare inițială sau continuă a cadrelor didactice;
- organizarea unor rețele de schimburi sau cooperare cu unități școlare din țară sau străinătate.

Transformările importante intervenite în dezvoltarea societății afectează într-o măsură importantă și viața școlii. Cererea crescândă de educație, educație permanentă, integrarea învățământului cu cercetarea și producția, obligă școala să-și revizuiască principiile, obiectivele,

structura, metodologia și stilul de lucru, pentru a răspunde adecvat exigențelor tot mai mari pe care societatea i le pune în față.

Obiectivele care stau în fața școlii contemporane, numeroase și complexe, pot fi îndeplinite numai cu un personal devotat, temeinic pregătit și înzestrat cu valoroase calități personale și profesionale. Este subliniată cu deosebire sarcina formativă ce revine personalului didactic în educarea tinerei generații și nu numai aceea de instruire a elevilor. Inversarea de accent de pe informativ pe formativ, nu poate fi realizată doar prin simpla formulare a unor deziderate elevate, întrucât reclamă o reconsiderare a întregului sistem de învățământ și în special o subliniere specială a locului și rolului profesorului în acest sistem, el fiind specialistul care participă la formarea cadrelor pentru toate sectoarele de activitate. Fiecare educator, învățător și profesor din întregul sistem de învățământ, trebuie să fie atât un bun specialist în domeniu, cât și un bun educator. Numai îmbinând aceste două calități, cadrele didactice își vor îndeplini în bune condiții sarcina de înaltă responsabilitate și onoare în formarea tinerei generații.

Animator al vieții unui colectiv de elevi poți fi numai dacă ești încălzit de dragoste pentru copii, pasionat pentru munca educativă, animat de dorința de a-i ajuta pe alții, numai dacă te poți transpune în situația altora, dacă ești generos, capabil de sacrificiu și de dăruire. A ști să lupți pentru un scop comun, a ști să-i atragi și pe alții în această acțiune, a ști să perseverezi și să obții ceea ce vrei. Mai mult decât oricare altă profesiune, cea de educator impune să fii entuziast, întrucât este vorba de o activitate colectivă care se desfășoară cu tineri în formare, care au nevoie de entuziasm, de încredere în ei înșiși, în cel ce-i îndrumă și de asemenea, încredere în viitor.

Profesorul trebuie să știe care sunt coordonatele unei activități colective reușite, condițiile antrenării membrilor unui colectiv în realizarea unui scop comun, ce fel de perspective i-ar putea atrage și ce stimulente le-ar putea întreține elanul în muncă un timp îndelungat. Aici se îmbină cel mai mult știința cu arta, tehnica de lucru cu talentul, experiența cu inițiativa, tactul cu măiestria, calmul cu entuziasmul, căutările cu siguranța. Spre rolurile de orientator, consilier și confident al elevilor, trebuie să tindă fiecare profesor. Profesorul este capabil să evalueze continuu, obiectiv și eficient, atât rezultatele elevilor, cât și pe cele ale propriei munci. Aprecierea rezultatelor activității educaționale, constituie o verigă obligatorie a structurii actului pedagogic. Fără exersarea ei, profesorul nu poate aplica principiile educative și nu își poate corecta și adecva propria activitate la cerințele specifice situației.

BIBLIOGRAFIE

Bontaș I., „Pedagogie” Editura Bic All, București, 2001

Cristea S., „Pedagogie generală. Managementul educației”, Editura Didactică și pedagogică, București, 1996

Cucoș C., „Pedagogie” Editura Polirom, București, 2002

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO – EMOȚIONALE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Până de curând s-a asociat succesul adaptării la cerințele mediului cu nivelul de dezvoltare al abilităților intelectuale separând raționalitatea de emoții. Cu toate că abilitățile sunt foarte importante, emoțiile sunt o sursă de informații esențiale pentru supraviețuire. Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor socio-emoționale din perioada preșcolară, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Conștientizarea emoțiilor reprezintă abilitatea de bază pentru achiziționarea celorlalte componente. Copiii învață despre emoții și modul în care acestea pot fi gestionate corect în contextul interacțiunilor sociale. Experiențele lor în relațiile cu ceilalți îi ajută să învețe despre regulile de exprimare a emoțiilor, despre recunoașterea lor, despre reglarea emoțională.

La vârsta preșcolară principala sursă de învățare despre relațiile cu ceilalți este jocul. Implicarea copiilor în joc facilitează dezvoltarea capacității de a iniția interacțiuni. Aceste interacțiuni pozitive cu ceilalți colegi duc la formarea relațiilor de prietenie, la dezvoltarea abilităților de cooperare.

Prietenii sunt resurse emoționale pentru petrecerea într-un mod plăcut a timpului liber. Cercetătorii arată că perioada de timp în care o persoană râde, zâmbește, vorbește cu cei din jur este mult mai mare între prieteni decât între persoane care se cunosc mai puțin.

În aceste momente de relaxare se descarcă în organism anumite substanțe chimice numite "endorfine" care întăresc sistemul imunitar. De asemenea, prietenii reprezintă o resursă tampon față de efectele negative ale unor evenimente precum conflicte în familie, divorț, probleme școlare. În aceste situații copiii se distanțează puțin de familie și apelează la prieteni pentru a obține suportul emoțional necesar.

Astfel, ei sunt o resursă de învățare în situații pe care un copil nu știe cum să le rezolve. Copiii pot imita comportamentul prietenului atunci când el nu știe ce să facă sau pot cere în mod direct ajutorul (ex. Cum să construiesc castelul?).

Studiile arată că schimbul de informații și deprinderi se face mult mai eficient între prieteni decât între copii care nu se cunosc deoarece au mult mai multă încredere unul în celălalt și se simt mai puțin vulnerabili atunci când își exprimă dificultățile într-un domeniu.

Deoarece abilitățile emoționale și sociale au un rol atât de important în viața noastră, părinții și celelalte persoane implicate în educarea copiilor trebuie să fie informați despre problematica diferențelor de gen și despre necesitatea valorificării sau compensării acestor diferențe în perioada preșcolară, perioada care este optima din punctul de vedere al achizițiilor socio-emoționale.

Părinții și educatorii, prin activitățile pe care le desfășoară, pot sprijini și oferi copiilor oportunități care să ajute dezvoltarea abilităților socio-emoționale în mod adecvat, fără ca ea să fie limitată de stereotipurile de gen.

De unde începem atunci când dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor? Dacă dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor este important ca mai întâi să vedem care sunt punctele lor tari și ce comportamente pot fi dezvoltate. În acest sens, putem căuta răspunsuri

pentru următoarele întrebări: Cum se comporta copilul? Se separă de părinți fără dificultate? Se agață în mod excesiv de adulți? Își apară drepturile? Manifestă entuziasm atunci când face lucruri plăcute pentru el?

Îi lasă pe ceilalți să îl liniștească atunci când trece prin momente stresante? Mănâncă, doarme, merge la toaletă fără probleme atunci când e departe de casă? Se adaptează ușor la modificările bruște din mediu?

Își exprimă furia mai degrabă în cuvinte decât în acțiuni? Acceptă redirectionarea adultului atunci când copilul manifestă comportamente agresive? Nu se retrage excesiv din colectivitate? Manifestă interes pentru activitățile de la grădiniță? Zâmbește și pare fericit majoritatea timpului?

De unde începem atunci când dorim să îmbunătățim abilitățile sociale ale copiilor? Dacă dorim să îmbunătățim abilitățile sociale ale copiilor este important ca mai întâi să vedem care sunt punctele lor tari și ce comportamente pot fi dezvoltate.

I. DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR EMOȚIONALE

Dezvoltarea emoțională optimă reprezintă una dintre componentele esențiale ale adaptării. Ea este necesară pentru menținerea stării de sănătate mintală și așa cum vom arăta, influențează dezvoltarea și menținerea relațiilor sociale.

IMPORTANȚA EXPRIMĂRII ADECVATE A EMOȚIILOR

Exprimarea adecvată a emoțiilor este foarte importantă în cadrul interacțiunilor sociale, deoarece contribuie la menținerea lor.

Exprimarea neadecvată de către copii a emoțiilor negative (ex. furie, frică, tristețe), prin agresivitate fizică sau verbală, determină apariția unui comportament de izolare a acestora. Dacă acei copii care manifestă frecvent emoții pozitive au mai mulți prieteni și sunt mai îndrăgiți de ceilalți, copiii care se comportă agresiv au dificultăți în a recunoaște și a înțelege emoțiile exprimate de ceilalți într-o situație specifică.

CUM ÎȘI DEZVOLTĂ COPIII ABILITĂȚILE EMOȚIONALE ?

Adulții (părinții, educatorii) sunt cei care contribuie la dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor prin trei modalități:

1. Reacțiile adulților la emoțiile exprimate de copii

Modul în care adulții reacționează la exprimarea emoțională a copiilor determină exprimarea sau inhibarea emoțiilor viitoare ale acestora.

2. Exprimarea propriilor emoții de către adulți

Expresivitatea emoțională a adulților devine un model pentru copii, în ceea ce privește exprimarea emoțională.

3. Discuțiile despre emoții

Experimentarea unor situații emoționale diferite și discuțiile cu părinții, ajută copiii în înțelegerea situațiilor emoționale și în reacționarea adecvată în astfel de situații. Modul în care adulții discută

problemele legate de emoții poate transmite sprijinul și acceptarea lor și poate contribui la conștientizarea de către copil a diferitelor stări emoționale pe care le experimentează.

*Exemplu 1: copiii crescuți de părinți ce promovează discuții despre experiențele relaționate cu emoții este mai probabil că își vor comunica propriile emoții și vor manifesta o mai bună înțelegere a emoțiilor celorlalți.

*Exemplu 2: copiii crescuți de părinți care sunt adepții ideii că emoțiile, în special cele negative, nu trebuie discutate deschis, pot induce copiilor ideea că emoțiile nu trebuie exprimate, ceea ce afectează capacitatea de reglare emoțională a acestora.

*Exemplu 3 : dacă adultul exprimă în mod frecvent emoții negative, copilul va exprima și el aceste emoții, datorită expunerii repetate la acestea.

Competențele emoționale sunt împărțite în 3 categorii:

1. Trăirea și exprimarea emoțiilor

- conștientizarea trăirilor emoționale proprii
- transmiterea adecvată a mesajelor cu încărcătură emoțională
- manifestarea empatiei

2. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor

- identificarea emoțiilor pe baza indicilor non-verbali
- denumirea emoțiilor (“ sunt bucuros ” , “ sunt trist ”)
- înțelegerea cauzelor și consecințelor emoțiilor

3. Reglarea emoțională

- utilizarea strategiilor de reglare emoțională adecvate vârstei

DE CE DEZVOLTĂM COMPETENȚA EMOȚIONALĂ? Permite copiilor să achiziționeze prerechizitele necesare conștientizării trăirilor emoționale proprii .Ajută copiii să dobândească strategii adecvate de reglare emoțională și ulterior de relaționare optimă cu ceilalți.

În consecință, competențele emoționale se dezvoltă în mare măsură prin practicile de socializare utilizate de către părinți și educatoare (discuții despre emoții, atitudinea față de conflicte, exprimarea / inhibarea manifestărilor emoționale etc.) Mai mult, competențele emoționale influențează dezvoltarea competențelor sociale, deoarece în lipsa acestora nu s-ar putea vorbi de inițierea și menținerea relațiilor cu ceilalți. De exemplu, empatia reprezintă substratul dezvoltării abilităților de cooperare, de oferire de ajutor sau de împărțire a jucăriilor, comportamente necesare pentru integrarea în grup.

Dezvoltarea conceptului de sine

Standard 8: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoașterea însușirilor proprii

Standard 9: Copilul ar trebui să manifeste satisfacție pentru propriile reușite și încredere în sine

Dezvoltarea autocontrolului

Standard 10: Copilul ar trebui să fie capabil să își controleze propriile emoții.

Standard 11: Copilul ar trebui să demonstreze responsabilitate personală

Standard 12: Copilul ar trebui să manifeste independență în acțiunile sale

Dezvoltarea expresivității emoționale

Standard 13: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască și să își exprime corespunzător emoțiile

II.DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE

Abilitățile sociale sunt cele care ne permit să ne integrăm în grupul de la grădiniță, școală, serviciu sau grupul de prieteni. Dezvoltarea socială presupune achiziționarea comportamentelor care ne fac să fim eficienți în interacțiunile cu ceilalți astfel încât să atingem scopul personal stabilit. Orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate. De exemplu, faptul că salutăm sau ne prezentăm persoanelor necunoscute sunt considerate modalități politicoase de a iniția o interacțiune. Deoarece astfel de comportamente sunt percepute ca fiind adecvate, manifestarea lor va fi încurajată și ca atare repetată în contexte similare. În plus aceste comportamente ne ajută să atingem anumite scopuri, în condițiile în care ne permit să inițiem și să stabilim o relație cu altcineva. Competențele sociale de bază pe care fiecare om ar trebuie să și le dezvolte sunt împărțite în 2 categorii: 1.Abilități interpersonale

a) Relaționare socială

- interacționează cu ceilalți copii prin jocuri adecvate vârstei
- inițiază interacțiuni cu ceilalți copii
- împarte jucăriile
- oferă și cere ajutor
- își așteaptă rândul
- utilizează formule de adresare politicoase

b) Rezolvare de probleme sociale

- rezolvă conflictele prin strategii adecvate vârstei

2.Abilități intra-personale

- respectă regulile
- tolerează situațiile care provoacă frustrare

DE CE DEZVOLTĂM COMPETENȚA SOCIALĂ?

Permite copiilor să dezvolte abilități de inter-relaționare adecvate. Ajută copiii să achiziționeze comportamentele necesare stabilirii și menținerii relațiilor interpersonale. Competențele sociale presupun o componentă legată de abilitățile interpersonale, precum și o componentă legată de abilitățile intra-personale de control comportamental. În lipsa capacității de inhibiție comportamentală, nu putem vorbi de capacitatea copiilor de a-și aștepta rândul, la fel cum

incapacitatea de a respecta regulile afectează abilitatea acestora de a se integra în grup. Abilitățile sociale intra-personale sunt strâns legate de competențele emoționale. Dobândirea strategiilor de reglare emoțională favorizează capacitatea de exercitare a controlului asupra propriului comportament. În plus, abilitățile de a înțelege emoțiile proprii și ale celorlalți și de a le exprima sunt esențiale pentru stabilirea și menținerea relațiilor cu ceilalți.

Interacțiunile cu copiii de vârstă apropiată

Standard 1: Copilul ar trebui să fie capabil să stabilească relații pozitive și de respect cu copiii de aceeași vârstă sau de vârstă apropiată

Standard 2: Copilul ar trebui să poată manifesta empatie față de copiii cu care interacționează.

Interacțiunile cu adulții

Standard 3: Copilul ar trebui să fie capabil să stabilească relații pozitive cu adulții

Standard 4: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste încredere și respect în comunicarea cu adulții din anturajul său Interacțiune în grup

Standard 5: Copilul ar trebui să demonstreze abilități de cooperare în interacțiunile de grup.

Respectarea diversității

Standard 6: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască asemănările și deosebirile dintre oameni.

Standard 7: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste respect față de deosebirile dintre oameni.

Exemple de comportamente privind standardele în dezvoltarea socioemoțională a copiilor de vârstă preșcolară

I. Dezvoltare socială Dezvoltarea capacității de a interacționa pozitiv cu alți copii, îndeosebi cu cei de vârstă apropiată

- să inițieze o activitate specifică vârstei împreună cu alt copil
 - să se împrietenească și să mențină prietenia cu cel puțin un copil
 - să rămână cu grupul și să nu meargă cu persoane necunoscute
 - să interacționeze din proprie inițiativă în contexte diferite cu copii apropiați ca vârstă - să ofere și să ceară ajutor altor copii atunci când contextul o impune
- * Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DLC și DOS.

Dezvoltarea capacității de a interacționa cu adulții cunoscuți

- să se despartă cu ușurință de adulții cu care sunt obișnuiți în situațiile a căror motivație este justificată (cât timp merge la grădiniță, când merge într-o tabără școlară, când părinții lipsesc motivat o perioadă data etc.)
- să își exprime afecțiunea față de adulții cu care s-au obișnuit
- să răspundă la formulele de salut folosite de adulți

- să interacționeze cu ușurință cu adulții familiari din comunitate - să manifeste încredere și relații pozitive față de adulții din anturaj
- să ceară ajutorul adultului când are nevoie.

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DLC, DOS și DPM.

Dezvoltarea abilității de a recunoaște, accepta, aprecia și de a respecta asemănările și deosebirile dintre oameni

- să se joace împreună cu alți copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau performanțelor (copiii cu CES)
- să formuleze întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți;
- să identifice asemănările și deosebirile dintre persoane după diferite criterii;
- să observe că aceeași persoană poate avea mai multe roluri sociale (de ex: mama poate fi sora cuiva, este soția tatălui, este contabil la locul de muncă, vecină cu cineva cunoscut)

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DLC, DOS, DȘ și DEC.

Dezvoltarea capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora

- să urmeze din proprie inițiativă reguli simple
- să își aștepte rândul în diverse situații
- să fie capabil să folosească jocul pentru a explora, exersa și înțelege rolurile sociale
- să anticipeze ce urmează în programul zilnic
- să-și adapteze comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații;
- să participe la activitățile de grup organizate de adulți.

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DOS, DLC și DPM.

Dezvoltarea capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor

- să utilizeze diferite strategii pentru a participa la joc
- să aplice diferite strategii pentru a rezolva adecvat problemele individuale sau de grup
- să negocieze cu alți copii rezolvarea unei situații cu sau fără ajutorul adultului
- să ia în considerare dorințele și nevoile altor copii
- să accepte responsabilități și să le respecte

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DOS și DLC

Dezvoltarea capacității de a coopera cu ceilalți

- să se alăture unui grup de copii care desfășoară o activitate de joc sau de învățare

- să se conformeze deciziilor de grup
- să își ofere voluntar ajutorul
- să îndeplinească o sarcină care contribuie la atingerea unui scop comun

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt:DPM, DȘ. DEC,DLC și DOS

Dezvoltarea abilității de a manifesta empatie față de alte persoane

- să manifeste empatie față de suferința fizică sau emoțională a altor copii
- să alinte copii de vârstă apropiată, alți membri ai familiei sau prieteni
- să exprime emoții și sentimente față de personaje din povești
- să recunoască și să vorbească despre emoțiile celorlalți

*Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt:DOS, DLC și DEC

II.Dezvoltarea emoțională Dezvoltarea capacității de a se percepe, în mod pozitiv ca persoană unică, cu caracteristici specifice

- să-și spună corect numele și prenumele
- să folosească corect pronumele
- să descrie membrii familiei sale
- să comunice celorlalți informații despre sine
- să cunoască ziua, luna, orașul, țara în care s-a născut
- să manifeste încredere în sine

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt:DOS, DLC și DȘ.

Dezvoltarea capacității de a-și adapta trăirile și emoțiile

- să-și controleze emoțiile, inițial cu ajutorul adultului
- să facă față unor sarcini dificile fără să manifeste frustrări foarte mari
- să aștepte până i se acordă atenție
- să-și controleze în special impulsurile, sentimentele și emoțiile negative
- să-și modifice expresia și comportamentul în funcție de situație

* Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt:DOS și DLC.

Dezvoltarea capacității de a recunoaște și de a-și exprima adecvat o varietate de emoții

- să asocieze emoțiile cu cuvinte și expresii faciale
- să-și exprime emoțiile prin joc și prin activități artistice
- să comunice celorlalți, în mod adecvat emoțiile și trăirile sale

- să reacționeze emoțional într-o manieră adaptativă și flexibilă în contexte fizice și sociale diferite

*Domeniile experiențiale preponderant implicate sunt: DOS, DLC și DEC

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI PRIN CARE S-A URMĂRIT DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO - EMOȚIONALE A COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

“ CUM MĂ SIMT ASTĂZI...” COMPETENȚĂ GENERALĂ: competențe emoționale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ: conștientizarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor

OBIECTIVE - să identifice și să conștientizeze emoțiile trăite

- să asocieze o etichetă verbală expresiei emoționale din desen

DURATA: 10 - 15 minute

MATERIALE : coli de hârtie, creioane colorate.

PROCEDURA DE LUCRU: Dați-le copiilor câte o foaie de hârtie și creioane colorate.

Rugați copiii să deseneze cum se simt (permiteți copiilor să folosească orice culoare doresc). La final discutați desenele împreună cu copiii. Încurajați-i să identifice și să denumească emoțiile desenate.

OBSERVAȚII: Prin această activitate copiii învață:

- să identifice corect emoțiile proprii și etichetele verbale corespunzătoare - Învăță despre emoții prin intermediul desenului, o activitate specifică vârstei

Nu criticați desenele copiilor, important este să identifice corect emoția trăită!

Acceptați și emoțiile negative ale copiilor !

“ ROATA EMOȚIILOR” COMPETENȚĂ GENERALĂ: competențe emoționale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ: conștientizarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor

OBIECTIVE - să identifice emoțiile de bucurie, furie, tristețe, teamă

- să exprime corect emoția observată
- să eticheteze corect emoțiile prezentate

DURATA: 10 - 15 minute

MATERIALE: „Roata emoțiilor”- un cadran confecționat din carton care are un braț indicator; împărțiți acest cadran în 6 părți egale; prin rotire, brațul indicator se poate opri aleator în dreptul simbolului unei emoții (exemplu: bucuros, supărat, furios, mirat, plictisit, plângăcios) și se va analiza situația dată.

PROCEDURA DE LUCRU: Prezentați copiilor „Roata emoțiilor”, explicându-le că o vor utiliza într-un joc pentru a înțelege mai bine emoțiile lor și ale celorlalți. În acest joc, câte un copil va

Învârti săgeata roții și când acesta se oprește la o emoție, va încerca să identifice și să reproducă emoția, să dea exemple de situații în care s-a simțit în acest fel. Precizați că, în cazul în care roata se oprește tot la aceeași emoție, se va roti din nou, pentru a se putea discuta toate emoțiile.

OBSERVAȚII: Prin această activitate copiii învață:

- să identifice corect emoțiile proprii și etichetele verbale corespunzătoare
- copiii achiziționează cuvinte care denumesc emoții

Nu uitați să lăudați copiii pentru recunoașterea și etichetare corectă a emoțiilor!

SĂ NE JUCĂM “ DE- A ASCULTATUL ” COMPETENȚĂ GENERALĂ: competențe sociale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ: inițierea interacțiunilor cu ceilalți copii

OBIECTIVE - să asculte ceea ce spun ceilalți copii

- să învețe să-i asculte pe ceilalți fără să-i întrerupă
- să - și aștepte rândul într-o conversație

DURATA: 15 - 20 minute

PROCEDURA DE LUCRU: Așezați copiii în cerc. Rugați 2 copii să vină în față. Mai întâi încurajați copiii mai sociabili să povestească. Astfel cei mai timizi vor putea urma exemplul colegilor. Fiecare copil va trebui să povestească pe scurt despre o activitate, o jucărie sau orice altă preferință (“ Care este animalul tău preferat? ”, “ Cu ce îți place să te joci?”) .Încurajați fiecare copil să povestească despre preferințele sale. Apoi cereți copilului care l-a ascultat să descrie ceea ce a spus celălalt. Schimbați rolurile: cel care a vorbit va asculta, iar cel care a ascultat va fi cel care va vorbi. Asigurați-vă de faptul că toți copiii au participat la această activitate.

OBSERVAȚII: Prin această activitate copiii învață:

- exersează comportamentele care facilitează stabilirea și menținerea relațiilor de prietenie
- învață să dobândească capacitatea de a iniția interacțiuni vârstei
- copiii se cunosc mai bine și învață faptul că o relație presupune reciprocitate Folosiți acest gen de activități ca modalitate de a face tranziția de la o activitate la alta!

Reamintiți copiilor să păstreze liniștea pe parcursul acestei activități!

“NE JUCĂM ÎMPREUNĂ” COMPETENȚĂ GENERALĂ: competențe sociale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ: cooperare în joc, comportamente prosoziale

OBIECTIVE - să - și dezvolte abilitățile de cooperare

- să exerseze abilități de împărțire a jucăriilor, de cerere și de oferire a ajutorului de așteptare a rândului
- să rezolve prin negociere problemele care pot să apară în grup

DURATA: 10 - 15 minute

MATERIALE: imagini decupate din reviste, lipici , carton

PROCEDURA DE LUCRU: Împărțiți copiii în grupuri de 4 - 5 copii. Împărțiți fiecărui grup imagini decupate din diverse reviste și lipici. Spuneți copiilor că va trebui să lucreze împreună și să lipească imaginile pe poster. Încurajați copiii să împartă, să - și aștepte rândul, să ofere sau să ceară ajutor.

OBSERVAȚII: Prin această activitate copiii învață:

- să exerseze comportamentele care facilitează stabilirea și menținerea relațiilor de prietenie
- învață să dobândească capacitatea de a se implica în jocurile celorlalți
- copiii sunt încurajați să transfere ceea ce învață în jocul cu părinții și în alte contexte(copiii de aceeași vârstă)

Lăudați copiii pentru comportamentele de cooperare manifestate pe parcursul activității !

Expuneți posterele copiilor în sala grupei sau într-o altă locație unde pot fi văzute!

“ SCHIMBĂ LOCUL ! ” COMPETENȚĂ GENERALĂ: competențe sociale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ: inițierea interacțiunilor cu ceilalți copii

DESFĂȘURAREA JOCULUI: Copiii stau în semicerc pe scăunele. Copilul care nu are scaun merge la un coleg, îi spune numele,dă mâna cu el și acesta îi cedează locul dacă a ghicit numele.

Folosiți acest gen de activități ca modalitate de a face tranziția de la o activitate la alta!

Reamintiți copiilor să păstreze liniștea pe parcursul acestei activități!

STRATEGII DE DEZVOLTARE A COMPETENȚELOR SOCIO - EMOȚIONALE ÎN RELAȚIA EDUCATOR – COPIL

Obțineți informații despre activitățile preferate și preocupările copilului . Ascultați ceea ce spun copiii și încurajați să vorbească despre ei înșiși .Transmiteți mesaje verbale și non – verbale consistente . Participați la jocurile copiilor .Oferiți copiilor libertatea de a alege jocurile și descrieți acțiunile lor .Organizați diferite sectoare de joc și puneți copiilor la dispoziție cât mai multe jucării. Implicați părinții în educația copiilor

- stabiliți ședințe sau întâlniri individuale
- utilizați carnețele sau telefonul pentru a informa părinții
- organizați activități în care să fie implicați și părinții

Stabiliți o relație de parteneriat cu părinții

- discutați deschis probleme de comportament împreună cu părinții
- criticați comportamentul copilului si nu copilul
- Încercați să obțineți părerea părintelui în legătură cu problema
- orientați-vă pe identificarea unor soluții

- monitorizați împreună cu părintele progresele copilului.

BIBLIOGRAFIE

- Ștefan A. Catrinel & Kallay Eva - "Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari", editura ASCR, Cluj Napoca, 2007
- Vernon, A. - "Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional - emotivă și comportamentală", editura ASCR, Cluj Napoca, 2006
- Waters, V. - " Povești raționale pentru copii", Editura ASCR, Cluj Napoca, 2003

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ

PĂDUREAN MIHAELA

DATA: 22.03.2022

GRUPA: Mare - „Bburuzele”

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Când, cum și de ce se întâmplă?

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: „Prietenii necuvântători”

SUBTEMA: „În ograda bunicilor”

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activități de dezvoltare personală- Întâlnirea de dimineață

TIPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea de priceperi, deprinderi și aptitudini

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

B.1.Interacțiune cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

E.3.Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare

COMPORTAMENTE VIZATE:

B.1.3.Inițiază/Participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârste apropiate

E.3.3.Descrie unele caracteristici ale lumii vii, ale Pământului și Spațiului

SCOPUL: consolidarea cunoștințelor copiilor cu privire la anotimpul primăvara;dezvoltarea capacității de comunicare, de împărtășire a ideilor și experiențelor proprii cu ceilalți, crearea coeziunii grupului, a unei atmosfere pozitive în sala de grupă.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să utilizeze formule specifice de salut, cât mai atractive, distractive și mobilizatoare;
- să se adreseze colegului/colegilor pe un ton respectuos, prietenos;
- să completeze calendarul naturii, în urma propriilor observații asupra vremii, folosind jetoanele adecvate;
- să se integreze sarcinilor de grup.

SARCINA DIDACTICĂ: Participarea la momentele întâlnirii de dimineață, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de ascultător.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, explicația, activități de grup. Mijloace didactice: calendarul naturii, „scrisoare de la fermierul Sam”. Locul desfășurării: sala de grupă

Forma de organizare: frontal

BIBLIOGRAFIE: „Ziua bună începe de dimineață”, ED. Tehno-Art, Petroșani, 2009

1. Salutul -copiii întră în clasă după salutul grupei: „Bună dimineața” (de pe ușă).

Se recită următoarele versuri, care marchează începutul întâlnirii de dimineață, în timpul cărora copiii se așează în semicerc pe scaunele

"Dimineața a sosit, Toți copiii au venit, A început o nouă zi,

Bună dimineața copii!"

2. Prezența

"După ce ne-am adunat, Și frumos ne-am salutat, Colegii ne-am întâlnit

Oare cine azi la grădiniță n-a venit?"

Se verifică copiii absenți, se numără cei prezenți.

3. Calendarul naturii

Se va completa calendarul naturii prin așezarea jetoanelor potrivite astfel încât să se stabilească anotimpul în care suntem, starea vremii, aspecte ale anotimpului curent, luna în care suntem, activitățile din ziua respectivă (se prezintă copiilor programul zilei).

-În ce anotimp suntem?

-Cum a fost vremea când ați venit la grădiniță?

-Cum ne îmbrăcăm?

3. Noutatea zilei: Educatoarea citește o scrisoare de la "Fermierul Sam":

Dragi copii,

"Mă numesc Sam și sunt un fermier. Știți ce face un fermier nu? Are multe animale mici și mari de care are grijă și trăiesc la o fermă. Așa făceam și eu ...până într-o zi, când o furtună mare a venit peste ferma mea și din păcate animalele mele s-au speriat și s-au ascuns de mine...Degeaba am încercat să le prind și să le găsesc că nu am reușit. De aceea vreau să vă rog dacă doriți să mă ajutați să le găsesc și să pornim în această aventură împreună. Prima surpriză vă așteaptă deja pe măsuțe. Dacă sarcinile acestea vor fi duse la bun sfârșit vă așteaptă o noua surpriză! Sper să vă placă! La sfârșitul zilei și după ce veți fi îndeplinit toate cerințele mele, vă v-a aștepta o recompensă din partea mea. Vă mulțumesc și vă doresc o zi minunată!

Mult succes!

Cu drag, fermierul Sam!

Ne ridicăm de pe scaunele cântând:

Tranziție:

„Bat din palme clap, clap, clap Din picioare trap, trap, trap

Ne-nvârtim, ne răsucim

Și la baie noi pornim!” Bibliografie:

Maria-Cioflică, S., Marta, C., Berbeceanu, G., Ilie, E. (2021). Ziua bună începe la întâlnirea de dimineață. Momentele întâlnirii de dimineață și sugestii de jocuri. Editura Tehno-Art.

Nota: Autorii lucrărilor au confirmat că lucrările trimise sunt originale, aceștia port întreaga răspundere pentru conținutul lucrării, cu excepția

materialelor de domeniu public și a extraselor din alte lucrări care au fost incluse cu permisiunea scrisă a proprietarilor de drept de autor și cu menționarea surselor. De asemenea, aceștia au garantat că lucrările trimise nu lezează drepturile de autor ale altor persoane și nici eventuale înțelegeri preexistente publicării în acest document. Prin publicarea lucrărilor, autorii garantează că nimic din conținutul lucrărilor nu poate da naștere unor urmăriri penale sau acțiuni civile pentru daune sau alte prejudicii, în cazul provocării unor asemenea daune sau prejudicii, autorul lucrării are obligația de a plăti despăgubiri. Autorii lucrărilor publicate se obligă să informeze Editura asupra citărilor sau includerilor în lucrare a materialelor scrise sau ilustrate din orice sursă.

Formarea și dezvoltarea competențelor cheie la școlarul mic prin predarea integrată

**Profesor învățământ primar, LORENA-MARIA FĂRCAȘ COLEGIUL
TEHNIC ENERGETIC „REMUS RĂDULEȚ” - ȘCOALA
GIMNAZIALĂ NR. 31 BRAȘOV**

Necesitatea de a forma și dezvolta competențe prin sistemul de învățământ este astăzi acceptată ca imperioasă în majoritatea sistemelor educaționale. Curriculumul centrat pe competențe vine în întâmpinarea achizițiilor cercetătorilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează în mod exemplar transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în contexte noi și dinamice.

Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe opt domenii de competențe cheie care determină profilul de formare a elevului:

- competența de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- competențe de comunicare în limbi străine;
- competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- competențe sociale și civice;
- competențe antreprenoriale;
- competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- competența de a învăța să înveți.

Competențele cheie

- reprezintă un ansamblu de *cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini*
- au un caracter transdisciplinar implicit;
- reprezintă finalitățile educaționale ale învățământului obligatoriu
- trebuie să reprezinte baza educației permanente

Cunoștințele reprezintă produse ale cunoașterii umane (reprezentări, concepte, normele, principii) care compun conținuturile învățării.

Abilitățile reprezintă capacitatea de a aplica și de a utiliza cu ușurință, eficient cunoștințe pentru a duce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme: abilități sociale, abilități emoționale, abilități intelectuale.

Atitudinile reprezintă modalități de raportare comportamentală cognitivă și afectivă la diferite aspecte ale realității: atitudinea față de învățare, față de muncă.

“Cel mai puternic argument pentru integrarea curriculumului este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline.” (J. Moffett)

Citatul de mai sus exprimă esența abordării integrate a curriculumului care este văzut azi ca necesitatea apropierii copilului de experiența concretă pe care o trăiește.

Astăzi este nevoie să ne centram pe formarea acelor competențe, atitudini și valori de care au nevoie elevii pentru dezvoltarea lor personală și socială.

Predarea integrată a cunoștințelor este o metodă modernă.

Curriculumul integrat reprezintă modalitatea de organizare și planificare a învățării, interrelaționarea disciplinelor, obiectelor de studiu, acestea având ca finalitate producerea de conexiuni între ceea ce învață elevii și experiențele lor de viață.

Predarea integrată vizează nu doar o disciplină de studiu ci o tematică comună mai multor discipline.

În acest fel o disciplină o ajută pe altă disciplină pentru a fi mai corect învățată. Cunoștințele dintr-un domeniu se transferă în alt domeniu.

Activitățile desfășurate integrat permit cadrelor didactice să ofere elevilor mai multă libertate și creativitate ceea ce duce la dezvoltarea personalității lor.

Unitățile de învățare se topesc în cadrul conturat de temele activităților integrate în cadrul disciplinelor de studiu ce poartă denumiri în viziune integrată: Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice, pe nivelurile integrării curriculare: monodisciplinar (intradisciplinar), pluridisciplinar (multidisciplinar), interdisciplinar și transdisciplinar.

Monodisciplinaritatea (intradisciplinaritatea) este centrată pe un obiect de studiu (independent). Informațiile și metodele se limitează la cele ale unei singure discipline. Integrarea la acest nivel presupune conjugarea unor conținuturi interdependente ale învățării care aparțin aceluiași domeniu de studiu. Este posibilă permeabilitatea frontierelor interne, între teme din aceeași disciplină.

Pluridisciplinaritatea (multidisciplinaritatea) este o modalitate de organizare curriculară care se centrează pe o temă care aparține unui domeniu și care este abordată pe rând din perspectiva mai multor discipline, în mod independent, în raport unele cu altele. Astfel, tema va fi clarificată prin contribuții specifice fiecărei discipline. La acest nivel, integrarea vizează zona conținuturilor.

Interdisciplinaritatea este o modalitate de organizare curriculară care depășește zona conținuturilor și care vizează zona de metode / atitudini. Procedul de obținere a unui modul interdisciplinar: prin intersecția unor arii disciplinare diferite, fiind ignorate limitele stricte ale disciplinelor. Printr-o abordare interdisciplinară se pot realiza obiective de învățare / competențe specifice de ordin mai înalt (capacități metacognitive). Principiul organizator nu mai este focalizat pe conținuturi (ca în situația multidisciplinarității), ci se trece la centrarea pe competențe cheie.

Transdisciplinaritatea este gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului, mergând până la fuziune; conduce spre emergența unor noi câmpuri de investigație, programe de cercetare; înglobează toate nivelurile anterioare. Transdisciplinaritatea se centrează pe viața cotidiană, pe probleme cu adevărat semnificative, așa cum apar în context cotidian și care afectează viețile oamenilor. Atât competențele, cât și conținuturile se integrează în jurul unor probleme de viață: dezvoltarea personală armonioasă, responsabilizarea socială a elevilor, integrarea în mediul natural și sociocultural.

Particularitățile psihologice ale școlarului mic sunt destul de importante pentru formarea competențelor cheie. Copiii din clasele primare, deși rămân legați de concret și fac legături între acțiune și cuvânt, încep să fie stăpâni pe sine, să își ordoneze gesturile, să se completeze mai mult, își formează priceperi și deprinderi pe care n-ar putea să le dobândească singuri. Prin trecerea în mica școlaritate, copiii își schimbă statutul, devin elevi, mai importanți în familie și în grupul de copii.

Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice mai mult, efectiv și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținuturilor cu ajutorul experiențelor diverse, al învățării prin descoperire.

Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii. Procesul educațional trebuie să fie unul creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor, cadrul didactic realizând un scenariu cât mai interesant al zilei. În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare activitate comună se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate.

Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic.

Profesorul organizează și desfășoară activități integrate generate de subiecte stabile planificate pentru tot timpul anului. Aceste activități pot fi desfășurate integrat după scenariu elaborat de profesor.

Activitățile integrate au la bază un scenariu didactic integrativ explicitat într-un proiect didactic unic, cu o structură flexibilă, care să evidențieze caracterul integrat al abordărilor, interacțiunea dintre discipline, sprijinirea cognitivă și metacognitivă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

Suport de curs „CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți.
Formare nivel II – învățământ primar”